

*Ediție îngrijită
și prefațată de*
MARIN BUCUR

MAGDA ISANOS

VERSURI

1964

Editura pentru literatură

L. 2526/864

Coperta și ilustrațiile de
Mihu Vulcănescu

PREFAȚĂ

Un singur volum tipărit în timpul vieții, altul venit ca un omagiu postum în primul an după Eliberare — *Cântarea munților* — și volumul *Țara luminii*, apărut în anul 1946, relevau cu certitudine apariția unei puternice personalități poetice căreia îi era în putere să schimbe orientarea liricii noastre feminine.

S-a confundat mult timp, și pe bună dreptate, poezia feminină din trecut cu dulcegăria, vaietul și însemnarea pe albume. Au fost și excepții, auzindu-se pînă departe unele acorduri curate de strune. Magda Isanos are meritul de a fi scos din uz o tematică desuetă, lacrimogenă, de un intimism excesiv, creîndu-și un univers poetic nou, conceput pe o dimensiune sufletească deosebită, sub semnul unei arderi profunde. Feminitatea încetează prin

poeziile ei de a fi sinonimă, ca pînă atunci, cu sentimentalismul. Lirica Magdei Isanos este prologul poeziei de azi răscolită de problemele și gîndurile vieții, ridicată în planul universalului uman și cultivată cu sensibilitatea gestului matern.

Bolnavă, ea nu a transformat poezia într-o fișă medicală ori într-un bocet prevestitor de moarte. Magda Isanos s-a trezit în suferința trupului, dar n-a rămas încarcerată propriei dureri. Ceea ce se remarcă ca o notă specifică a liricii sale este tocmai patosul trăirii. Ea știe că sfîrșitul îi este aproape și zilele îi sînt numărate, dar viața este dorită cu patimă pînă în ultimul moment.

Nu contestăm unele valori în lirica feminină și înainte de Magda Isanos, impuse tocmai printr-o detașare de curentul tematicii tradiționaliste, prăfuite de-a lungul vremii. Putem cita nume ca Alice Călugăru Elena Farago, Otilia Cazimir care s-au realizat tocmai prin pătrunderea într-un univers liric mai larg și printr-o viziune mai bogată asupra lumii.

Opera restrînsă a Magdei Isanos, publicată în cea mai mare parte postum — de unde se explică și acea întîrziere a fixării ei în istoria literaturii — nu numai că lăsa să se întrevadă poezia generațiilor de poete care aveau să-i continue strălucitor mesajul, dar afirma, în primul rînd, noua poezie. Era poezia femeii luptătoare, a femeii iubite și a femeii peste care a trecut războiul: femeia mamă și femeia suferindă. Poezia feminină, în anii mișcărilor pentru noua orînduire, se transforma prin Magda Isanos în poezia baricadei și a luptei. Nu suprimase nota specifică, temperamentală, de structură, a feminității, ci, dimpotrivă, feminitatea înflorea dintr-un alt sol de viață. Chiar cînd durerea era copleșitoare și cînd te așteptai la o poezie tristă și dezolantă, Magda Isanos avea o bază de susținere solidă în viață și în om. O concepție sănătoasă despre natura

și rostul artei îi restructurează temele lirice pe care le abordează. Poeta nu se îngrijește și nu pregătește ultimul ceas de despărțire, ci vrea ca, în timpul cât viața o încunună, să slujească oamenilor, fiindu-le de folos ca și bucata de pîine de pe mesele lor:

« Trebuie să scriu, cu puține cuvinte,
de țărini și oamenii lor. »

(Cine va cînta)

Magda Isanos nu se ferește să vorbească de durere, de moarte, de zînele care o așteaptă să le dea, ca legendarului Graal, cupa cu sîngele vieții, dar în poezia ei stăruie în permanență o rază de lumină: dragostea pentru semenul apropiat, conștiința că trebuie să faci ceva pentru oameni ca să le poți rămîne tuturor « o candelă de veghe » pentru mai tîrziu. E conștiința că nu trebuie să devină roaba suferinței ei trupești, ci că trebuie să se înalțe pînă acolo unde se aud și se pipăie durerile de infern ale oamenilor de pe urma rănilor sociale. În unele poezii din ciclul *Spital*, se simte înclinarea spre misticism, tristețe și deprimare, stăvilite, însă, de dragostea tinerească pentru viață. Magda Isanos ne-a lăsat pagini de mare poezie umanitară, poezie izvorită dintr-un suflet de luptătoare, de iubită și de mamă. Frîntă în plină amiază, poeta trezește și pune să cînte coarde multiple, într-un tot perfect, în care se aud și chemarea la iubire, și chemarea la lupta socială, și cîntecul de leagăn, și plînsul unei morți implacabile.

Poezia Magdei Isanos este a femeii care are o responsabilitate civică, a femeii care-și împarte viața între cămin și societate, care se simte părtașă la suferință cu bărbatul. Plînsul și geamătul ei de durere se adună în albia suferințelor nedreptățiilor de pe urma inegalității sociale. Boala o chinuie și o pune în fața morții iminente, dar poeta nu transformă poezia într-o litanie sfișietoare. Poezia

morții devine o poezie a durerii de a părăsi viața a dorinței de a amîna la infinit ultima clipă. Poeta își simte moartea ca un blestem căzut pe sufletul ei, trebuind să plece prea devreme, «...înainte/de-a-ntomna în pădure». Magda Isanos deplînge părăsirea timpurie a lumii, «...înainte de-a vedea miezul zilei / cînd nu s-au copt încă perii vîrateci / și griul nu sună» (Frumoase-s cîmpiile vieții...).

E un fel simplu, lipsit de fastul funerar, de a-și lua adio de la viață. E tristă ca și omul țarinei care nu a terminat lucrul și nu a lăsat grădina în floare și în rod.

Poezia nu e a morții; este, de fapt, poezia unei chemări frenetice la viață. Îndepărtarea umbrei morții îi dă o bucurie fără margini:

« Tu cîntă și nu te teme.
Mai înainte de vreme
nu vei muri.
Vei culege și vei huzuri
în lunga toamnă.
Vei ști ce-nseamnă
cu aripa lor cocorii pe cer
și pe pămînt ce scrie plugul de fer...»

(Poemul femeii
care iubea primăvara)

Plecarea prematură dintre vii este o crimă a firii, căci rostul ei n-a fost împlinit întru totul în lume. Ultimul gest este să privească oamenii. În ceasul spovedaniei, poeta nu cere iertare și îndurare, ci, cu solemnitate, declară ca o fiică a pămîntului:

« Am iubit pămîntul.
Fiecare umbră aruncată pe el.
Zborul fiecărui porumbel.
Și cîntecele pe care le șoptea vîntul. »

(Poemul femeii
care iubea primăvara)

Rugăciunea poetei este în fața vieții. Ei îi cere protecția, pentru că ea e puterea și minunea în care crede:

*«Viață, nu mă părăsi în răsăritul acesta,
privește fruntea mea de pe-acum aurie.
Și aerul din cauza viitoarelor fructe
e rumen și plin.»*

(Viață, nu mă părăsi)

Semeția tinereții o face să nu se teamă, și să creadă în atotputernicia vieții și în perpetuarea ei nesfârșită:

*«Noi nu ne închinăm de fel și nu plîngem,
ci pregătim un loc cît mai înalt pentru cuiburi
și pregătim o orgă de brazi pentru vinturi,
soare de-aramă, zeu totdeauna rotund...»*

(Pomii cei tineri)

Numai încrederea nemărginită în viață și în natură îi dă acest sentiment al trăirii și al învingerii:

*«Uneori, în diminețile clare,
mă uit drept în soare rîzînd
și nu pot crede c-am să mor în curînd;
viața mea sună înalt, fără-ntristare.*

*Cred în ea, cred în numele ei
și-n colorile anotimpului meu,
zveltă ca mestecenii, mereu,
să freamăt aș vrea în soarele acesta dintăi.*

(În diminețile clare)

Gîndurile apăsătoare stăruie pe durate mici de timp, îndepărtîndu-le și fugărindu-le florii aprinși ai vieții care nu vrea să cedeze:

*«Însă mai plin decît grădinile-n vară,
sîngele meu sună atunci ridicînd
o dulce auroră-n obraji de ceară:
o, nu-i adevărat c-am să mor în curînd...»*

(În diminețile clare)

Nu se aude nici un hohot de plîns și nici un vaiet. Numai versul prinde în sunetele cuvintelor focul adînc de durere care o mistuie.

Moartea nu este dispariție, ci o împrăștiere în marea natură. Veșnicia noastră aparține veșniciei a tot ceea ce ne populează universul:

« Să știi c-am să rîd în flori
și c-am să-nconjoar de multe ori
cu nourii și cu ploaia ogrăzile
unde mi-am petrecut amiezile. »

(Copilul meu,
să nu mă cauți)

Este o comuniune cu tot ce-o înconjoară și este viu :

« Aș vrea să trăiesc în toate viețuitoarele,
să privesc, să privesc soarele,
s-aud toate glasurile, toate murmurile,
să-nverzească-n inima mea toate pădurile. »

(Cel puțin,
legănați-vă, ramuri...)

Chiar și aparenta invocație mistică este în fond expresia unei dorințe mistuitoare de a fi lăsată să se mai bucure încă de frumusețile naturii:

« Îngere, lasă-mă pe pămînt.
Stringe-ți aripele pline de vînt
și privește:
totu-nflorește și crește.

Lasă-mă să-mi trec umbra pe-aici,
peste ape-n tremur și potoci,
să culeg flori, să-mpletesc cununi...
Iată, nu cer multe minuni. »

(Trebuie să plec
astă-seară...)

Slava supremă, cu ecouri prelungi în zările ne-
cuprinse, i se cuvine vieții:

« Frumoase-s cîmpiile vieții.
Întorc capul să mai văd o dată

ceea ce ani în șir am privit;
ceea ce șiruri lungi de ani n-am să mai văd.

(Frumoase-s cîmpiile vieții...

E credința învingerii morții nu printr-o viață de apoi, veșnică, ci printr-o primenire neîntre-ruptă a naturii, prin puterea miraculoasă a materiei:

«...nu te teme, păpădie, nu tremura,
am să-ți spun, am să-ți spun ceva:
zeii nu știu, însă noi vom învia.»

(Lumina asta)

În moarte poeta nu-și caută «lăcașul făgăduit» în cîmpiile elizee ale «fericiților». Locul ei este pretutindeni, pe pămînt, în plante și flori, în mugurii și fructele care or să crească și or să cadă darnic de pe crengi. Sora ei este iarba, răsărind și înverzind în fiecare primăvară ca o tărie a vieții pe care «zăpezile» morții nu o pot acoperi cu anotimpurile negre.

Moartea este o trecere într-un alt regn, o transmutare a materiei, fără nici o aluzie mistică.

«Așa visau munții. Dar nu mai știu.
În cortul singurătății mele se făcuse tîrziu.
Trebuia să mor. Mi-am pus minile
pavăză-n dreptul feței, să nu văd zîmile
cum veneau să-mi ia trupul pentru temelile
pădurilor de stejar. Toate stihile
zburau împrejurul lor;
mă temeam, mă temeam să mor.

Însă ele-mi spuneau: — Ai să fi
într-o sută și-o mie de lucruri vii!
— În flori, aș vrea, murmuram.
— Ai să fii, spuneau zînele. — N-am
să uit cîntecele, n-am să orbesc?

— Scutură-te, pom pămîntesc!
au strigat zînele și stihiiile cu putere,
și m-am prăvălit deodată-n tăcere
și-ntunecime . . .

Cu mine mai erau o mulțime...»

(Cortul singurătății)

Natura, în ansamblul ei, este concepută ca un univers viu, iar noțiunea de divinitate, în cele mai reușite poezii, care o definesc pe Magda Isanos, este subordonată noțiunii de animism. Terminologia, cu toate că e împrumutată adeseori din vocabularul biblic, exprimă totuși, mai întotdeauna, o realitate umană, și nu una transcendentă, metafizică. Ceea ce, în poezia ei, poartă numele de Dumnezeu nu e absolutul, ci puterea și forța vie a materiei. E pomul, e firul de iarbă și stropul de ploaie. Zeii ies din pămînt, sînt forțele ascunse, materia în diferitele ei forme luînd înfățișarea arborilor și tufișurilor. Trezirea la viață în primăvara însorită este miracolul transformării naturii, fără nici o imixtiune a vreunei puteri dinafara ei.

Comunicarea poetei cu natura nu e o urmare a dorinței de a părăsi viața terestră și o aspirație către «lumea» de dincolo. Moartea nu-i aduce «fericirea» și bucuria paradisiului cucerit:

«Da. Somnul meu ar fi adînc și bun,
visul mai verde, geana-n funigei,
și n-aș dori nicicînd, copiii mei,
în raiul trist, cu sfinții să m-adun.»

(Raiul)

Lăcașul de veci e pe pămînt, în raiul verde al florilor, în bătaia soarelui, sfidînd pretinsul rai creștin. Iar după moarte, ca semn al adeziunii sale totale la viață, poeta vrea să fie lăsată lîngă tot ce amintește de om. Atitudinea de neconformitate

la viziunea și interpretarea mistică a lumii e categorică, opunându-i-se o viziune naturistă și telurică:

« Mi se părea că sunt culcată-n fin;
duhurile pământului mă rugau să rămîn,
să nu zbor într-un cer depărtat,
pe care niciodată nu l-am știut, care nu
m-a chemat. »

(Duhurile pământului)

Dorința poetei este ca, în această revenire a materiei, ea să se transforme într-un element al universului intim al vieții umane. Într-o temă ca aceea a morții, din care tradiționaliștii și ortodoxiștii au făcut în epoca respectivă pretextul unei lirici a osîndirii condiției umane, preamărind dispariția din viață și fericirea morții, Magda Isanos rămîne poeta perenității vieții și naturii, în care moartea vine ca un semn perpetuu al înnoirii și al schimbării materiei.

Ea simte natura ca adăpost și tihnă veșnică; totuși, sfîrșitul nu e pentru poeză o trecere în « marea liniște » și în repausul universal, ci o trecere într-o altă formă de viață. Ceea ce poeta numește Dumnezeu e, de altfel, orice element al naturii din jur. Ea însăși specifică în poezia [*Acuma cîntecul s-a sfîrșit...*], după ce afirmă că a auzit pe Dumnezeu șoptindu-i din frunze:

« De fapt nu era Dumnezeu, era pom.
Și cîteodată-avea glas de om.
„Sărbătorește, mi-a spus el, aceste
cîmpii dezmiardate și creste . . . ” »

Numai ceea ce există în realitate este binecuvîntat și înălțat:

« Zburați, cîntece, zburați departe,
scuturați-mă de pămînt și moarte,
și preamăriți natura-n care încă
e liniște și-nțelepciune-adîncă. »

E un dumnezeu aflat în fiecare om, cu alte cuvinte fiecare dintre semenii săi poartă miracolul «divin» al vieții. Influența psalmilor arghezieni e netă:

*«Eu cred în dumnezeul țarinei mele —
printre cartofi dormind ca printre stele.*

*Nu mă tem de fulgerul lui; e-un amnar,
Dumnezeu, ca și mine, i plugar;
seamăndă, pune vie, culege.*

Uneori nici n-așteaptă să lege. . . »

(Ion)

Zine de rouă este un Mai am un singur dor al Magdei Isanos, poezie concepută într-o viziune folclorică originală, preluând mitul ciobanului din Miorița. Rugăciunea poetei se îndreaptă către zinele de rouă, pentru a-i găti patul de veci în pajiști, lângă crînguri și susuri de ape:

*«Drept luminare,
aș vrea o floare.
Drept rugăciuni și tropare,
vîntul să bată, iarba s-apelece mai tare.»*

Nici corul celest al serafimilor, nici reminiscențe de viziune mistică, așa cum apar altădată.

*«Așa mă rog vouă,
zîne de rouă,
să mă dezmierde
și-n moarte
zarea pămîntului verde.»*

Concepția Magdei Isanos este profană, chiar dacă uneori fabulația poeziei ne-ar înclina să credem că e vorba de un cult mistic. Ea vorbește de materie ca de mater:

*«Dar mai bine s-ascult.
Oare n-am fost și eu un arbore mai demult?
Și-astăzi nu-s tot materie?»*

Forme pieritoare, vise, puzderie,
de unde veniți?
Laudă, oricum, laudă ție,
natură și forță vie,
mamă care ne legeni pe jumătate-adormiți.»

(Imnuri pentru pământ)

Este o meditație matură și o viziune pozitivă, clară, deși uneori pătrunde în universul poeziei o tematică religioasă, naivă, care nu-i atacă însă fondul sănătos al gândirii. Poeta se întreabă fără a cădea în reverie mistică: « unde ești, Doamne, ca să-ți arătăm lumea împărțită în săraci și bogați, relele care le-ai lăsat pe pământ? » E, desigur, un procedeu poetic. Dumnezeu, cel închipuit de bogați în icoane, ademenit cu catapetesme aurite și strane, nu se arată. Lucrurile și ființele naturii sînt sfinte: divinitatea este în copaci, ajutîndu-i să înflorească, trece pe la săraci, crește « în păpușoale », dă pămîntului apă și ploaie. De fapt, ceea ce numește Magda Isanos Dumnezeu sînt « minunile materiei », care fac ca totul să se schimbe într-o înfinitate de forme.

Chiar și în poezia socială, divinitatea este folosită ca un simbol. Oamenilor ea le-a dat în dar pămîntul, dar ei l-au împărțit, devenind unii altora dușmani. Divizarea pămîntului, inegalitatea proprietății i-a pornit pe oameni împotriva oamenilor, surpînd liniștea vieții. Ingenuitatea, tihna, frăția au dispărut, alungate de lupta feroce pentru existență:

« V-am lăsat vislind cu apele
și cu soarele,
și v-am găsit uciși cu sapele
și cu topoarele.

V-am lăsat vouă și vouă
grădina asta cu rodii și rouă,

ca s-o culegeți și s-o cosiți —
și frați să fiți ! »

(Moartea prorociței)

În Cînt poeta afirma: « Cred în zine, în sfinți și minuni », dar ruga ei către toți este de a-i da har să cînte despre oameni și durerile lor, despre ceea ce trebuie să facă ca să îndrepte strimbătățile lumii:

« Fă-mă să cînt despre oameni și suferinți,
șoptesc cu buzele reci, fierbinți,
despre săraci, despre copii și foame...
Și-n mijlocul cereștii mele spaime,
întrezăresc cuvintele de foc,
cu care-ar trebui să crez lumea, s-o pun la loc. »

Plină de îndoieli, poeta cheamă la sine un dumnezeu bun și blînd cu oamenii sărmani, și nu-l găsește, întrebîndu-se în zadar unde poate sălășlui atît de departe, ca să fie absent la durerile lumii:

« Doamne, n-ajung pîn'la tine,
virfurile-acestor păduri de suspine?
Cum ești tu atotștiutor,
să fi dat pîne de-ajuns tuturor,
culcuș pentru copiii înghețați,
cite puțin din lumina celor bogați,
cite puțin din cerul lor senin,
de care îngeri întraripați se țin. »

(Doamne,
n-ajung pîn'la tine?)

Această poezie apare, de altfel, ca o derivată a poeziei sociale, protestatară, lipsită de o notă mistică dominantă și obsedantă. Totuși, nu trebuie să se uite unele reminiscențe ale filozofiei creștine, care

întunecă uneori viziunea poetei. Elanul ei curat de dragoste pentru om se pierde câteodată într-o meditație religioasă și minoră, ca în unele poezii din primul volum, ori într-un comentariu tendențios mistic al unor scene și subiecte biblice. Poezia coboară din intensitatea emotivă și din clocotul interior de sentimente într-o fabulație mistică, uscată și naivă. În poezii cu motivări mistice, ca *Îngerii morții*, *Bunavestire*, *După scriptură* ș.a., Magda Isanos se îndepărtează incidental de la tribuna realistă a artei. Numai realitatea îi dărimă idolii și îi risipește iluziile, rămânându-i o singură credință adevărată: aceea în viață și în oameni.

Anii războiului criminal antisovietic au fost pentru Magda Isanos anii maturizării concepției despre viață și a mesajului artei sale. Volumul *Cîntarea munților* era mărturia elocventă că poeta fusese în epoca războiului încadrată în frontul popular al rezistenței și al luptei. Ea se dovedește a fi o militantă în adevăratul înțeles al cuvîntului. E unul dintre cei mai activi scriitori cu exemplul căruia istoria literară contemporană se poate mîndri. Magda Isanos a cultivat emoționant poezia durerilor și a speranțelor colective, a dezastrului războiului, a chemărilor la luptă. Numele ei se înscrie cu onoare alături de numele scriitorilor noștri democrați ale căror fapte și atitudini au întărit mișcarea de rezistență populară împotriva regimului antonescian. Poeziile din *Cîntarea munților* reclamă o participare și o trăire intensă a dramaticelor evenimente ale războiului. E o poezie a așteptării active, a încrederii în anul unu. Apocalipsul războiului nu o îngenunche, ci o trezește și îi arată. Ceea ce caracterizează poezia de rezistență a Magdei Isanos este finalitatea ei optimistă. Datoria artistului în acel timp nu era de a plînge, ci de a încerca să găsească o salvare din dezastru a poporului său. Simpla împotrivire, fără

o pătrundere ideologică în miezul situației politice, era un act pozitiv, însă insuficient. În afara luptei poporului, în afara clocotului de ură și de răzbunare în care fierbea «țara incendiată», nu ar fi fost posibile o claritate și o limpezire a atitudinilor și crezurilor cetățenești. Toată sensibilitatea ei feminină, toată acea ardere profundă se revarsă acum pe fâgașul unei tematici noi. Strigătele de durere se complinesc cu condamnările grave, cu viziunea și siguranța înfăptuirii unei orînduiri sociale noi. Poezia Magdei Isanos din *Cîntarea munților* este poezia virtuții neîntinate de lașitate, poezia unei atitudini eroice, poezia prevestitoare a luminii de azi. Poeta se autocaracteriza cu luciditate pentru perioada dinainte de război ca un om cu sufletul «mic și orb», fiindcă nu pricepuse nimic stînd «departe de oameni». Îi trebuia un suflu puternic de viață; întîlnirea cu marea artă avea să aibă loc pe terenul marilor frămîntări sociale. «Suferințele omenești», care însoțeau ca un cortegiu mortuar războiul, au trezit-o:

*« Mi-era rușine să mai scriu despre flori
și stele,
și iar auzeam în visele mele
largi, zbuciumate,
inima omenirii întregi cum bate:
„Vrem pîne, dreptate“ »*

(Am fost departe de oameni)

Iubirea de oameni nu se confundă cu sentimentul de compasiune creștină, ea dă aripi zborului de altitudine al poeziei, pentru că aceasta nu era o stare afectivă abstractă, ci un legămint de soartă, o solidarizare în numele unor idealuri sociale revoluționare. Abia acum poeta are conștiința că și-a aflat menirea:

« Astfel visam, în sînge și fum
trăind. O nădejde-arzătoare
creștea în inima mea în fiecă zi,
o dată cu iubirea de oameni prin care
puteam, în sfîrșit, înțelege și auzi... »

(Am fost departe
de oameni)

Poezia de război a Magdei Isanos este în același timp și o poezie a așteptării și a pregătirii viitoarelor seisme sociale. Războiul îi arată mai pregnant și mai deschis rănile și plăgile de nevindecat ale societății burgheze. Atitudinea ei antirăzboinică nu-i totuna cu atitudinea pacifistă, conciliatoare, voind o pace a vechilor rînduiești, o împăcare cu suferința și umilința. Anul unu nu însemna terminarea oricum a războiului:

« Aștept anul unu.
Anul păcii între popoare.
Ale istoriei mari abatoare
vor fi dărimate.
Inima mea de pe-acuma murmură: „Frate,
iartă-mă pentru urile strămoșești
și-n numele suferințelor omenești,
dă-mi mîna“. »

(Aștept anul unu)

Nu este o poezie a tranșelor și a frontului, ci poezia femeii părăsitate, cu tinerețea văduvită, care îndură în cămin, în familia descompletată, în lipsa soțului, calamitățile războiului. Însă ea nu e numai mama și soția care condamnă conflagrația mondială, ci și luptătoarea socială care năzuiește cu entuziasm la o nouă condiție umană. În poezia de război Magda Isanos împletește firele poeziei sociale și politice. Crezul artistic al poetei în Cîntarea munților este un crez revoluționar. În perspectiva istorică, pe fundalul viitorului, evenimentele

războiului nu mai apar ca niște cataclisme ineluctabile. « Abatoarele războiului », stăpînii care capătă glorie cu prețul sacrificării mulțimilor de soldați, vor dispărea, și omenirea își va primi existența. În frumosul poem *Prin el am cunoscut norodul...*, Magda Isanos îngloba războiul în lanțul urgiilor și durerilor dintotdeauna ale poporului. Războiul, în acea lume în care « fiecare om poartă un jug blestemat », iar sărăcia ospătează la masa « desculțului » și a « flămîndului », încunună suferințele oprimaților.

Răul social pornește de la existența claselor potrivnice.

*« Deși ară și seamănă cu mînile lor,
culeg cu mînile lor,
totuși, niciodată n-au pîne de-ajuns.
Iar din lipsa pînii ies șerpîi.
Le intră întăi în gînduri,
după aceea li se cuibăresc în inimi.
Oamenii gem și încărunțesc repede.
Simt în preajma lor un duh negru vislind.
Apucă topoarele și — fără să vrea —
le aruncă spre cer.
Chiaburii îi privesc. Și rid la garduri.
Ei știau cauza. Căci ei sunt cauza.
Și se pleacă adînc,
furișîndu-se pe sub arbori,
căci, Doamne ferește de minia desculțului
și a flămîndului. . . »*

Adevăratul război exista de mult între săraci și bogați. Magda Isanos dă, într-o epocă a prigoanei, una din cele mai consistente și mai aprinse poezii sociale de luptă. Căci în satul bărbatului ei poeta vedea nu o față idilică a țaranului și a țării, ci cutele suferinței care le brăzdau viețile, cum le brăzdau și chipurile. Acolo jos, în mulțimea de oameni

simplici, « la prispele verzi ale țării », este un veșnic război al săracilor cu bogații.

Războiul îl poartă « numai norodul de jos », în timp ce în țară « nimic nu s-a schimbat ». « Haitele lupilor galbeni » au năpădit cîmpiile și pădurile țării. Poeta îndeamnă la luptă pentru a distruge vizuina fiarelor :

*« Cu arcanele, cu securile,
înconjurați pădurile !
Cu butucii, cu stîncile, cu morile,
astupați trecătorile ! »*

Magda Isanos este o poetă a rezistenței îndrjite împotriva fascismului; țara e suptă și sleită, încălcată și zdrobită ca o victimă de fiara hitleristă : « haitele lupilor galbeni ». În fabulație folclorică poeta deplîngea ca-ntr-o baladă populară starea de îngenunchere și de oprimare a poporului.

*« În pădurile țării mele,
trăiește balaurul,
care ne-nghite fierul, argintul,
grîul și aurul. »*

(În pădurile țării mele)

Balaurul care devorează bogățiile țării este ocupantul hitlerist, dușmanul și călăul poporului. Poemul este lucrat în simboluri folclorice, avînd o finalitate politică evidentă. Poemul *Chivără roșie* al lui M. Beniuc și poemul Magdei Isanos *În pădurile țării mele* formează o îngemănare fericită, ca inspirație și ca aspirație. Pe trupul țării sugă ca o lipitoare apocaliptică monstrul hitlerist, gata să-l sece de ultima putere, dar voinicul—poporul—il pîndește pentru a-l răpune :

*« Ți-am gătit sulița cu urmuz și beteală.
Ți-am pus la piept, sub căptușeală,
trei fire dintr-o perie,
gurile munților să nu te sperie.*

*De-ai cădea, iubitele, sub streșina lui,
sugrumat de labe gălbui,
norodul cu flamuri și sfeșnice
te va-ngropa-n legendele veșnice.»*

Magda Isanos ne-a lăsat versuri de un dramatism sfișietor al exodului spre dispariție al mulțimilor de anonimi morți pentru gloria bogaților. Poeta a refuzat orice imagine convențională și orice compromis cu propaganda patriotardă. Soldați sînt țărani împinși cu baioneta pe drumul morții.

*« Am văzut și eu oameni plecînd
la război.
Erau tineri țărani, jumătate goi,
în vagoane de marfă, cîntînd
cîntece monotone și triste. Plecau.
Erau atît de mulți, că-ntunecau
zarea zilei de vară.»*

*(Am văzut și eu
oameni plecînd)*

Repulsia nu e de ordin sentimental, intim. E o atitudine politică cetățenească matură și demnă, spunînd nu războiului criminal.

*«Vino acasă!
La ce te-ai dus în Rusia?
Nimic nu s-a schimbat în țară.
Doamnele mari umblă cu-aceleași podoabe.
Tinerii feciori ai ciocoilor
se plimbă la munte.»*

(Prin el am cunoscut norodului...)

Războiul nu era o prăbușire a omenirii fără nici o putință de salvare. El însemna doar prăbușirea stăpînilor, «ziua de-apoi» a lor.

*« Să răsune goarnele...
Vestiți zarea*

și zarea
c-a început vîndătoarea ! »
(Prin el
am cunoscut norodul...)

E interesant pentru înțelegerea profundă a epocii că poeta nu punea prăbușirea societății vechi pe seama ultimei conflagrații mondiale. Ea ajunsese să înțeleagă că războiul social va aduce victoria maselor. Poezia Magdei Isanos este un cîntec de proslăvire a victoriei acestei lupte. Poeta era ca o flacăra aprinsă în marea furtună, rostind formule agitatorice de masă.

« Să nu taci.
Ce-i dacă suntem trudiți și săraci ?
Noi n-avem nimic de pierdut.
Vezi ? Lumea-ntreagă a-ncăput
într-o simplă tindă.
Puneți secera sub grindă. »
(Ospăt)

Lumea aceasta, care părea unora că e a supunerii seculare și a suferinței pe vecie, trăia clipele agoniei istoriei. Săracii pămîntului așteptau veacul lor :

« Nimic nu-nflorește acolo, nimica nu strigă,
ci totul se stinge-n umbra covîrșitoare.
Ei sunt săracii pămîntului care-așteaptă-anotimpul
făgăduințelor toate. »
(Ei sunt săracii)

Poeta a descris înfrățirea de destine a milioaneilor de oameni simpli, robii și săracii, într-o viziune colosală. Pămîntul se preschimbă ca într-o nouă geografie la apariția mulțimilor ridicate la lupta pentru dreptate socială :

« Sunt fascinată de pădurile care cresc,
repede, ca-ntr-un vis.
Dar nu-s păduri. Sunt oameni
desculți, care vin prin ploaie. »
(Sîngele)

Este în acest elan liric, amintind de Whitman, și în această înflăcărare pentru cauza mulțimilor oprimate o dragoste și o contopire sufletească cu cei mulți. În fiecare om — « plugari ori făuritori de unelte » — de oriunde, poeta are un frate și un tovarăș.

*«Sunt frații mei. Și-mi pare că le-aud
inimile bătând în inima mea.*

*O, numai de s-ar putea
clădi pe pământul de singe ud...»*

*(Mă gândesc
la oamenii risipiți)*

Pentru că pacea pe care le-o dorește Magda Isanos este pacea care să le aducă domnia libertății și egalității sociale.

*«Oameni de toate rasele,
părăsiți-vă legile goale și casele.*

E ziua mare.

Plugul roșu vine să are.»

*(Munții lumii,
pe inima mea)*

Poeta închina adevărate imnuri marilor lupte revoluționare ale popoarelor:

«Iată-i înălțînd, înălțîndu-se.

Uliți de sulii

mișcîndu-se,

la ceruri mari ridicîndu-se.

Spune-mi, ți-i frică?

Aceste coase, topoare

parcă se urcă în soare,

așa de sus se ridică...»

(Veac mare, veac larg)

Versurile Magdei Isanos iradiază acest sentiment al solidarității umane cu toți năpăstuiții pământului,

oferindu-ne o poezie de vibrație a internaționalismului proletar:

*« Oriunde e patria mea.
Pe cărarea ecuatorului
am trecut desculță, cîntîndu-vă,
din cinci continente chemîndu-vă.*

*Din munții lumii
strigîndu-vă. »*

*(Munții lumii,
pe inima mea)*

Cu gestul lui Danko, poeta, fără zăbavă, și-ar ucide propria ființă dacă ar ști că moartea ei va curma suferința umană:

*« Oameni, porniți !
După pilda șuvoaielor revărsate,
porniți !
Știu că nu vi-i teamă de moarte,
căci moartea pentru voi e-o laudă.
Atunci de ce stați ?
Iată: dac-aș ști că, murind eu,
ați porni mai degrabă,
pumnalu-i gata.
Oameni, dați-mi drapelul ! »*

(Nu pot înțelege de ce...)

Rar în poezia noastră feminină s-a scris pînă la Eliberare o asemenea poezie clocotind de dragoste pentru omul oprimat. Magda Isanos era o poetă luptătoare, un ostaș în marș spre marea victorie a oamenilor simpli. Ea a glorificat în accente patetice, cu căldură feminină, eroismul și sacrificiul pentru triumful dreptății și libertății în «veacul cel nou», care să redea omului demnitatea și mîndria umană. Mărturisirea poetei din unele versuri că era o rușine să mai cînte acum «despre flori și stele», cînd asculta «inima omenirii întregi cum

bate: / „Vrem pâine, dreptate“». A devenit un *credo* poetic al activității sale ulterioare. Pentru a-și putea duce la îndeplinire dorința de a fi un ostaș al luptelor proletare, poeta simțea nevoia integrării în rîndurile luptătorilor și făuritorilor istoriei noi a omenirii. Chemarea ei la luptă era făcută în numele forței colective de neînving:

« Dă-mi mîna, să dărimăm abatoarele istoriei . . . »

(Aștept anul unu)

E o poezie înălțătoare a dragostei de oameni în spiritul solidarității proletare. Înfrățirea este cu cel care ară și scrie, «cu cel care în fiecare zi se scoală dimineța / și seara se culcă tîrziu», cu omul simplu, logodit pe viață cu munca.

Poeta ne părăsea cu credința că jertfa ei prinsese rod și așteptările nu rămăseseră iluzii. De undeva, de departe, ea ne încredința pentru viitor, drept *memento*, versurile:

« Să nu uitați, oameni,
că eu am secerat pentru voi
grîne, din toate hotarele.
Toate veștile mari
vouă întii vi le-am spus,
cîntînd, vi le-am spus
toate veștile mari.

Steaguri și imnuri am împletit,
aici, printre coase și seceri,
numai steaguri și imnuri
pentru zorile Binelui. »

(Testament
pentru fata mea)

Magda Isanos lăsa viitorului «steaguri și imnuri», semnele luptelor și-ale biruințelor. Sensul existenței sale rămînea legat de frămîntările sociale pentru întronarea «veacului cel mare», de participarea

la marile lupte pentru întronarea libertății și dreptății pentru a-și ști fericit semenul și tovarășul ei.

*« Eu pentru voi am purtat munții lumii
pe inima mea. »*

*(Munții lumii,
pe inima mea)*

*

Muntele este simbolul înălțimilor care trebuie cucerite de om și al piscurilor pe care el trebuie să se înalțe. Magda Isanos a cultivat în *Cîntarea munților* acest simbol cu sensuri multiple. Greutățile și nevoile oamenilor sînt strînse cît « munții », apăsînd pe inima poetei. Oamenii au fost acoperiți de « mari munți », iar pe culmile lor trîmbițele vor suna, vestind « ziua cea mare » a dreptății. Altarul proslăvirii victoriei va fi acolo sus, pe tîmplele înălțimilor. Gropnița dorită trebuie să fie săpată într-un munte, ridicîndu-i-se un monument cît înălțimile creștelor :

*« V-am văzut semănăturile.
Pot s-adorm de-acum lingă punți,
să mă acopăr cu marii munți
și cu pădurile. »*

(Voi n-ați aflat?)

Poeta cînta aspirația spre lumină și liniște, spre marile înălțimi ale sufletului. În general, poezia Magdei Isanos nu este o poezie de imagistică. Poezia ei este simplă, lipsită de prețiozități. Se simte că nimic nu e « făcut », compus schematic. Simplu și curat, șuvoiul liric curge direct din suflet. Poezia are ceva firesc și cald, apropiat și vibrant. Nici metafore rare, nici epitete nefolosite, căutătorii de frumuseți aride nu reușesc să găsească în volumele Magdei Isanos. Poezia ei comunică sentimentul unei trăiri intense și al unei legături directe, de la suflet la suflet. Profunzimea îi dă simplitate, frumusețea

idealului ei de viață îi dă frumusețe mesajului poetic.

E un exemplu de demnitate și de slujire devotată a Artei, cu o viață — deși sfișiată într-o îndelungă suferință fizică — închinată, prin versuri, oamenilor. Îndeobște, la o asemenea poezie se ajunge spre sfârșit, în momentul maturizării artistice, rod al experienței obținute de-a lungul anilor de muncă. Deși sfârșitul Magdei Isanos a fost o rețezare a vieții în plină primăvară a vârstei, când cei mai mulți poeți așteaptă la porțile artei, poezia ei n-a rămas o creangă fără flori. Este poezia unui elan vital intens, dăruit idealului de bine și de dreptate al oamenilor simpli. Ea vibrează și azi de această tinerețe curată, generoasă și eroică, sus-trasă morții și închinată ca un scut și ca un steag « săracilor pământului », ca să le fie tovarăș de drum spre « anotimpul făgăduințelor toate ».

MARIN BUCUR

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Ediția de față cuprinde aproape toată opera poetică a Magdei Isanos: poeziile tipărite în volume, precum și un număr însemnat de poezii rămase pînă astăzi în periodice și în manuscrise. Din păcate, mai există, probabil, unele omisiuni inerente, precum și unele lucrări manuscrise pe care nu am avut posibilitatea să le consultăm.

Am păstrat ordinea volumelor tipărite — Poezii (în cadrul căruia autoarea și-a grupat ultimele poezii în ciclul Spital), Cîntarea munților, Țara luminii — și sumarele respective, deoarece ultimele două volume, deși apărute postum, fuseseră pregătite de autoare. Întrucît Magda Isanos și-a intitulat, în manuscris, ultimul volum Imnuri pentru pămînt, cum a și fost anunțat, în 1945, am revenit la acest titlu pentru volumul Țara

luminii, apărut în 1946. Am reintrodus, conform
sumarului manuscrisului, poeziile În asfințit
și Nuntă, omise în prima ediție, și am trecut
în rîndul poeziilor publicate postum în periodice
Insula scufundată, întrucît nu figurează
printre paginile manuscrise ale volumului respectiv.

În Adenda au fost incluse — în ordine crono-
logică — poeziile publicate în periodice de Magda
Isanos și neretipărite în volumul antum sau în cele
două volume postume, poeziile publicate în diferite
reviste după moartea autoarei, precum și poeziile
rămase în manuscrise. Dintre acestea din urmă,
cîteva nu sînt finisate, dar au fost date tiparului din
dorința de a nu se pierde unele imagini poetice
care o caracterizează pe Magda Isanos.

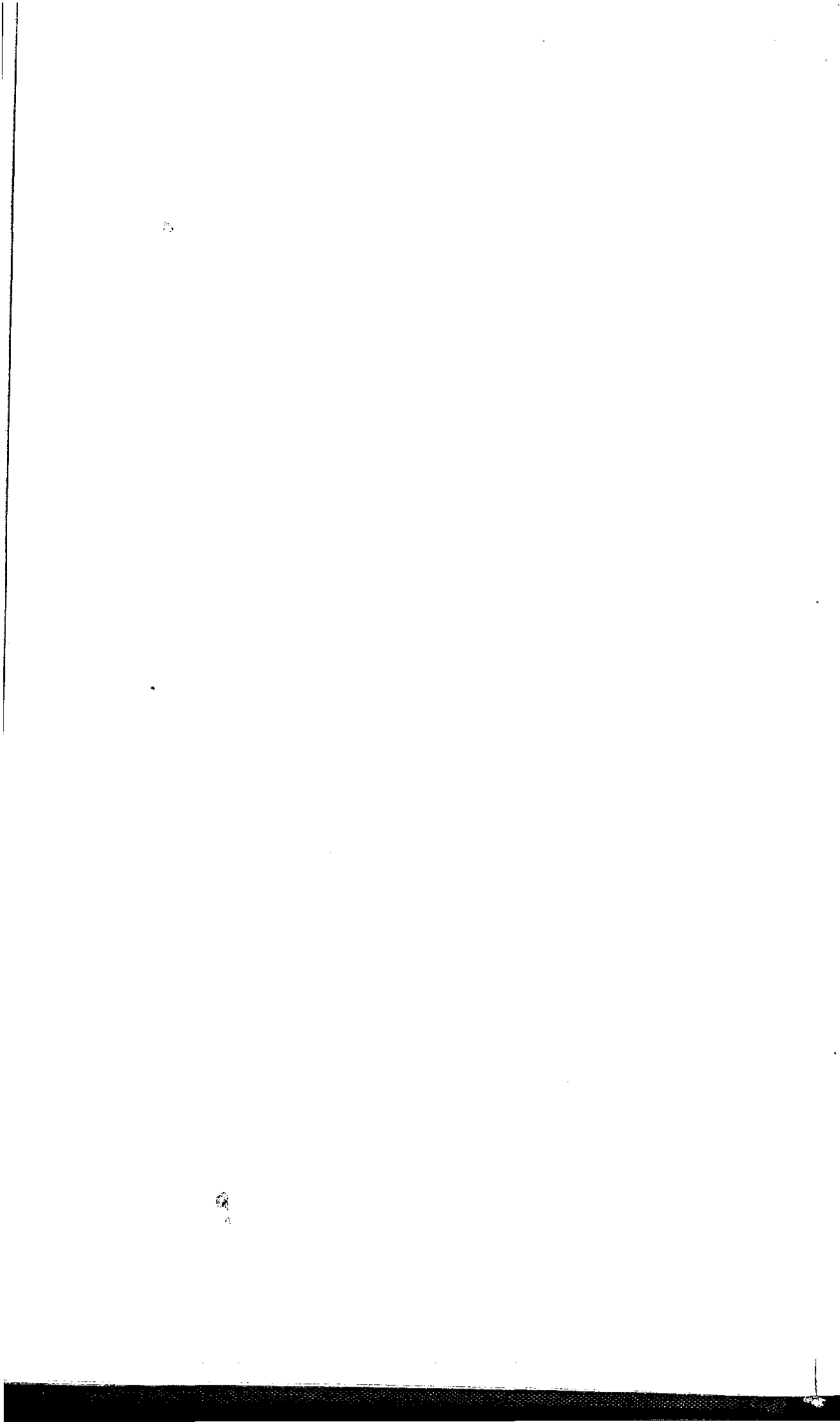
Textul ediției noastre a fost confruntat cu manu-
scrisul, atunci cînd acesta s-a păstrat, corectîndu-se
erorile din edițiile anterioare.

În transcrierea textului s-au folosit normele orto-
grafiei actuale, păstrîndu-se în același timp formele
de limbă specifice autoarei.

MARIN BUCUR

POEZII

1943

POMII CEI TINERI

*P*omii cei tineri, în dimineța de marți,
unii lângă alții au stat să se roage —
frunțile lor străluceau inspirate deasupra
pământului încă-n zăpezi.

Și-n aerul în care nu erau zboruri,
pomii, ale căror umbre nu se născuseră,
cântau un imn pentru viață,
ca niște oameni goi și frumoși ei cântau:

« Soare de-aramă, zeu popular printre plante,
privește oastea noastră-ndrăzneată;
ici-colo aerul e rumen de tot printre ramuri,
că viitoarele fructe acolo vor sta. . .

Noi nu ne-nchinăm de fel și nu plîngem,
ci pregătim un loc cît mai înalt pentru cuiburi
și pregătim o orgă de brazi pentru vînturi,
soare de-aramă, zeu totdeauna rotund. . .

Ni s-a povestit despre tine-n pămînt,
cînd nu cunoșteam dimensiunile cerului;
ni s-a povestit despre tine-n leagănul cald.
Semiînțele-n somn visau că există colori,
roșu, albastru și gri, minunate colori.
Tu, peste frunțile noastre, soare, cobori.
Și noi vom da fructe, și noi vom fi hore de flori.
Gloria noastră toată-n vîrf se presimte. . . »

Și-un curcubeu pe deasupra tulpinelor strimte
cade vestind: nu moarte, desigur, nu moarte,
pomilor tineri în dimineața de marte. . .

CINE VA CÎNTA

*C*ine va cînta cîntecul mare,
în care să-ncapă pămîntul și toate
lucrurile blînde și întunecate,
rădăcini, amintiri amare?

Un cîntec aproape neauzit
prin care să poată turmele trece —
și seara să crească înaltă și rece,
un cîntec de pom desfrunzit.

Lumină, lumină, din nou tu cazî,
și cîntecul vieții n-a răsunit.
Mereu cheltuindu-mă-n timpul bogat,
eu sunt ca un cer printre brazi.

Trebuie să preamăresc ceva și să mor.
Slavă pământului plin de morminte...
Trebuie să scriu, cu puține cuvinte,
de țarini și oamenii lor.

DEPARTE SUNT VOLBURI

*D*eparte sunt volburi, furtuni.
În insula noastră calmă noi așteptăm.
Fiecare-n insula noastră visăm.
Cine pentru frunțile noastre-mpleti-va cununi ?

Căci frunțile ni-s anume boltite
pentru-a purta cununi înflorite.
Au trăit, se va spune,-n această cetate.
Au trăit, au murit în simplitate.

Se va vorbi despre noi. Nu-i ciudat?
Pentru că stînd în insula noastră-am visat,
am fost tineri și-am avut lumină multă de dat,
pîndă-am scăzut și ne-am întunecat.

Se va vorbi despre noi. Nu-i ciudat?...

NU ȘTIU CUM S-A FĂCUT

*N*u știu cum s-a făcut.
Tinerețea s-a dus, a trecut.
Arcul sprincenelor mele s-a mai lăsat.
Nu mai e mîndru și încondeiat.

Ce s-au făcut zilele răsunătoare,
vara mea cu grîu și cicoare?
N-am să caut, n-am să-mi aduc aminte.
Toate erau mai frumoase-nainte.

Lumina egală
nu m-ademeneste, nu mă-nșală.
Toate fructele spre care-am rîvnit
s-au copt și-n vis din nou au înflorit.

Da. Nu știu cum s-a făcut.
Pământu-i mic și zările-au scăzut.
Nu se petrec minuni și nu cad stele,
ca-n nopțile copilăriei mele.

LAMPA

S-aprinde-n oglindă lampa bătrână
cu picior și bonetă de-atlas —
și nu știu, eu povestesc, sau ea, fără glas,
amîndouă cuprinse-n lumină.

Noaptea uneori se desface ușor,
c-un sunet de mătase lovită sau zbor,
trece-albăstrind toate zările,
pînă unde stau singure mările. . .

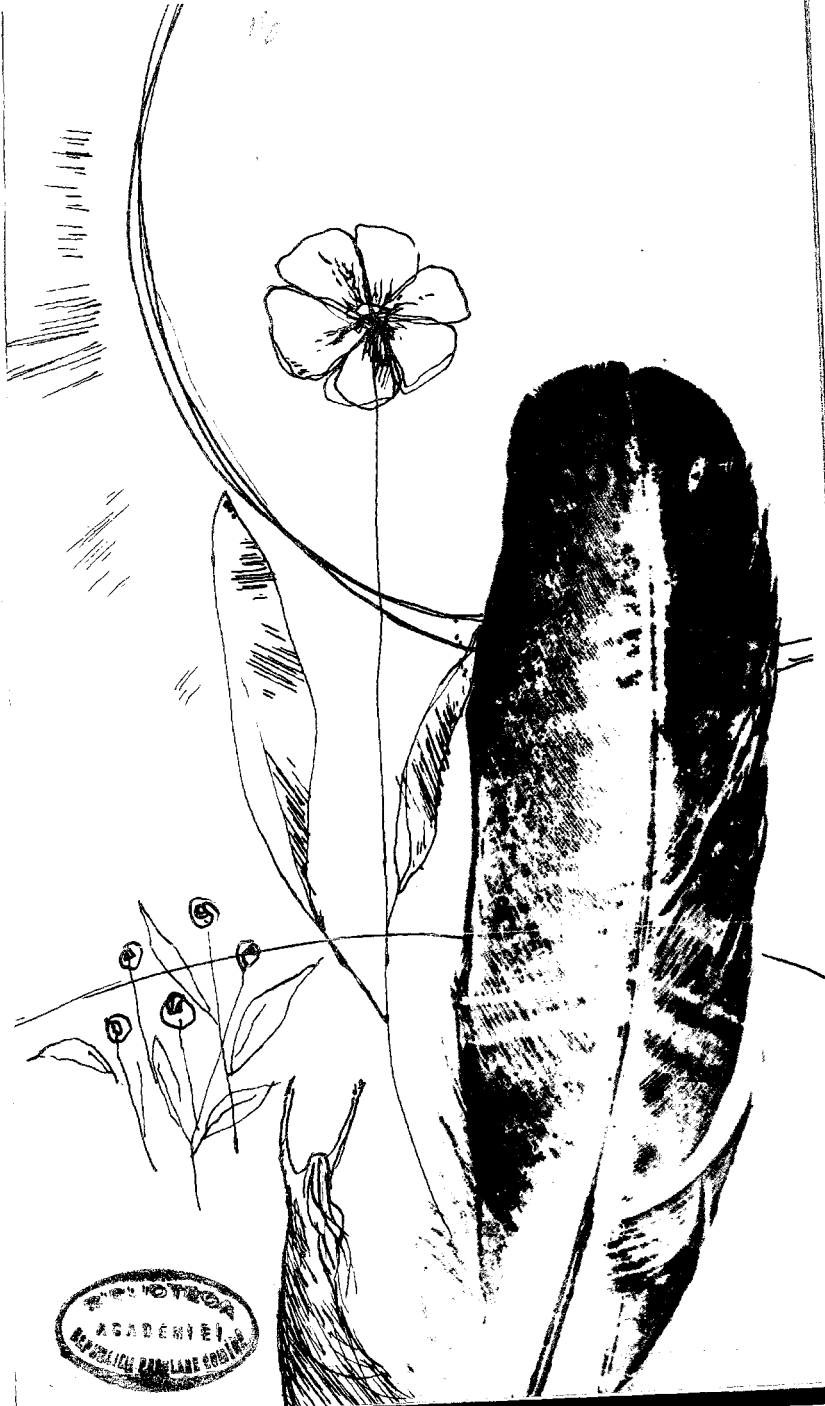
Dreaptă luci tinerețea mea, ca o sabie,
și fiece vis păzit de dînsa-nflori;
buzele mele spuneau uneori: « voi muri. . . »,
însă pe toate mările-aveam o corabie.

ÎN DIMINEȚILE CLARE

Uneori, în diminețile clare,
mă uit drept în soare rîzînd
și nu pot crede c-am să mor în curînd;
viața mea sună înalt, fără-ntristare.

Cred în ea, cred în numele ei
și-n colorile-anotimpului meu,
zveltă ca mestecenii, mereu,
să freamăt aș vrea în soarele-acesta dintăi.

Poate nu va fi seară, poate nu va cădea
în putred octombrie fruntea-mi aprinsă;
în glumă pun mîinile mele pe piept și zic:
viața e stinsă de mult, viața e stinsă. . .

ИЗДАТЕЛЬСТВО
АКАДЕМИИ
НАУК СССР

Însă mai plin decât grădinile-n vară,
sîngele meu sună atunci ridicînd
o dulce-auroră-n obrajii de ceară:
o, nu-i adevărat c-am să mor în curînd...

CLIPĂ, DESFĂ-ȚI ARIPILE

Clipă, desfă-ți aripile tale bogate;
mările se clatină departe,
unde va un curs de rîu s-abate,
oamenii se nasc, oamenii s-acopăr cu moarte. . .

Și tu, nesigur, îndepărtat anotimp. . .
Nouri și soare și iarăși nouri adînci,
ca și cînd pe rînd se descopăr frunți gînditoare,
toate se-ntunecă, se luminează pe rînd,

pînă ce luna lovește umbrele toate;
iată mormintele, țărma scînteie gol,
și-n casa de piatră fîntînile cîntă culcate,
dulce răsună brășările, părul domol.

VIAȚĂ, NU MĂ PĂRĂSI

*V*iață, nu mă părăsi în răsăritul acesta,
privește fruntea mea de pe-acum aurie.
Și aerul din cauza viitoarelor fructe
e rumen și plin.

Viață, ncălzește puțin începutul acesta,
ascultă numele meu de pe-acuma sonor.
O pasăre zbura-n cea dintâi și repetându-l,
și pomii ceilalți atunci mă luară de mână:
— Hai să-nflorim. . .

*Tu nu mi-ai spus despre toamna frunzelor roșii,
tu nu mi-ai spus despre moartea copiilor,
nici pentru ce trandafirul sălbatec
rîdea-n cimitir. . .*

AUZ

*C*ăzînd din nori,
ploile capătă crengi și flori.
Aud și vizuinile și-aripa
care bate deasupra mea clipa.

Piticii care bat pe sub pămînt,
căutînd vîna de aur, riul sfînt,
ochii diamantului nesăgetat
și degetul unui urs împărat.

Toate le-aud.
Și-auzul încă mi-i crud.
Clopotul sîngelui molatec, rotund
ține veștile care nu mai pătrund.

Ține veștile de la stea,
să n-ajungă în inima mea.
Ține veștile de [la] șerpilor de casă,
și-n amiaza cuprinsă mă lasă
să cad și s-adorm profund,
clopotul singelui molatec, rotund.

AMIAZA

*N*u știu ce-a fost mai demult.
Am uitat. Din trecut m-am ales
ca să fiu singură, ca să te-ascult
înainte de-amurg și cules.

Cu fiecare lucru, azi știu,
mă-nrudesc și de zarea mea țiiu.
Revolta s-a făcut surîs, durează
această plină, fără greș amiază.

Ce-a fost demult am uitat.
Poate-am dormit și-am visat.
În bulbii de morcovi și cepe
e încă un vis care-ncepe.

În toate prea multă-i lumina.
Soarele l-aș culege cu mîna.
Dar pîn' la urmă eu voi fi cules
și voi cădea în întunerec des.

ÎNGER DIN LUMINĂ

Înger din lumină, roagă-te pentru mine,
ieși din casa ta zidită-n rază
și zi: « Doamne, mă rog pentru pîne,
pentru somn și liniște-n amiază ».

Mînilor mele grele nu se ridică.
Îngere, m-aș ruga și mi-i frică;
însă tu cu arișa roagă-te tare și zi:
« Să fie cu soare, să treacă repede ultima zi. . . »

CÎND CEL IUBIT

*C*înd cel iubit departe plecase,
toate s-au retras în liniștea lor,
numai vremea nefolositoare rămase
și numele-n suflet, sonor.

*Moartea veni atît de simplu, tăcut.
Mînile care nu puteau cuprinde-au zăcut,
puse una lîngă alta, cum sunt uneori
anume așezate unelte sau flori.*

*Părea că n-au fost niciodată
verile nalte, toamnele-n zarea cu steme.
Sub iarbă, poate, sînul mic de față
respiră încă noaptea și se teme.*

FLORI

Ujelioase flori, din pământ aburind,
ca niște strigăte cresc, saltă zîmbind.
Care e vrerea lor gingașă-n vreme?
Noaptea-n grădinile mari nu se vor teme?

Însă-n mijlocul lor, bolnav de vis,
ochiul lui Dumnezeu șade deschis...
Haina lui mirosind a ierburi și cer —
fără să știe orașul de piatră și fer.

Mînile micilor flori intră-n pământ.
Morții cînd le sărută știu dacă-i vînt,
și de pe dînsese sorb ploaia și veștile.
Astfel, în flori își deschid morții ferestre...

ÎNTOARCERE

*V*or fi și-atuncea ierburi și zăpezi. . .
Tu, ochi, cum ai să rabzi să nu le vezi?
«Ba nu, mai pe-nnoptate-am să mă scol,
să dau livezii, stupilor, ocol,
să mîngîi lemnul ușilor de-acasă
și păpușoi galbeni pe mătasă.

Dulăii vor veni să mă miroase,
cu boturile negre, somnoroase,
și gudurînd spinările: „stăpîină,
de unde vii, că miroși a țărîină?” . . . »

COPILĂRIA MEA

*M*i-i fraged sufletul, pînă pe buze
mi-i fraged,
poate de iarba ce crește acuma la noi;
cu bice de aur trec sub fereastra mea ploi —
stau singură și-mi aduc aminte de multe:

Cînd eram mică legasem un leagăn de-o
creangă.

«Vreau s-ajung steaua de-acolo...»
strigam bunicului.

O, cît de sus s-au suit dușmănoasele stele...
Nu le mai văd, le-am uitat lumina curată.

Mi-i inima tristă. Mama mi-a scris c-au tăiat
pomii din fundul grădinii, leagănul putred;
o dată cu dînsul, va fi căzut în buruieni
copilăria mea — și o mănîncă furnicile...

II

Cine povestește-n mine, cine
mi-aduce aminte c-am trăit acolo,
în țara dintre sobă și genunchii bunicului,
întîia poveste cu zmei?

Vă voi face să trăiți de-a pururi,
ani duși, miraculoase răsărituri.
Deasupra gardului unde lumea sfîrșea,
azi știu, de-acolo începea tărîmul zmeului.

Însă toate s-au sfîrșit odată,
cînd ardeau lumînările ziua.
Bunicul dormea într-o cutie frumoasă —
și l-au luat și l-au dus pe sub mării castani.

Toată noaptea m-am temut pentru dînsul.
Văzînd că nu se mai întoarce, ziceam:
«Dacă se-ntîlnește cu scorpia? Haide,
Azor, să ne ducem la el.»

Și singură mai tîrziu am plecat.
Pe tărîmul zmeului mișună oameni.
În jurul inimilor lor un șarpe mic
se-ncolăcește; ei sunt triști și răi.

*Dar pentru dînşii scriu poemele mele,
scutur deasupra lor copacii de-atunci şi ploile:
amintiţi-vă că sunt copii pe lume,
şi plante albastre, şi duişii cîni.*

MULTE CHIPURI

Multe chipuri s-ascund în oglinzi,
obraji și mâni ca nuferii deschise,
străbat la suprafața multor vise
străbunii mei cucernici și plăpînzi.

Știu eu de cîtă vreme n-au merinde?
Știu eu de cînd ca umbre rătăcesc?
Oglinda-ncet răsună și s-aprinde
și-n fundul ei pădurile-nverzesc.

Și mîna mea se face grea, precum
sunt cele care-or fi murit de-acum.
Ascult cum plouă nopțile și-aștept
un arbore să-mi crească peste piept...

NOAPTE

Cît de-ncet acei fulgi de-ntuneric căzură,
deasupra lumii, ca o cenușie nedumerire,
pînă ce neagra noapte cu stoluri veni.
Totul ca-n apele adînci acuma era,
pomii atenți, casele, însăși lumina
era undeva în calma, umeda noapte,
ce nevăzută zîmbea.
Și timpul însuși mai curgea acolo
prin umbră, ca printr-un pămînt afinat.
Dar cine respiră ușor, fericit?
Poate păsări ce se visează zburînd.
Noapte. Dumnezeu însuși sărută
cu gura lui neagră pămîntul,
ca și cînd cu duioșie ar spune:
«Haide,-nvățați-vă cîte puțin să muriți...»

CERUL ACELA

Cerul acela fără de grabă căzu
și mirosi albastru lângă mine,
la ceasul trist cînd stelele luceau
cum cupele pe jumătate pline.

Ca ochii oboșiți de vis, așa
se desfăceau astralele pleoape,
și tulbure, ca-n fundul unei ape,
cocorii nopții, ultimii, treceau.

Era hotar și liniște-n hotare
de s-auzea cum florile trosnesc,
ca niște-aripi de îngeri care cresc
departe,-n mari grădini neștiutoare.

PRIMĂVARA

*F*rumoșii arbori dorm acum sau zac;
zadarnic ai asculta pieptul lor mut,
pe care mușchi și zăpezi au crescut.
Însă crengi noaptea-n cer se desfac.

*A*poi deodată zările-nfloresc
și clopote mari, clopote s-aud,
departe-n cerul vesel și rotund
hulubii albi și roșii se rotesc.

*Tu, feciorelnică lume, bună-vestire
de undeva din pământ suie spre tine;
soarele-i ca un inel subțire.
Sună-n salcîmul pustiu verile pline.*

MĂ SCALD ÎN ZI

*M*ă scald în zi ca un copil în rîu.
N-am ieri, nici mîne, și voioasă-n uliți
privesc cum trece soarele cu suliiți,
și mă gîndesc la vară și la grîu.

Voi scrie despre-acea necruțătoare
bucurie de-a fi tînăr sub soare;
cu fruntea lîngă cer voi scrie despre viață.
Tu sărută-mi cartea, dimineată...

Fereastra se umple de-amurg și-ngîndurată
se uită la mine cum mă bucur și cred —
ca și cînd eu am scornit grădina-ntomnată,
și stelele nalte, și coarneau scunde de ied...

PĂDUREA

Pădurea, cînd s-a făcut toamnă tîrziu,
a scoborît, ca pe niște odoare,
clopotele ei de verdeață răsunătoare,
de care faurii pămînteni nici nu știu...

Și ea — bătrîna — le-ngropă ca pe morți
aceste clopote de stejari și de ulmi,
ce scufundate-n pămînt mai visau despre culmi
și dulce prin somn sunau după grelele porți.

Atunci ca orbită lumea rămase,
crezînd că mai vede înflăcăratele coame,
în vreme ce putred sînge de poame
spre buzele fetelor moarte-ncepea să se lase...

CAVALERUL

*P*loaia de primăvară singură,
cu suliță și cu chivără,
a trecut prin pădure la pas,
pe calul ei verde.

În glumă-mplinind minunile,
mugurii pocneau ca alunele,
și,-atingîndu-i haina și părul,
înfloreă măcieșul și mărul.

Cu platoșă strălucind și cu pene
deasupra coifului său, alene,
cumpănindu-se și visînd războaie,
trecea tînăra ploaie.

Gorunii spuneau: « Făt-Frumos,
dă-te de pe calul tău jos.
Aici doarme pajura și balaurul,
strălucind la soare ca aurul. »

Sub copite, sub potcoave mici,
se trezeau popoare de furnici.
Un melc mare auzea din casă
iarba cum crește grasă.

Se făcea senin, mai senin.
Cavalerul pălea ca un crin.
Nu i se vedea coiful, nici fața.
Îl fura soarele, ceața.

Calul cădea în genunchi și cădea
sulița, în vîrf cu o stea.
Numai steagul în zare se vede,
pentru cine nu crede.

MAMA

Cu-ncetul, spațiul s-a mai lărgit.
Lucrurile devenind bogate-au sunat,
zările ca piepturi de dor s-au mișcat,
căt-re mine venind.

De fapt, eram Cenușăreasa, eram
cea care poartă viața și cîntă,
eram aproape de pămînt și frîntă
de marea mea putere ca un ram.

Priveam în tăcere pămîntul, zările,
brazdele-arcuindu-și spinările;
eram singură și-nrudită cu toate
lucrurile blînde și-ntunecate.

Dac-ar fi venit cineva și-ar fi zis:
« Am hotărît să-ți dăm coroană, vină... »,
fruntea nu mi-o plecam pentru altă lumină,
inima n-o deschideam altui vis...

ION

Aș cînta liniștea din ograda mea.
Seara — cînd crește în cireș o stea —
mă mai uit o dată la curechi și bostani,
că sînt plugar de-atît amar de ani.

Fața dumnezeului meu e-mblînzită.
Cînd mîngîi pe grumaz cîte-o vită,
sau cînd m-aplec să culeg un trifoi,
văd urma lui în țarină la noi.

Cea mai frumoasă unealtă e coasa!
Cine-i toarce păpușoiului mătasa?
Eu cred în dumnezeul țarinei mele —
printre cartofi dormind ca printre stele.

Nu mă tem de fulgerul lui; e-un amnar,
Dumnezeu, ca și mine,-i plugar;
seamăună, pune vie, culege.
Uneori nici n-așteaptă să lege...

Și pe mine-o să mă strîngă-ntr-o zi.
Am să mă culc, n-am să mă pot trezi.
Chipul lui din nori va zîmbi:
« Ioane, astăzi nu mai este zi ».

DIMINEAȚĂ DE PRIMĂVARĂ

Început de primăvară. Cîmpii,
peste care gîlgîie întăiul austru,
și ramuri palide, mișcîndu-se-n cer.
Acuma dimineața sărută fereștile.

Spun « viață »... și inima-mi bate deodată,
grăbită ca o pasere plină de spaimă.
Afară, noaptea de mart pălește cu-ncetul,
și arbori și turnuri răsar.

E ziuă și departe m-așteaptă lucrurile
și oamenii, cu-nțelesul lor bogat și trist.

Fiecare va avea în curînd o umbră,
întunecată ca cele mai ascunse gînduri,
o umbră.

Soarele va striga lumii: « Exiști... »
Și toate vor fi în ziua cuprinzătoare.
Chiar mormintele-n cimitirul de țară
vor fi ca niște mici grădini multicolore.

Lucruri. Voci de femei, aproape cîntece.
Ferești deschise. Vrăbii pe-acoperiș. Drapele.
Cineva se ceartă. Lăptarul pune donița jos și
zice:
« Bună dimineața, domnișoară Magda ! »...

ZEH

Deșind din pământ,
zeii cu creștetul sfânt
semănau a pomi și tufișe.
Luna cu raze furișe
lumina coroanele lor —
de laur și mirt mirositor.

Unde puneau piciorul sau mîna
în florea îndată țărîna,
și chiar în cer se făcură poiene
de stele clipind alene.

Apoi cîntece s-auziră,
de cimpoi și de liră,
și multe glasuri subpămîntene.

Aurul spunea vorbe viclene:
« Sunt ascuns și totuși lucesc. »
« Sunt marmora din care templele cresc. »
« Sunt piatra prețioasă, safirul. »
« Sîngele mi-i ca trandafirul. »

Zei stăteau pe pietre așezați,
luminoși — în afară — și-ngîndurați,
pînă ce florile-ncepură zglobii
melodii.

Clopoței erau, clopoței —
la un loc cîte cinci, cîte trei.
Și răcoros sunau albastrele,
cărora le răspundeau astrele,
cald, ca-ntr-o gușă de turturică,
floarea roșie cînta — și frică
răspîndeau mortuării crini,
de lună plini.

Geniile veniră
din scorburi, în sunet de liră.
Săreau, jumătate oameni, jumătate fiare,
centauri, zîne și vrăjitoare.

.

Era plină grădina.
Cu fiecare zeu creștea lumina.

« Se face primăvară, zise-un arbust,
mugurii mei s-au umplut de must.»
« Și noi, vorbiră broaștele țestoase,
simțim pământul bine cum miroase.»

Și nu știu cine rîse cristalin.
Cu toți ciocniră și băură vin,
sau poate numai lumină de lună,
care ametește și-mbună
la fel oamenii și stafiiile...
« Înflorească viile... »
striga zeul mic cît un ciot.
Doamne, se face xiuă de tot...

Și pământul sorbea încet
visul acesta de bătrîn poet,
întăi picioarele întrarișate
ale zeilor care ocroteau o cetate,
apoi coapsele, umerii lini,
mînile purtînd lalele și crini,

și-n fine creștetul lor luminos.
Cîteva ramuri văzui pe jos.
O broască și-o aripă de corb —
însă soarele-n cer era orb.

INSULĂ

M

ă simt în camera mea ca pe-o insulă.
Seara cînd arde becul — amiază egală —
ies ploșnițe și gînduri în haină de gală.
Ca un Robinson visez departe orașul.

Mă gîndesc tot mai grăbită și sufăr
de tinerețe, ca de-o boală sau dragoste.
Fereastra miroasă frumos și adie,
dreptunghiulară, ca un drapel pe-o corabie.

RĂDĂCINA

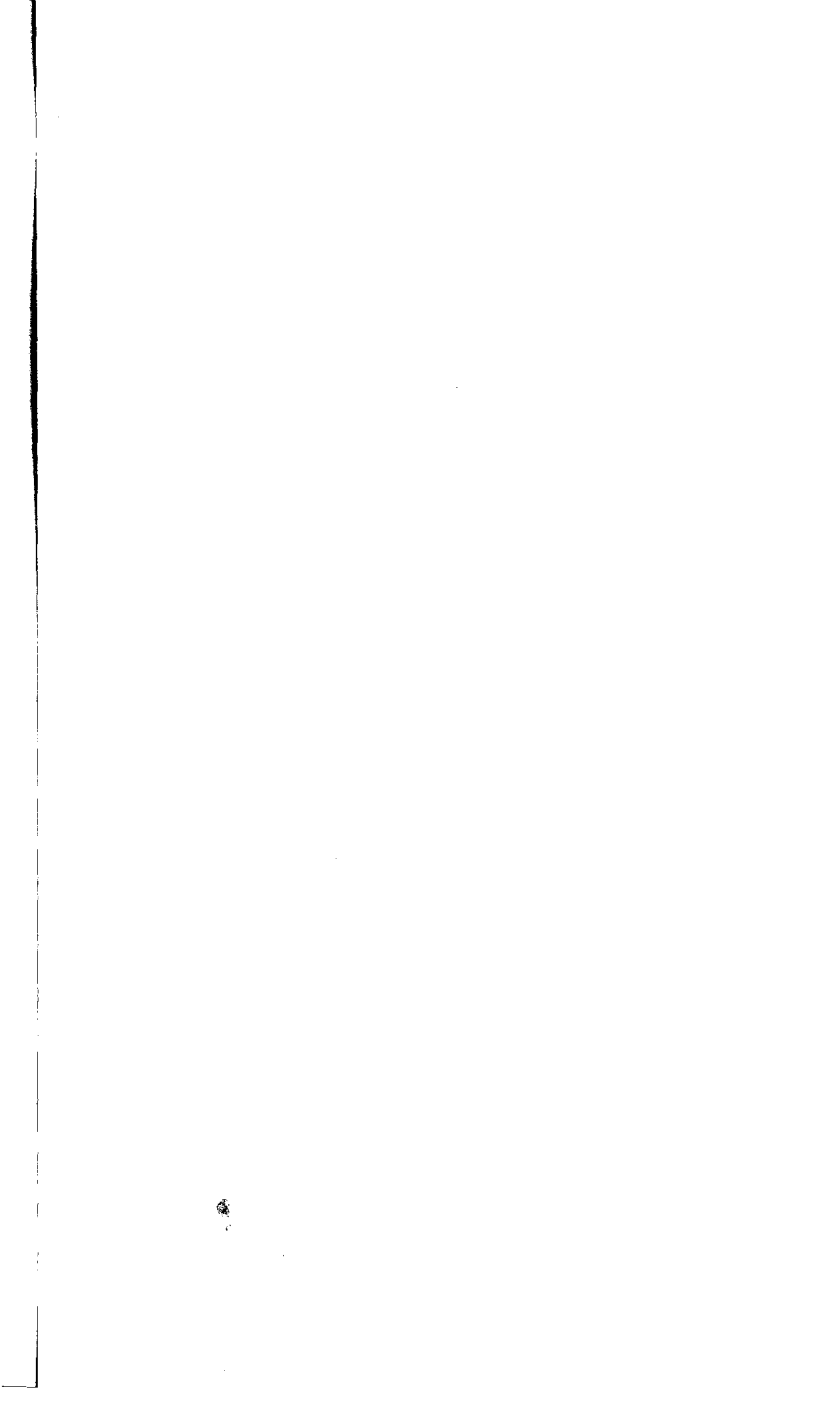
Unii dau sînge altora-n dar.
Eu tinerețea ți-am dat-o, plină de har.
Am spus zilelor: «Nu sunteți ale mele.
Nu vă rătăciți printre vise și stele.»

De la douăzeci la treizeci, numărați,
ți-am dat anii bogați;
unul cîte unul luminînd
calea ta, s-au trecut curînd.

Poate-au fost flori și s-au stins.
Acuma s-a făcut tîrziu. A nins.
Nimeni nu caută vechile cărări,
nimeni nu plînge moarte primăveri.

BIBLIOTECA
ACADEMIEI
REPUBLICII POPULARE ROMANE

Și anii mei au fost pământ bogat.
Stejarul a crescut. Nu s-a plecat.
Sevele acelor vise de demult
în tine-s biruință și tumult.

Bătrîna rădăcină uneori
caută muguri în pământ și flori,
uitînd că ce-a fost viață și mister
se leagănă deasupra ei, în cer.

LA MARGINEA CIMITIRULUI

*E*ste la marginea cimitirului,
lîngă bunic, un loc prea potrivit,
să-mi uit de toate și să-i țin și lui
cînd noaptea-i lungă, iarna, de urît.

Mi-ar fi-n pămîntul cald așa de bine
și trupu-n iarbă bună mi-aș preface,
să-l pască vite pripășite și sărace,
ce-or cere și-o-ndurare pentru mine,

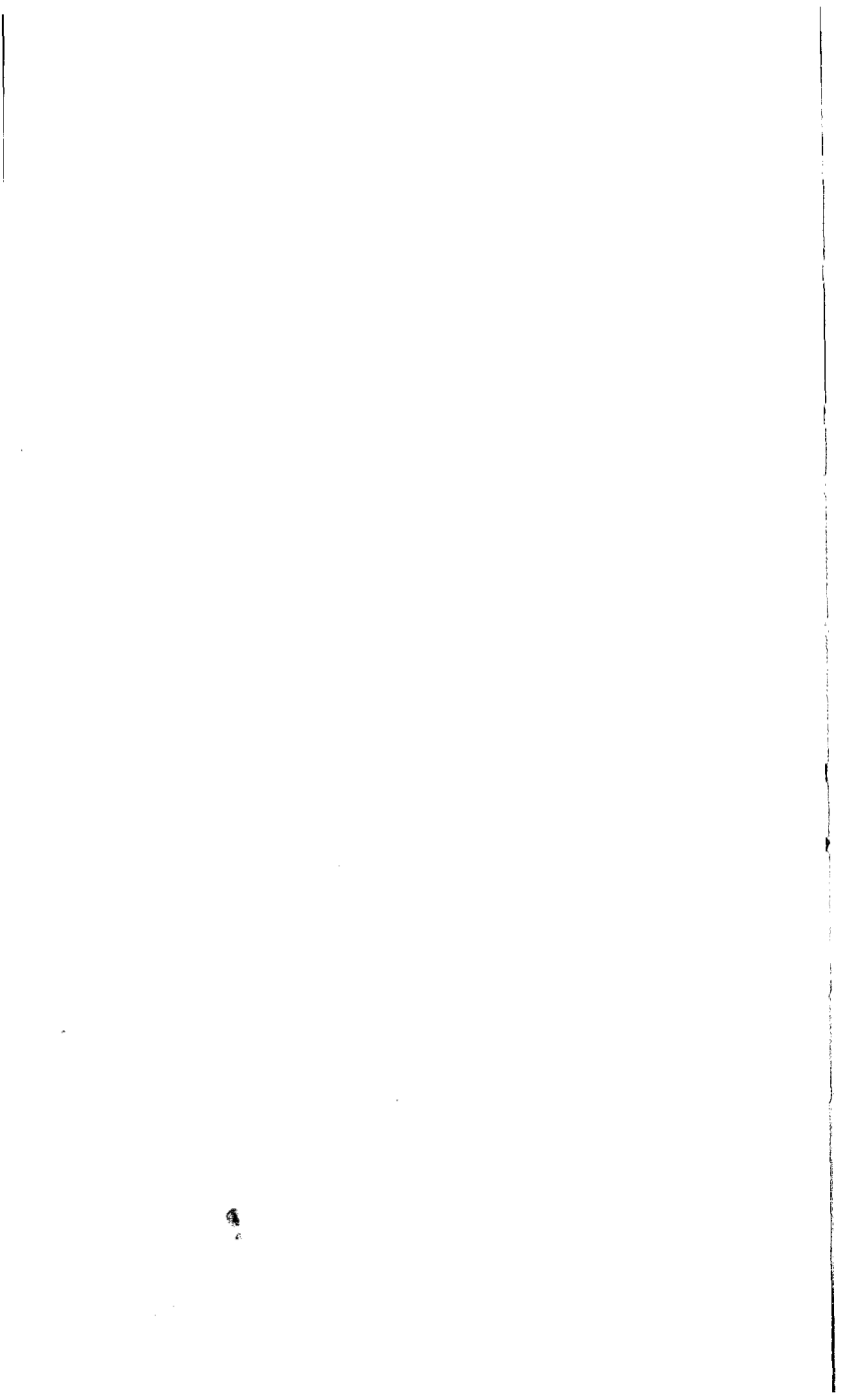
la marea judecată. Voi uita
ce-am fost, și-mprăștiată-n forme noi
voi pierde pînă și-amintirea ta...
Legîndu-mi ochii prăbușiți și goi

cu veșnicia, mă voi odihni.
Și puf de pădăii m-a tămiă,
nici nu m-oi bucura, nici m-oi mîhni
că-i neagră țărna de deasupra mea.

Dar ploile cu-ncetul m-or pătrunde —
păcatele să-mi spele de pe oase —
și-asemeni rădăcinii ce s-ascunde,
eu presimți-voi zilele frumoase

și-oi scoate-n chip de floare, din pămînt,
obrazul tinereții de-altădată,
să-l ardă soare și să-l bată vînt,
voioasă să și-l prindă-n păr o fată !

Spital

FEBRĂ

*În termometrele strălucitoare
erau lacuri arzînd sub soare.
Bărci clătinate-n ceasuri de-nnoptare
și-un orizont; păsări, plutiți ușoare!*

II

*Nimeni-acolo-n moarte nu credea.
Febra venea, dansa și strălucea.
Avea instrumente ciudate-n care lovea
și măști pe care le punea și le scotea...*

O dată numai a pus masca morții
și-a stat sfioasă sub arcada porții.
« Bravo ! Bravo ! » am strigat toți deodată.
Moartea însă era adevărată.

SOLII PĂMÎNTULUI

În cameră se făcuse iar ceață.
Melcii urcau din verdeață.
La temelile râului, jos,
mirosea ca-n pădure frumos.

S-auzeau ghețurile pornite
mugind ca niște cîrduri de vite,
și zînele vorbeau de-nviere.
Piticii mi-aduceau giuvaere,
inele, cupe, hangere,
se prăvăleau în umbra din unghere...

De ramuri și flori,
eram plină pînă-n subțiori.
«N-ai să zbori, suflete, n-ai să zbori»...
strigam și hohoteam uneori.

ICOANA 1950

*S*i Maica Domnului a venit. (Albastră
era haina ei ca-n icoană.)
A luat de pe masă o cană
și-a dat să bea soldatului din stînga noastră.

Apoi s-a așezat mai deoparte,
cu fruntea plecată.
Înconjurată de raze, ca-n carte,
și-ngîndurată.

Nu știu cine-a zis:
« E un vis »...

ÎNGERII

Îngerii veneau noaptea târziu.
S-așezau în rînd și vegheau,
rezemați în suliți cu vîrf auriu.
Aripile lor stufoase ne-năbușeau.

«Ți-a venit îngerul?» întrebam uneori.
Și-ndată vedeam strălucind,
la picioarele patului și albind
penele pînă-n tavanul cu flori.

N-aveau fulgere: erau serafimi,
bătrîni oșteni și pașnice mulțimi.
Cînd se făcea dimineață zburau,
în fereastră o dungă albastră lăsau.

PĂSĂRILE

*P*ăsările cu aripi molatece,
din smîrcuri sălbatece,
au zburat cît au zburat —
pe spatele lor era cerul culcat —
apoi începură să ciocănească
tîmpla mea, gata-n vis să-nflorească.

Altele, mici, plutiră ca un roi
multicolor și-asurzitor spre noi.
Odaia se umplu de vînt și pene;
clipeam alene.

Toate cîntau soarele.
Ploaia, care-și varsă ulcioarele.
Vîntul, care clatină toate
cuiburile lor cocoțate...

S-așezau pe pernele mele,
pe lampă și-n dantela din perdele,
și cîntau, umflînd gușele,
c-au început să răsară brîndușele.

« Oh, goniți-le »... strigam și, iată,
venea pajura întunecată,
care spunea cu voce omenească:
« un pom vrea din tine să crească ».

BĂTRÎNA

*A*zi-dimineată,
intrînd în ceață,
bătrîna văzu lîngă pat
pe Isus răstignit și-nviat.

Nu l-a recunoscut
de la-nceput.
Însă din straie
țîșnea o văpaie
care-i curgea pe mînile bălaie.

Puțin albastru din cer
i se lipise de frunte și păr.
Și-n mîni
ducea niște pești, niște pîni.

« Doamne, șopti bătrîna,
mi-ai luat durerea cu mîna. »
Dar Isus a mai stat și-a zis:
« Uită acest vis ».
« Și păcatele? » întrebă ea mirată.
« Nu ți le-aminti niciodată. »

Cînd n-a mai sunat nici o șoaptă,
cineva a luat mîna dreaptă
și-a pus-o peste stînga, pe piept.
Ochii erau închiși. Piciorul, drept.

ZÎNELE

*A*tunci m-au chemat la viață
zînele mici din ceață.
Mi-au făcut semn că-n pămînt
s-aude alt clopot, mai sfînt,
al florilor și pădurilor care încă nu sînt.

Erau zîne batjocoritoare,
luminoase, nerăbdătoare;
prin fereastra deschisă intrară,
cu ramuri în mîni se-nchinară.

Jumătate șopîrle, jumătate fete,
le curgea apa din plete —
și vorbele lor ca un foc risipit
alergau în orașul adormit. . .

Fata tuberculoasă le-auzea și ea,
și plîngea.

POEMUL FEMEII
CARE IUBEA PRIMĂVARA

*V*a veni primăvara.
Florile pe creștete-or duce
lumina care luce-străluce
a soarelui
și-a marelui
anotimp visător.

« Floare, răsai... »
va murmura lumina de mai.
Aripe
se vor desfășura în prielnice clipe,
și fiecă lucră va fi prelungit în umbra de taină.
Pentru dragoste îmbrăcînd o altă haină,
și totuși sfărîmicios, pieritor,
va fi și floare și om și zbor.

Ce rămîne?
Urîtă-ntrebare...
Cine-a scornit-o oare?
Cine-a scornit vorbele « astăzi » și « mîne »?
Ca și cînd n-ar fi totul veșnic,
și soarele și lumînarea din sfeșnic,
în măsura-n care ard și există...
Tu nu fi tristă.
Privește:
lumina cade-n flori, se rotește,
se face fluture și albină.

Umbra, și ea ca o apă,
lunecă nu știu cum și ne scapă,
apoi se umple de luceferi. E noapte.
Toate-acestea într-o zi vor fi coapte.
Florile din pomi vor fi mere.
Cîntecul din iasomii — tăcere,
și stelele — pulbere-n vînt și părere...

Tu cîntă și nu te teme.
Mai înainte de vreme
nu vei muri.
Vei culege și vei huzuri
în lungă toamnă.
Vei ști ce-nseamnă
cu aripa lor cocorii pe cer
și pe pămînt ce scrie plugul de fer,

însă nu vei ști toate.
Umbrele și luminile neîmpăcate
vor juca pe mînile tale-nghețate.
Și tu vei zîmbi.

Puținul sînge ce te va-ncălzi
va fi încă prețios și viu.
Și-n moarte vei intra mai tîrziu,
ca-ntr-o apă
răcoritoare.

Ce oră e oare?
Cine mă scapă
și cine-mi vine în întîmpinare?
Tu ești, tovarăș al tinereții,
din anotimpul privighetorilor,
stăpînul tuturor florilor
vieții.
Vrei să mă iei? Dar unde?
Umbrele noastre-acum vor pătrunde
taina cea de pe urmă. Tăcere.
În paradis nu-s vegetații efemere.
Nici rîuri ce-ngheață.
Să mergem dar, cu soarele-n față.

Mă părăsești, viață...
Lumina fuge. Unde-s minunile?
Nu pot muri ca sălbătăciunile,
în resemnare și pace.

Am iubit pămîntul.
Fiecare umbră aruncată pe el.
Zborul fiecărui porumbel.
Și cîntecele pe care le șoptea vîntul.

Acum mă părăsesc colorile
ca niște păsări sperioase.
Amintirile se usucă, și florile
cad lovite de-o mîină misterioasă.

Cine spune: « Dormi, iubita mea,
s-a stins blînda stea,
dormi... »

Și anii mei vor cădea, uniformi,
în uitare,

despoyați de calda suflare
a povestitorilor răsfățați.

O, ridicați-mă încă-ntre perne, oameni ciudați,
fără chipuri și fără umbră.

Văd soarta mea sumbră
în ochii voștri solemni.

Să nu mă-ndemni

să mă închin, părinte.

Picăturile sîngelui meu sunt sfinte.

Să mergem, tovarăș al tinereții,
din anotimpul privighetorilor,
stăpînul tuturor florilor
vieții.

EPILOG

*S*pitalul a rămas departe,
cu trâmbițe și-alămuri sparte.
Pentru unii a sunat judecata,
și moartea, întunecata,

a luat fata tuberculoasă,
care voia să plece acasă,
a luat bătrîna și mama
și n-a dat seama.

Îngeri stufoși, cu săbii luminate,
mai zboară sub tavane aplecate,
și lîngă patul strîmt, necunoscut,
vine Isus, strălucitorul scut.

CÎNTAREA MUNȚILOR

1945

AȘTEPT ANUL UNU

Aștept anul unu.

Anul păcii între popoare.
Ale istoriei mari abatoare
vor fi dărimate.

Inima mea de pe-acuma murmură: «Frate,
iartă-mă pentru urile strămoșești
și-n numele suferințelor omenești,
dă-mi mîna».

Și eu am mușcat țărîna
și-am plîns.

Cei scumpi erau morți și focul căminului stîns,
în patria incendiată.

Sîngele lumina, auroră ciudată.

Zare după zare cădea,
înainte și-n urma mea.

Treceam fruntarii,
riuri și munți.
Și nimeni nu era mai mare ca mării
soldați anonimi.
Înfricoșate, cenușii mulțimi
din calea noastră se trăgeau ca apa.
Obuzele ucideau și săpau totodată groapa
copilului nevrâstnic și mamei.
Apoi, spectrul foamei
colinda câmpiile pustiite.

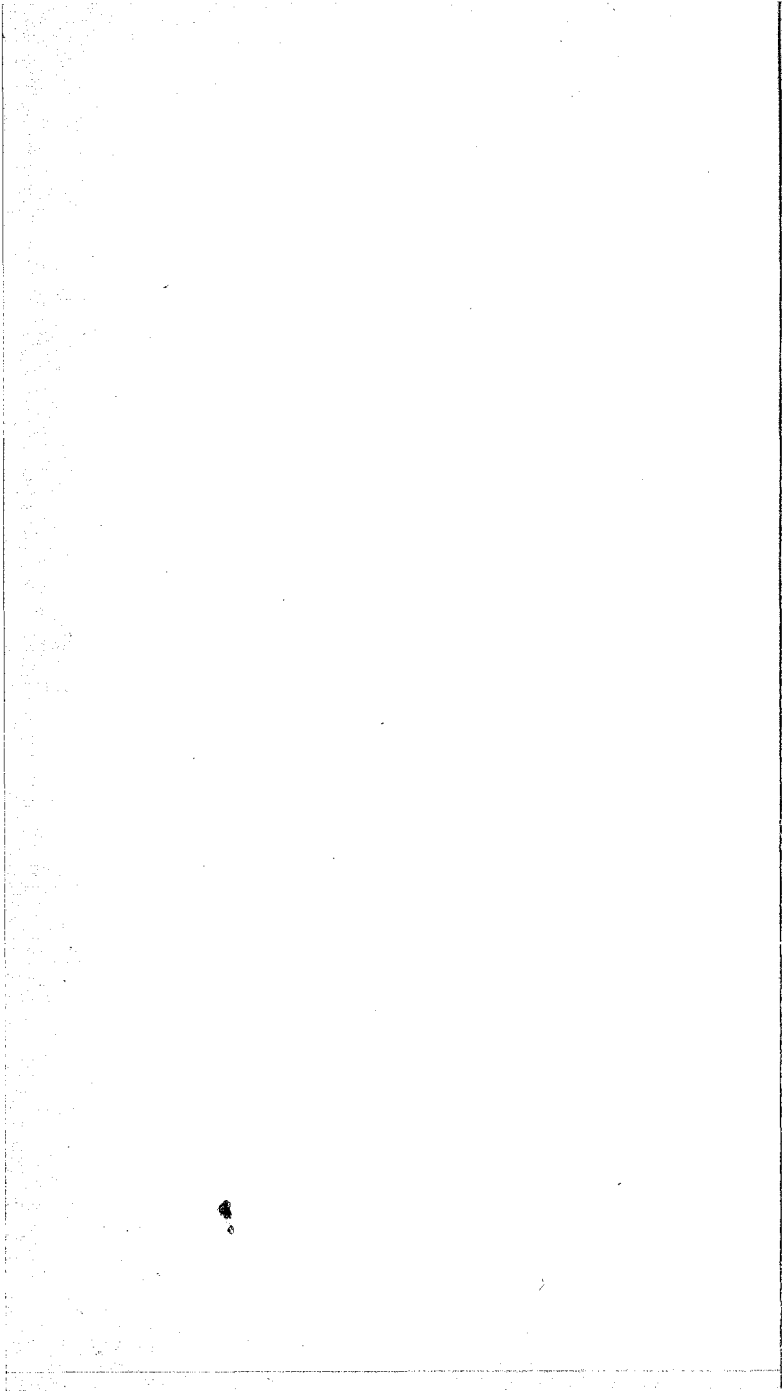
În vremea asta, iahtul cu punți aurite
de soarele Sudului
plutea ca o pasăre imaculată.
Miliardarul își fuma havana:
« O, lume minunat așezată !... »
(Viermele îngrășându-se-n rana
veșnic însîngeratei omeniri...)

Frate, să nu mai avem amintiri
și visuri șovine.
Tu făurești unelte ca și mine.
Lucrezi pământul. Poate scrii cărți.
Sunt vetre sărace și-n alte părți
de lume, și eu te cunosc după față
că-n fiecare zi te scoli dimineață,
și seara te culci târziu.

Dă-mi mâna, să dărîmăm abatoarele
istoriei. Ieși din sicriu
și privește: răsare soarele...

ZĂRIȚI VEȘNICUL MUNTE ?

*Z*ăriți veșnicul munte,
după atâtea dealuri mărunte ?

*Desfășurați drapelul !
Ați pregătit oțelul ?*

*L-ați turnat în zale și săbii ?
De nu ne-ar întrece alte corăbii . . .*

*După munții mărunți,
cel mai înalt dintre munți.*

Avem, oare, lauri destui
pentru colinele lui ?

Printre munții mărunți,
vreau s-ajung cea dintâi sus pe munți.

Drapelul meu cu falduri grele
să flăie întâiul între drapele.

Tot mai sus și mai sus !
Întâi l-a urcat domnul Isus,

printre facle, printre grădini,
cu cunună de spini.

Vreau s-azvîrl lumii dinari:
pentru vameși, pentru tâlhari.

Toți cei străini, fără casă,
să șadă cu mine la masă.

Ce-ar fi și tu să te-nalți
cu mine, peste munții înalți,

să fim, împreună, holdă și soare
în alte câmpii, viitoare ?

DOAMNE,
N-AJUNG PÎN' LA TINE?

*Doamne, n-ajung pîn' la tine
vîrfurile-acestei păduri de suspine?
Cum ești tu atotștiutor,
să fi dat pîne de-ajuns tuturor,
culcuș pentru copiii înghețați,
cîte puțin din lumina celor bogați,
cîte puțin din cerul lor senin,
de care îngeri întraripați se țin.*

*Să fi dat, Doamne, fiecărui om,
cîte-o bucată verde de pămînt și cîte-un pom
al tuturor speranțelor pămîntești,
și nu te-am fi-ntrebat unde ești.
Am fi spus că te-ai răspîndit
în noi, ca un fluviu liniștit,*

că te-am băut fără să știm...
N-ai fi rămas în biserică și-n țintirim,

ci ai fi mers împreună cu noi
și te-am fi pus între coarne la boi,
ca pe-un ciucure frumos de mătasă —
să ne-ajuți la plug și la coasă.

În loc să pleci pe celălalt tărîm,
ai fi avut la masa noastră un tacîm —
și seara, obosit și făr' de-alai,
în loc să te-ntorci înapoi în rai,
adormeari undeva pe-aici,
printre copii și pisici,
într-un colț de vatră luminat.

Doamne, de ce ți-au crescut aripi
și-ai zburat?

PESTE CÎMPIILE VIITOARE

*P*este cîmpiile viitoare
vor străluci curcubeie mai falnice.
Cîntec și petrecere va fi
semănatul și seceratul
acelor cîmpii.

Mărire vouă, munți !
Laudă
mînilor care vă caută
luminoasele frunți !

Holde și imnuri vor secera
mîne popoarele.
Vor lăuda soarele
și vor cînta.

Peste cîmpiile viitoare,
vor străluci curcubeie mai mîndre.
În strălucitoare ogoare
pluguri de-argint au să între.

Oameni, cîntați !
Una suntem: argați, împărați.
Spre-aceeași cumpănă lină, ușoară,
unii urcă, alții coboară.

PENTRU PACE MĂ ROG...

*P*entru pace mă rog, pentru lucruri uitate
și pentru oameni din singurătate.
Un cerc vrăjit se-nchide în jurul lor.
Și fruntea-ngheață, orele cobor,
spre zi, mai albe, orele cobor.

Mă mai rog pentru sîngele plin
de întuneric și spaimă, sînge străin,
nicicînd să nu fie vărsat pe pămînt,
unde morții aproape ca florile sînt.

CÎNTAREA ADORMIȚILOR

*V*om pune goarne de aur,
lîngă dînșii, pentru fiecare,
pentru vestea cea mare,
pentru soare, ceruri, poșoare.

*Pe-aceste vîrfuri de lănci
înfipte-ntre dînșii, aici,
au poșosit, gata de zbor,
hulubi, rîndunici.*

*Să-i învelim cu pînze de in,
purpurii, ușurele,
pentru că pînzele-acestea
vor fi, mine, drapele.*

Să le ocrotim umerii
de tăiușul iute al vîntului,
căci ei au să zguduie munții
și munții
pămîntului.

Vor zgudui continentele
din ciclon în ciclon,
steag nou flutura-vor pe turele
noului Vavilon.

Pentru-adormiții de-aici
au venit hulubi, rîndunici,
să le-arate
calea nopților depărtate.

Le zăriți? Bucurați-vă...
Cît cerul, șiraguri-șiraguri,
numai steaguri și ramuri,
numai păsări și steaguri.

ACESTE MÎNI

*A*ceste mîni prea mult întîrzie,
sus, printre ramuri
și printre flamuri,
prea mult întîrzie...

Ce fac, oare?
Poate-au să coboare
cu-o cunună de raze
strălucitoare...

Cunună?
Pentru fruntea cui?
Suntem sătui!
N-avem lauri destui?

Printre ramuri
și printre flamuri,
mînile-acestea pipăie alte geamuri,
mult mai sus așezate,
mînile mele întîrziate.

Coborîndu-le, oamenii-au spus:
« A... Voi ați fost sus... »
Și-au ridicat spre-aceste mîni
priviri de vulpi, boturi de cîni.

CÎNT

*C*înt ca privighetorile oarbe.
Nu știu, eu sorb cîntecul sau el mă
soarbe.
Atît de sus ne-nălțăm cîteodată...
Sufletu-mi arde de-o flacără
înfricoșată.

*Ca rugul din care a vorbit Dumnezeu,
așa arde sufletul meu.
Cred în zîne, în sfinți și minuni;
prietenii, nu-mi împlețiți cununii.
Cîntecul e-n mine ca-n voi tăcerea;
îi bănuiesc uneori puterea,
însă nu știu nimic și mă-nchin smerit
îngerului lîngă mine ivit.*

Fă-mă să cînt despre oameni și suferinți,
șoptesc cu buzele reci, fierbinți,
despre săraci, despre copii și foame...
Și-n mijlocul cereștii mele spaime,
întrezăresc cuvintele de foc,
cu care-ar trebui să creez lumea, s-o pun
la loc.

Apoi rămîn singură. Nu știu nici eu
de ce mi-a vorbit din stușișul aprins Dumnezeu.

MOARTEA PROROCIȚEI

V-am lăsat vîslind cu apele
și cu soarele,
și v-am găsit uciși cu sapele
și cu topoarele.

V-am lăsat vouă și vouă
grădina asta cu rodii și rouă,
ca s-o culegeți și s-o cosiți —
și frați să fiți !

Dar abia am închis ușa,
și mi-ați și măturat cenușa.
Abia coboram pragul,
și mi-ați și rupt cartea și steagul.

Și încă mai eram prin ogradă,
cînd unul a ieșit să vadă
dacă nu cumva mă întorn.
Altul privea cerul prin horn
și prin spații zărea,
pe punți de argint, glezna mea.

M-aș întoarce acasă pe drumul vaselor,
urmărită de vînătoarea cicloanelor,
dar mă apasă putreda Mare-a Sargaselor,
mă apasă greul zid al oceanelor.

DUMNEZEU

Oamenii bogați au făcut icoane,
catapitezme-aurite și strane,
însă Dumnezeu n-a venit
în locul astfel îngrădit.

Bogații stăteau groși, împovărați
și se uitau la sfinții frumos îmbrăcați.

În vremea asta, Dumnezeu zbura-n copaci,
făcîndu-i să-nflorească. Fugea la săraci,
cerîndu-le mămăligă și ceapă.
Era cînd cîmpie verde, cînd apă.
Alteori se făcea mic
și s-ascundea în floarea de finic,

ori s-apuca să crească-n păpușoaie,
s-ajute furnicile la mușuroaie,
să dea pământului mană și ploaie.

Avea atâtea de făcut Dumnezeu,
și oamenii îl plictiseau mereu,
cerînd unul pentru altul rău.
Îi auzea strigînd: « Pământul meu... »
Îi vedea punînd semn de hotar,
ciopîrțind, împărțind minunatul dar.

Atunci se supăra. Pornea furtuna.
Cu secetă și ploaie-nghețată lovind într-una,
se făcea mare și-nfricoșat,
ca muntele cu păduri îmbrăcat.
Pînă venea o pasăre la el.
Codobatura, sau un porumbel,
și spunea: « Doamne, mi-a căzut puiul jos.
Zi să se facă iară frumos,
să răsară soarele și să-l gădesc... »

« Facă-se voia ta, sol păsăresc... »
Și Dumnezeu punea fulgeru-n teacă
și s-apuca alte lucruri să facă.

NU POT ÎNȚELEGE DE CE...

*E*i cresc lângă mestecenii albi,
împreună cu gorunii, cu brazii,
și totuși se gârbovesc așa repede.
Nu pot înțelege de ce
țin privirile-n pământ,
la fel cu vitele.

Oameni, înălțați-vă !

Voi, care cetiți zodiile, cunoașteți
vămile văzduhurilor,
potriviți cumpăna ploilor
cu degetele voastre scurte,

voi, care cetiți în urma rîmelor
vești de peste veacuri,
nu pot înțelege de ce
muriți în umilință și sărăcie.

Oameni, porniți !
După pilda șuvoaielor revărsate,
porniți !
Știu că nu vi-i teamă de moarte,
căci moartea pentru voi e-o laudă.
Atunci de ce stați ?
Iată: dac-aș ști că, murind eu,
ați porni mai degrabă,
pumnalu-i gata.
Oameni, dați-mi drapelul !

DIN ORAȘE ARZÎND

*E*i vin galopînd, galopînd,
din cornuri sunînd,
răsunînd,
din orașe arzînd.

Întrebați,
ce-i acolo? Strigați,
copii, femei și bărbați
speriați...

Corbi și negre stindarde.
Îngeri sau hoarde?
Au inimi în lănci, sau stindarde?
Zarea arde și arde.

Oare de cînd
vin așa tropotînd?
Bogații i-așteaptă gemînd,
săracii, cîntînd.

IARTĂ-MĂ, FRATE

*D*artă-mă pentru urile strămoșești.
Vrei peste sînge-n casă să pășești,
să-mpărțim prînzul sărac,
să vorbim despre noul veac
al dragostei dintre oameni?
Fratele meu, ce bine te-asameni
cu mine! Născuți din pămînt,
am fost purtați de-un potrivnic vînt
între drapele și săbii.

Acum sosesc în port corăbii,
sosesc,
vînturi bune desfășurînd
stindardele altor continente.

AM FOST DEPARTE
DE OAMENI

*A*m fost departe de oameni și eu.
Într-o insulă secetoasă
lîncezeam. Uneori Dumnezeu
se făcea porumbel și-mi intra în casă.

Dar nu puteam pricepe nimic.
Sufletul meu era mic
și orb. Atunci au venit
suferințele-omenești și-au vorbit
înaintea mea.
Inima-mi singuratecă s-a trezit
și-a plîns. Războiul începea
să secere viețile nevinovate.
Steag negru flutura peste cetate.

Incendiile, numai, luminau;
copii în toiul jocului mureau.
Mame jefuite de fii mă priveau
cu ochi arzători.
Mi-era rușine să mai scriu despre flori
și stele,
și iar auzeam în visele mele
largi, zburciumate,
inima omenirii întregi cum bate:
« Vrem pâine, dreptate ».

Vedeam continentele,
rasele
înfrățite.
« Grăbiți-vă, timpuri grăbite... »
șopteam, și vedeam transparentele
cețuri risipindu-se-n zare.
E ziua păcii. Vrednice popoare
clădesc acum din temelii o lume
pentru care nu-i nici un nume
prea mare.
Între cele două cercuri polare
e patria mea.
Ecuatorul nu-i decît un drum
care-o străbate, fără s-o despartă.
Sub crucea Sudului, undeva pe hartă,
oriunde e patria mea...
Astfel visam, în sînge și fum
trăind. O nădejde-arzătoare
creștea în inima mea în fiecare zi,
o dată cu iubirea de oameni prin care
puteam, în sfîrșit, înțelege și auzi...

DE-AM FI-MPĂRȚIT
PE DREPTATE

*L*a trecătorile munților
gem cu tîmpla pe stîncă.
Și-aș fi vrut să te mai laud încă,
luminată culme a munților.

De-am fi-mpărțit pe dreptate
toate durerile lumii,
cît pe inima mea, cît pe inima ta,
eu n-aș muri așa tînără.

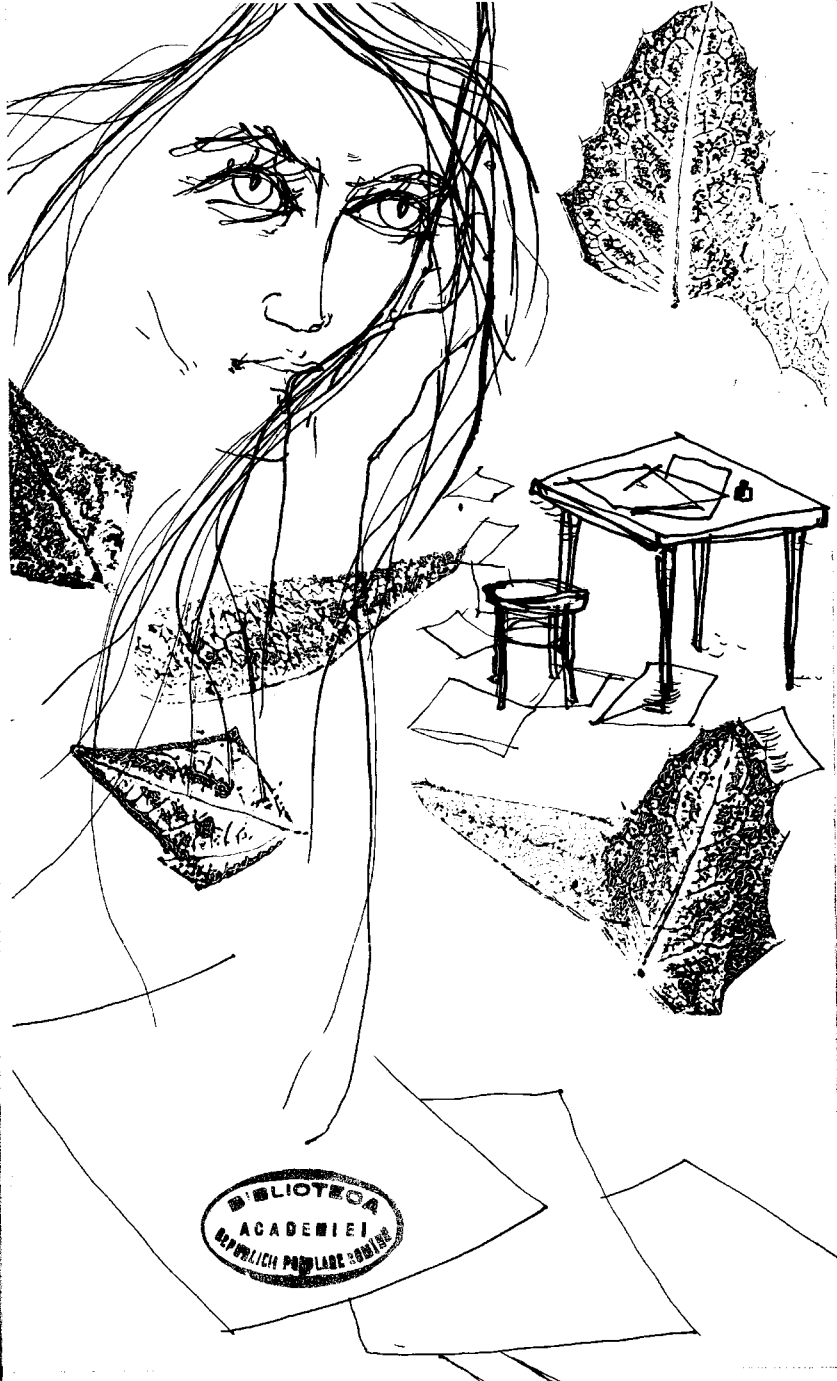
Puteam încă mult să mă bucur
rîzînd, sub verzile ramuri,
puteam să mai cînt încă mult
cu tîmpla pe orga pădurilor.

Mai erau atâtea grădini de cules...
Aș fi-mpodobit pîn' la fund
blidul acesta rotund,
cu năframe și mere.

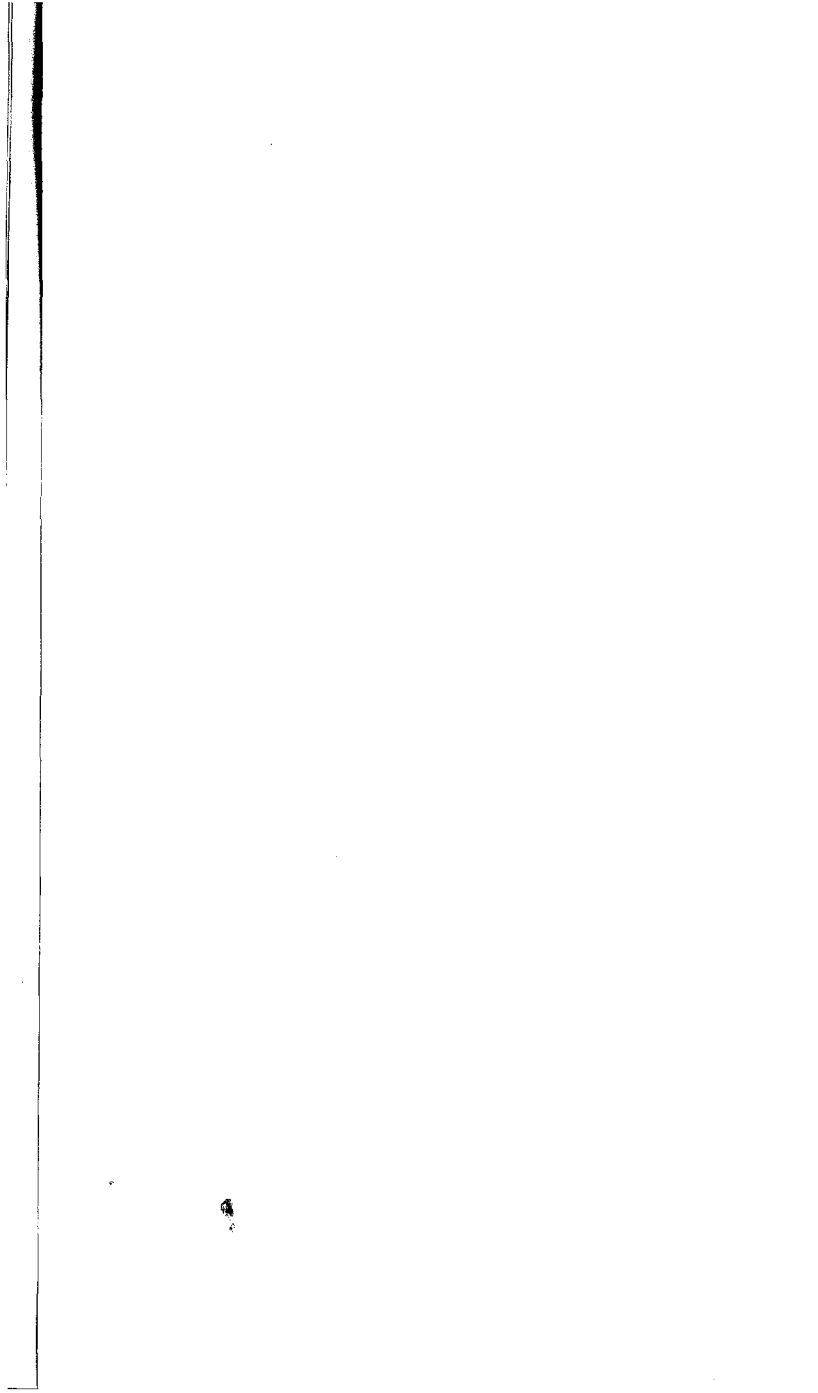
De-am fi-mpărțit pe dreptate
toate durerile lumii,
ani mulți aș mai fi secerat
strălucirea cîmpiilor.

Prietene, adă-mi spice de grîu,
sus, pe culmile munților,
lîngă ceruri și vînturi,
lîngă focul tăcut al păstorilor...

Viață, pentru unii ai fost
masă pururi întinsă,
pentru mine — ploaie pustie,
tu, cu nedreptele-ți cumpene;
și totuși, plecînd, te salut regretîndu-te.

BIBLIOTECA
ACADEMIEI
REPUBLICII POPULARE ROMINE

DIN DRAGOSTEA DE OAMENI

*D*in dragostea de oameni neînvinșă
răsar aceste poeme.
Cetitorule, nu te teme,
dacă inima ți-i o faclă stinsă.

*N-au s-o învie vorbe-nflăcărate,
dar sunt și alții care-au murit
pentru pîine și pentru dreptate.
Lor li se-nchină gîndul meu smerit.*

*Ca la prieteni veșnici mă gîndesc
la cei plecați-asupra muncii lor,
la gestul larg și chipul gînditor
al oamenilor, care făuresc*

o lume nouă, din ruini și moarte.
Auzi-mă tu, frate de departe,
și-ntinde-mi mîna peste morminte,
ca să pășim cu veacul înainte.

MAMA

*M*ama a trecut printre plumbi,
ducînd la sîn ceva nevăzut.
Peste riul albastru,
mama printre plumbi a trecut.

Tinerii muriseră-n temniță.
Bătrînii se furișaseră-n munți,
și-acel ceva trebuia dus,
numaidecît, peste puști.

La pîndă, ochii aspri, înguști.
Buze aspre de puști.
Strîmbele guri
o pîndeau din păduri.

Mama cobora și cînta.
Plîngea sau cînta?
Ghemuită-n inima ei,
mama gemea.

Intrînd în apa albastră,
întinereai sub șal, ca o ramură.
Mamă, spune-mi, ce duci?
O flacără sau o flamură?

Cînd ai căzut printre plumbi, la punți,
cînta cineva sus pe munți.
Ai murit cu gura-n țărîină,
cu flamura desfășurată-n mîină.

Brațul meu tînăr ca ramura,
iată, îți ridică flamura,
să ți-o poarte
peste punți și munți, mai departe!

VOI N-AȚI AFLAT ?

*V*oi n-ați aflat?
De ce întârziati?
Ridicați-vă și cîntați
noului împărat.

Au fost cumpene, secete,
că n-aveți pîne de grîu?
Ați scăpat printre degete
toată apa din rîu.

V-au fost de zgură gurile,
cuvintele — bani mărunți,
și v-au cuprins mării munți,
și pădurile,

fără a bănui
că purtați ramuri și tîmpine,
care-au să-ntîmpine
veacul, cînd va veni.

Bat vînturi mari peste țări.
Din zări în zări,
din măgură-n măgură,
vine focul din negură.

V-am văzut semănăturile.
Pot s-adorm de-acum lîngă punți,
să mă acopăr cu mării munți
și cu pădurile.

MĂ GÎNDESC
LA OAMENII RISIPIȚI

*M*ă gîndesc la oamenii risipiți
pe-ntinsul pămîntului:
plugari, făuritori de unelte,
spre zorii păcii porniți.

La orizont, ca-n cea dintâi zi,
cețuri opace
se ridică deasupra mării.
Toți poartă semnul spaimei și-al așteptării.

Sunt frații mei. Și-mi pare că le-aud
inimile bătînd în inima mea.
O, numai de s-ar putea
clădi pe pămîntul de sînge ud...

Vorbim diferite limbi, dar am plîns la fel
lîngă mormintele proaspete; în măcel,
ne-am temut și-am strigat de groază.
Acum toți căutăm un liman și-o oază
de dragoste.

VEAC MARE, VEAC LARG

*V*ec mare, veac larg...
Vestea s-apropie, focul s-apropie.
Cîmpia-i plină de tropote.
Dați fuga la clopote !

Veac mare, veac luminat
pe cîmpia lumii a coborît.
Toți cei cu fierul pe gît
s-au bucurat și-au cîntat.

Iată-i înălțînd, înălțîndu-se.
Uliți de suliți
mișcîndu-se,
la ceruri mari ridicîndu-se.

Spune-mi, ți-i frică?
Aceste coase, topoare
parcă se urcă în soare,
așa de sus se ridică...

ÎN PĂDURILE ȚĂRII MELE

În pădurile țării mele,
trăiește balaurul,
care ne-nghite fierul, argintul,
grâul și aurul.

În aurie cîmpie,
mulți l-au pîndit să iasă,
dar el șade ascuns în casă,
încolăcit pe-un divan de mătasă.

Cînd cîntă-ntîia oară cocoșii
sub streșina lui,
el întinde douăsprezece gîturi gălbui
spre douăsprezece perni roșii.

Cînd se-ntoarce prin somn și se clatină,
i se vîd, cît palma, solzii de platină.
Și are, grosul balaur,
pe cîte labe, inele de aur ?

*

Doarme balaurul.
Mistuite pînea, argintul și aurul.
Numai cîteodată tresare,
cînd, jos, țara geme prea tare.

Mulți viteji de demult
s-au furișat acolo, să-l scape.
Să-l sulizeze cu sulița,
să-i retezze măcar unul din capete.

A sărăcit, fara,
munții și țara.
Haiducilor și pandurilor
le putrezesc ciolanele-n fundul pădurilor.

Te-așteaptă murgul, gata de ducă.
I-am dat jăratec și miez de nucă.
I-am gătit cu panglici friurile,
să sară munții și rîurile.

Ți-am gătit sulița cu urmuz și beteală.
Ți-am pus la piept, sub căptușeală,
trei fire dintr-o perie,
gurile munților să nu te sperie.

De-i cădea, iubitule, sub streșina lui,
sugrumat de labe gălbui,
norodul cu flamuri și sfeșnice
te va-ngropa-n legendele veșnice.

SÎNGELE

*C*e-i dacă se varsă sîngele cald al martirilor ?
Poeților, nu-i un subiect pentru voi,
sîngele-amestecat cu noroi.
Cîntați roșul macilor și-al trandafirilor !
Dar celălalt sînge, atît de luminos,
al victimelor nevinovate ?
Să-l căutăm, să-l căutăm pe jos,
lady Macbeth, cu minile pătate.

Ajută-mă. Sîngele este aici,
în fărădelegile mari și mici,
murmură cald și s-aude.
E sîngele tînăr, ușor,
al celor care plini de viață mor.
Vai, palmele ministrului sunt ude...

Priviți și hermina
frumoasei doamne.

Ce pot toate-acestea să-nsamne,
și cine-aruncă lumina
de-amurg înflăcărat asupra lumii?
S-a înroșit și albul spumii
lăsată de valuri pe țărm.
Unde-i ocheanul mincinos, să-l sfărăm?
Dar nu-i un ochean mincinos.
Sîngele luminează de jos,
din pămînt,
și strigă: « Aicea sînt,
nu călcați peste mine. Mă doare.
Flacăra mea clipește muștrătoare.
Eu nu mă pot face nici frunză, nici floare.
Sunt sînge-strigoi,
din trupurile celor plecați în război,
pentru-o lume mai bună »...
Lady Macbeth, ajută-mă și-adună
de jos acest sînge.
Prea mult se zbuciumă singuratec și plînge,
cerînd să fie vărsat.
Și celălalt sînge, greu și-ntunecat,
al căilor încă vii...
O, toate sunt acum trandafirii...
Un vaier s-aude.
Ministrul își ascunde mînile roșii și ude,
dar nici nu-l privesc.
Sunt fascinată de pădurile care cresc,
repede, ca-ntr-un vis.
Dar nu-s păduri. Sunt oameni
desculți, care vin prin ploaie.
(Nu știu pe unde-au pătruns în odaie.)
Sau poate că Infernul s-a deschis.
S-a stîrnit un vînt.

Oamenii-aceștia sunt morți
și miroase-a pământ.
Oare ce vor?
Copiii s-agață de mamele lor.
Sunt victime necombatante.
Au murit pe sub dărîmături.
Un singur strigăt: « La moarte... »
iese ca aburul,
din sute de mii de guri.

Din sîngele Meduzei, în vechime,
se născu întrarișatul Pegas.
Acum, din sîngele tău, mulțime,
poezia nouă se naște și capătă glas.
Nu vom vorbi despre flori,
care se deschid și surîd dimineța.
Ci despre zbuciumul nostru și viața
care-așteaptă cîntăreți nenfricați.
Despre moartea milioanelor de bărbați,
femei și copii,
despre războiul nedrept, despre pace,
și încă despre oamenii gigantici și vii,
în mijlocul lumii, care se cutremură
și se preface.

OSPĂȚ

Credeai că tinda asta-i scundă
pentru întreaga lume rotundă,
și, totuși, lumea a-ncăput.
A ospătat, a plîns, a cîntat, a gemut.

Răsărea soarele
cînd am auzit picioarele
mulțimilor.
Națiile, rasele
și-au părăsit vasele, casele.

Să nu taci.
Ce-i dacă suntem trudiți și săraci?
Noi n-avem nimic de pierdut.

Vezi? Lumea-ntreagă a-ncăput
într-o simplă tindă.
Pune-ți secera sub grindă.

Soarele a lunecat pe-un fir,
din zenit în nadir,
și filfiind din flăcări, apoi,
s-a așezat pe casă la noi.

Tindă scundă a inimii...
Tu, pe toți ține-mi-i!
Să-i ascultăm. Ei vin
de sub asprele cercuri polare,
de la Gange, de la Congo, de la Rin,
din continentul lui Columb,
trudiți, mărunți,
toți au la glezne plumb
și urcă munți.

Zărești vârful coaselor,
gura topoarelor?
Ei vin acum în vârful picioarelor,
dar lasă...
Cînd pasărea soarelui va zbura de pe casă,
dîrji și crunți,
vor dărîma zid după zid,
munți după munți.

EI SUNT SĂRACII

*E*i sunt săracii pământului, ei sunt umbroșii
oameni care răspîndesc întristare,
și lumea lor n-are măsură, n-are culoare.
Ei sunt săracii, ei sunt umbroșii.

Nimic nu-nflorește acolo, nimica nu strigă,
ci totul se stinge-n umbra covîrșitoare.
Ei sunt săracii pământului care-așteaptă-
anotimpul
făgăduințelor toate.

MUNȚII LUMII,
PE INIMA MEA

*U*n plug roșu umblă și ară
hotarele, din țară-n țară.
Pe munții lumii urcă glorioșii,
trîmbițașii, stindardele roșii.

Oameni de sub toate stelele,
meridianele și paralelele,
sub strălucitoare cunună
zorii noi vă adună.

Pe munții lumii, trîmbițele sună,
răsună.

Oameni de toate rasele,
părăsiți-vă legile goale și casele.
E ziua mare.
Plugul roșu vine să are.

Pe munții lumii,
trîmbițele sună mai tare.

Oriunde e patria mea.
Pe cărarea ecuatorului
am trecut descultă, cîntîndu-vă,
din cinci continente chemîndu-vă.

Din munții lumii
strigîndu-vă.

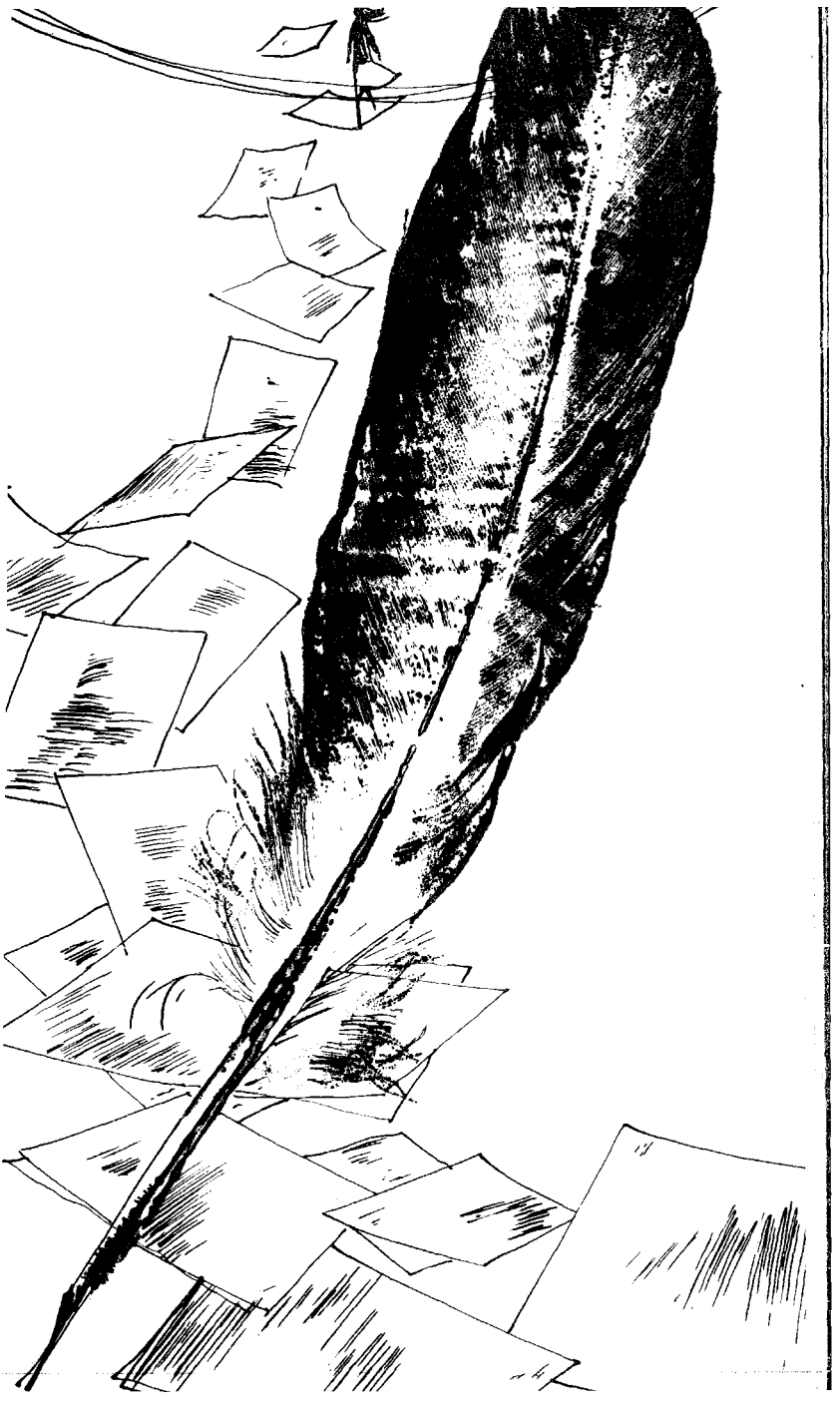
Cîntecul meu fie-vă leagăn.
Pripă caldă fie-vă inima mea,
vouă,
oropsiți ai pămîntului !

Eu pentru voi am purtat munții lumii
pe inima mea.

FLORILE ȘI FIECARE
SENS LUMINOS AL LUMII

*F*lorile și fiecare sens luminos al lumii
să poposească-n cartea mea deschisă,
și ca-n pământul milei și minunii
să-nvie-aicea pasărea ucisă.

Mi-i dor să scriu de-o dreaptă dimineață
și mă-nfloară fila fără semn;
mi-i dor să săp în inimi ca-ntr-un lemn
un nume ce-l purtăm cu toții: viață.

SERILE

Serile, mă gândesc la oamenii
care se-ntorc în casele sărace.
S-așează-n jurul mesei
și vorbesc despre pace
și despre război. Se ceartă.

De ce oare nu se mai înțeleg
tinerii cu bătrînii?

După ce nu vor mai fi războaiele,
convulsii demente
ale unei lumi prea bătrîne,
am să pot îmbrățișa cele cinci continente.

Strigătul « Dreptate... » și « Pîne... »
va înceta.

Atunci se vor risipi cețurile
de pe fața pămîntului.

TESTAMENT
PENTRU FATA MEA

*S*ă nu uitați, oameni,
că eu am secerat pentru voi
grâne, din toate hotarele.
Toate veștile mari
vouă întâi vi le-am spus,
cîntînd vi le-am spus
toate veștile mari.

Steaguri și imnuri am împletit,
aici, printre coase și seceri,
numai steaguri și imnuri,
pentru zorile Binelui.

Eu mă cobor acum,
adînc, în verzile ierburi.
Copila mea, vino pe creștetul munților,
coroniță, cunună,
să te-ncredințez viitorului.
Să fii cu oamenii blîndă și bună.
Să nu uitate ochii tăi mirați
că toți au fost odată frați,
dar străbătînd prin cicluri nisipurile,
și-au uitat unii altora graiul
și chipurile.

Fata mea, draga mea.
Mînile tale mici,
pașii tăi mici
să lase urme de aur aici,
unde eu am plîns și-am gemut,
pe-atîtea prispe de lut.

Ți-am împletit steaguri și imnuri,
pentru ziua cînd te vei ivi,
mirată, pe creștetul munților,
printre steaguri și imnuri.

AM VĂZUT ȘI EU
OAMENI PLECÎND

*A*m văzut și eu oameni plecînd
la război.

Erau tineri țărani, jumătate goi,
în vagoane de marfă, cîntînd
cîntece monotone și triste. Plecau.
Erau atît de mulți, că-ntunecau
zarea zilei de vară.
Și nu s-au mai întors. Secară
și grîu a crescut din ei în Rusia.

În vremea asta, acasă,
se plimba arătoasă-n orașe
nerușinarea și nemernicia.
Ei nici măcar nu știau
pentru cine mor.

*Erau numai simplu popor.
Oameni care ca plantele creșteau,
în simplitate, lângă pământ.*

*Doamne, ochii lor unde sînt? Unde sînt
brațele lor pline de forță și de supunere?
Oare mai-marii lor s-au trudit să numere
crucile și schilozii?*

*Mie, cînd bate vîntul, mi se pare
că aud cîntece, mulțimi de picioare
călcînd în cadență. Nerozii
care-au murit în Rusia se-ntorc
să te judece, rît de porc,
îmbogățitule de război!*

*Ai dreptate să tremuri. Ascultă:
E ziua de-apoi!*

PRIN EL AM CUNOSCU
NORODUL...

P

I

Prin el am cunoscut norodul.
Încrezătoare, la brațul lui,
am coborît tot mai jos,
pînă la prispele verzi ale țării.

Fiecare femeie seamănă cu Fecioara Maria
acolo.

Fiecare om poartă un jug blestemat,
care-l apasă crîncen.
Și-s prea puține bucuriile
în satul bărbatului meu,
deși-i așa de mult soare și cîntec acolo.
Fetele,

Catrinele, Mariile, Savetele,
înfloresc o singură dată, o singură zi,
atunci cînd își pun cununia.
După aceea, vine sărăcia, pustia.
Ce deosebire e între ghiontul tatălui
și al bărbatului?

Deși ară și seamănă cu mînile lor,
culeg cu mînile lor,
totuși, niciodată n-au pîne de-ajuns.
Iar din lipsa pînii ies șerpîi.
Le intră întăi în gînduri,
după aceea li se cuibăresc în inimi.
Oamenii gem și încărunțesc repede.
Simt în preajma lor un duh negru vîslind.
Apucă topoarele și — fără să vrea —
le aruncă spre cer.
Chiaburii îi privesc. Și rîd la garduri.
Ei știau cauza. Căci ei sunt cauza.
Și se pleacă adînc,
furișîndu-se pe sub arbori,
căci, Doamne ferește de mînia desculțului
și a flămîndului...

În vara cînd am fost acolo,
la prispele verzi ale țării,
într-o noapte a bătut clopotul.
Cerul era roșu ca sîngele.
Oamenii răcneau, chiuiau.
În noaptea aceea ardeau
gospodăriile chiaburilor.
Au ars casele, șurile, cu vite cu tot.

Și-am auzit șoptindu-se
c-au ars copii de țăță și niște bunici.
Și azi mai umblă prin țară
niște bătrâni cerșetori, orbi, cu armonici.
Sunt chiaburii de-atunci,
din satul bărbatului meu.
Cineva le-a turnat între pleoape,
în noaptea focului,
scînteii și zgură,
și le-a turnat jăratec în gură.

De cîte ori îi văd trecînd, cîntînd
din armonici, nu știu cum,
îmi vine parcă să ies în drum
și să pornesc cu dînșii spre surele țarini,
acolo, departe.

Oameni dragi și mărunți...
O singură dată am stat sub secete,
sub cumpene o singură dată,
și m-am chinuit să pricep
cum de nu porniți mai curînd,
cu vijeliile,
să ne doborîți pe noi,
cei cari ne-ascundem de secete,
ne-ascundem de cumpene —
și totuși avem totdeauna la masă
pîne de-ajuns...

II

Cine va mai întoarce anii?
În 38, în vara aceea,
cea mai luminoasă vară a vieții,

m-am cununat cu pădurile.
Am văzut ploile verzi atunci,
și-am alergat desculță, despletită,
prin trestiișul ploilor verzi.
Atunci am zărit printre fulgere
o coasă de aur
și straiul alb al unui cosaș.
Vrăjitoarele-mi spuneau:
« Moare de tînără cine-l vede... »
și c-un ochi rîdeau și cu unul plîngeau.

După aceea, toate s-au dus.
Bătrînele satului vedeau semne, sus.
Spuneau că vor veni peste lume
cumpene grele.
Fără știri din gazete,
ochii lor stinși, osteniți
pătrundeau munții timpului,
dincolo de munții timpului,
și vedeau cum pornesc, în marș repede,
oștile Satanei cu zvastică.
Urechea lor tocită auzea
cum tancurile zdrobesc meridianele
și vin spre răsărit.
Auzeau motoarele marilor fabrici de tunuri,
și priveau, noaptea, cerul,
simțind apropierea paserilor
apocalipsului.

« Draga mamei, vin nourii.
Păzește-te. A pornit Anticrist »...
Și, nu mult după vestea lor,
au bătut clopotele, au sunat goarnele.
Fiecare bărbat a primit ordin verde.
Ordin verde, blestemat de-atîtea femei...

unde mi-ai dus bărbatul ?
Fiecare și-a părăsit uneltele.
Al meu și-a închis cărțile.
Într-o noapte, s-a dus.
Blestemele erau fără folos.
Și totuși, cerul era limpede
în acel septembrie 39,
cînd au început concentrările.

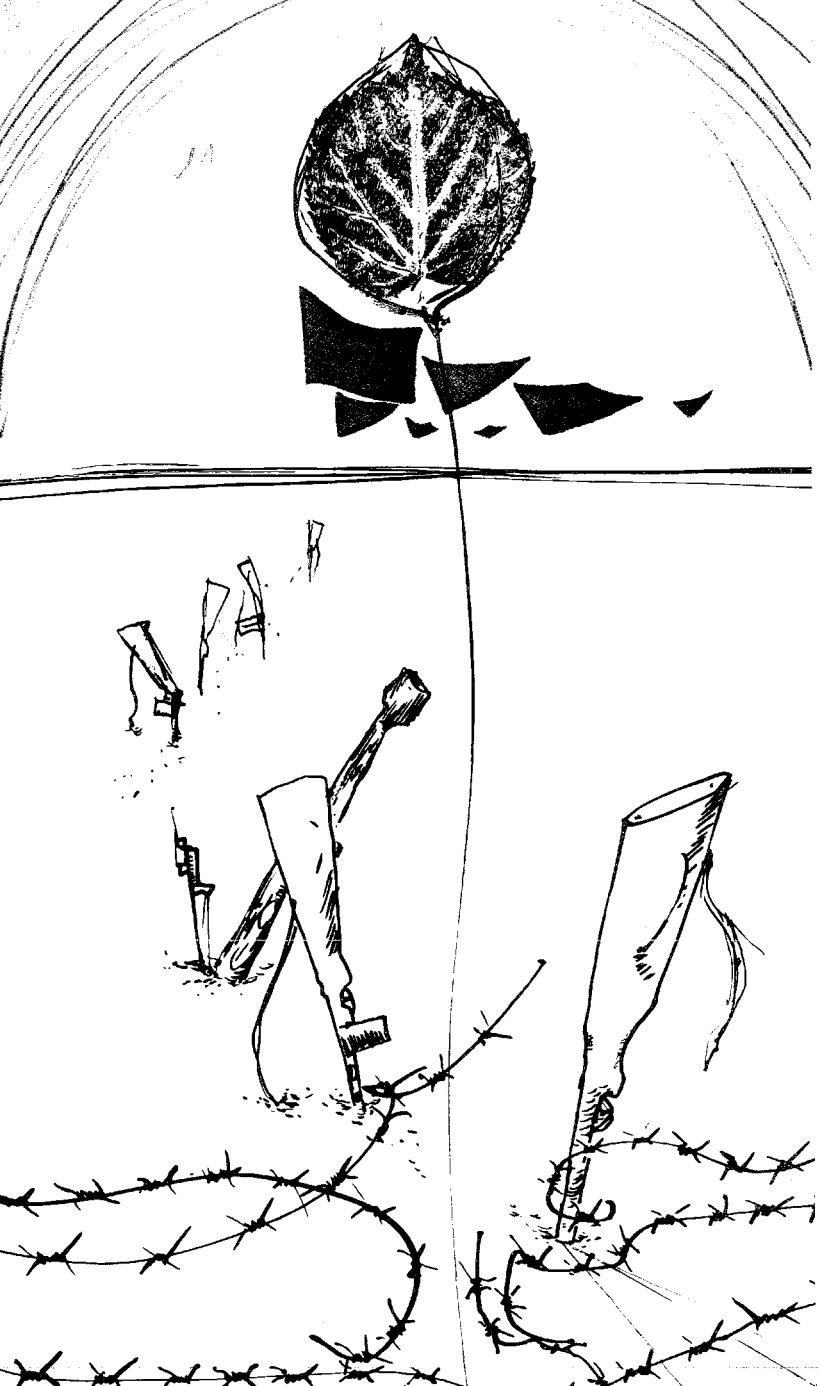
Îmi scria rar.
De pe Siret, de pe Ceremuș.
Și simțeam, din felul cum îmi scrie,
că-i lipsește libertatea gîndirii
și mai cu seamă tutunul.
Îmi scria despre țărani lui,
că-mparte cu dînșii
ploile, somnul, cîntecul, foamea,
dar mai cu seamă același muc de țigară.
Printre dînșii, el a devenit iar țăran.
Îmi scria despre ei cu-atîta căldură,
că parcă fiecare i-ar fi dăruit
nu știu ce țundre de aur, sau fiecare din ei
ar fi avut deasupra capului nu știu ce steag,
ei, cari dormeau pe pămîntul gol
și gemeau prin somn.

La-nceput, am spus: cine știe...
Țara-ntreagă se duce.
Omul meu de ce să rămîie ?
Și simțeam rușinea cuprinzîndu-mă
la gîndul că al meu ar fi rămas,
în vreme ce toată țara pornea.
Ani amari... Prea tîrziu
m-am luminat asupra unor rosturi.

Prea târziu am aflat că războiul
îl fac numai calicii, numai norodul de jos.
Ce-i sus rămîne-acasă.
Sau, chiar dacă se duc,
'ei, feciorii bogaților,
tot sus rămîn și-acolo,
și coboară-n gropile comune
numai cei din norod.

III

A venit peste țară
nu știu ce zbor de arhangheli.
Purtau steaguri verzi.
Ucideau.
Copiii se-narmaseră.
Își ucideau frații, părinții.
Iarna aceea din 40...
Cei cu steaguri verzi, cu frunți înguste
m-au găsit vinovată
că n-am deosebit oamenii
după nație și după religie.
Iar omul meu era mereu dus.
Pe Ceremuș. Pe Siret.
De-ar fi știut el cât îndur,
ar fi fugit. Nu cu pușca.
El ar fi luat toporul.
L-ar fi-nvîrtit mult deasupra capului,
înainte de a-l izbi, gemînd,
drept în fruntea arhanghelului...
Iarna din 40
mi s-a ghemuit în inimă.
Și-mi stă ghemuită acolo.

•

IV

Oamenii au ridicat steaguri mai nalte.
 Au răsunit clopotele țării.

Iunie, 41.

Cît de mîndri erau soldații din poze,
 de prin gazete !

Cît de triști erau ei, pămîntiii,
 care mureau acolo în negură !

Doamne, cum aș fi tăiat degetele
 celor care scriau minciunile
 despre nu știu ce eroisme !

Ca și cum norodul n-ar fi murit și-așa...

Doamne, cît mi-i de rușine !

Omul meu, bărbatul meu,
 căminul s-a stins de mult.

Vino acasă !

Cît ai să mai stai, în toate Rusiile ?

Căci dacă boierii caută glorie,
 de ce nu-și trimit ei feciorii ?

Vino acasă !

La ce te-ai dus în Rusia ?

Nimic nu s-a schimbat în țară.

Doamnele mari umblă cu-aceleași podoabe.

Tinerii feciori ai ciocoilor

se plimbă la munte.

Nimeni nu știe despre voi, cei mulți,
 care zi de zi vă măcinați. Mulțimi.

Întunecate mulțimi.

Zid de glorie ? Nu ! Ce rușine !

Bărbatul meu, omul meu...

Pe țărani, pe frații tăi,
 la judecată, cine-o să-i scoale din văi ?

Cît veșnicia

vor crește din ei

buruiene galbene-n Rusia.

La prispele verzi ale țării,
 încă mult se vor zări pe ceruri
 umbrele-ntinse-ale lupilor galbeni,
 alergînd cu limbile scoase;
 la prispele verzi ale țării,
 mîne, pruncii, bătrînii
 vor răscoli cu toiégele
 cenușa focului nostru.
 Și veacuri la rînd vor stărui în cenușă
 urmele lupilor zvasticeii,
 din pădurile Miezului Noptii.

Bate tunetul. Răsună tunetul.
 Peste prispele verzi ale țării
 sar speriate
 haitele lupilor galbeni,
 înfricoșatele haite,
 revărsate asupra cîmpiilor lumii;
 sar înapoi, spre pădurile
 Miezului Noptii.
 Săgetătorul, cu părul pe ochi,
 răcnește-n pădurile negre.
 Nici un arc nu-i primește săgețile.
 Și toate vînturile i le-abat
 înapoi,
 către inima lui.

Să răsune goarneau...
 Vestiți zarea
 și zarea
 c-a început vîndătoarea !

Cu arcanele, cu securile,
înconjurați pădurile !
Cu butucii, cu stîncile, cu morile,
astupați trecătorile !
Sau să vie mării zidari,
cu măsurile,
să zidească toate pădurile !

Destupați toate sondele lumii !
Mări de păcură, cumpeni de flacără,
din toate sondele lumii,
să se reverse asupra pădurilor negre,
acolo unde Săgetătorul
și-a tras mai tare părul pe ochi,
asmuțîndu-și haitele.

Omul meu, du-te cu bine...
Auzi hăițașii și trîmbițașii ?
Alergătorii și vînătorii ?
Chiar din prag, soarele te-a cuprins.
Să răsune goarneau...
Chiuie și vestește zarea
și zarea
c-a început vînătoarea !
Bărbatul meu, du-te cu bine...
Focul să te arate falnic, pietros,
pe fundul verde al cerului,
în fruntea țăranilor tăi.
Aruncă sulița... S-ajungă
și să se-nfigă în alt veac...

Răsună goarnea. Bate tunetul greu.
Păzește-ți glezna, bărbatul meu,
de zăvozii galbeni din munți.
Să te-ntorci sănătos din război.
În veacul nou să răsărim amândoi,
cu cununi de aur pe frunți !

IMNURI PENTRU PĂMÎNT

1 9 4 6

ȚARA LUMINII

*M*e-nchinam pământului-Dumnezeu,
care ne trimitea puterea și somnul său.
Spuneam florilor: Bine-ați venit...
Ploile, bătînd într-un zid aurit,
scoteau mărețele fulgere.
Animale cu coarne și ugere
îngenuncheau să le mulgem.
Crengile se plecau la poame s-ajungem —
și de cîte ori vîntul trecea
un cîntec de cristale lovite pornea.

*Cîte-o insulă desprinsă de continent
pleca în largul ocean transparent;
vedeam grădinile ei suprapuse,
păsările-n zbor o urmau supuse.*

Alteori ciocăneam în stîncă-ntrebînd
izvorul, care s-auzea murmurînd:
ce-ai de gînd?

Și-ndată sărea ca un ied.

Toate lucrurile și ființele spuneau: cred,
și luminau atît de puternic,
că niciodată nu se făcea întuneric.

II

Orbiți de verdele-atîtor cîmpii,
de cîntec de mierlă și ciocîrlii,
ne duceam în peșteră să dormim;
și cînd se-ntîmpla să murim,
eram zidiți acolo, uitați,
căci de-acum se născuseră alți bărbați,
alte femei, la fel de frumoase.
De ce-am fi plîns deasupra acelor oase?

Numele, nici ele nu se pierdeau.
Tinerii ca pe niște mantii de preț le purtau.
Erau aceleași nume sonore,
aceleași astre și ore
licăreau în răstimpuri,
aceleași cortegii și anotimpuri,
încît numirăm acele ținuturi ciudate,
ale luminii de nimic tulburate.

ÎNGERII MORȚII

Cine cînta și sta drept în picioare
credea în soare.
Cine se uita în pămînt
credea în ierburi și vînt,
dar nimenea nu se temea.
«Voi trăi în veci, veți vedea»,
spunea stejarul măreț.
Minta cu părul parfumat și creț
povestea nu știu ce florilor:
«Nu vă temeți, surorilor,
suntem fiicele soarelui
și-ale norilor...»

Numai omul, printre toate pășind,
auzea îngerii morții cîntînd un colind;

viermii în sînul rodiilor mari,
oștile de omizi și de cari,
furnicile și muștile istețe,
în soarele descompunerii dîndu-și binețe,
trena morții foșnind erau ele,
mantia ei cu ibiși și asfodele...
Un nour cuprindea capul meduzei,
rîsul hidos, fără petala buzei,
era mut și-auzit în toate.
Degetul uscat părea măsura că bate...

Și-n vremea asta îngerii cîntau:
pentru moarte ființele farmec au.
Pentru secerișurile morții,
în fiecă zi tragem sorții.
Lanurile blînd clătinate-n amurg,
oștile și copiii spre dînsa curg,
fructele cad, frunzele-n vînt s-aruncă —
fără poruncă, fără poruncă.

PLOAIA

*P*loi verzi, de vară, sufletu-mi vrăjiră,
și-n melodia caldă, rămuroasă,
eu auzeam pământul cum respiră,
iarba cum crește, noaptea cum se lasă.

Nu era nimic trist, dar solemn,
sufletul lumii închis în lemn,
în flori palide, în hribi și scăieți
revărsa bucuria tainicei vieți.

Cerul pierdut în cețuri îl uitam.
Nu mai eram nici eu decât ram,
decît rădăcină avidă și pace
de ierburi viscoase, opace...

Însă irizata, subtila apă voioasă
avea licurici, clopoței în plete;
jumătate din ființa ei luminoasă,
lăsînd să cadă văluri încete,

apărea-n pajiște sau lîngă bălți,
o zîină pe care-o văzusem și-n alte dăți.
Numai picături de apă, văpăi
de fosfor era frumuseța-i dintăi.

Sunt ploaia, spunea, sunt ploaia de vară,
voi face să-nverzească pietrele și să răsară
ochii morților în cîmpia cu flori...
Tu m-ai visat, poete, de-atîtea ori.

Cînd vei muri, ai să-mi cunoști puterea,
dizolvantă, murmurătoare.
Oxigen și ...H₂ — mi se pare,
chicotea lîngă mine tăcerea.

Și-ndată vraja căzu, vraja cea mare,
din care cresc poeme, ființi ireale;
spațiile fură din nou uscate, goale,
din apus pînă-n soare-răsare.

NU VĂ SCUTURAȚI,
FLORILOR...

*N*u vă scuturați, florilor,
ascultați-mă bine, surorilor.
Toamna-i departe;
departe-al clopotelor cîntec, de moarte.

Să ne rugăm, numai, lumina
atotputernică-n cer să țină.
Alai oprit în mersul lui, grădina,
să nu răspundă morții cînd o să vină...

Să nu răspundem visului rău,
care vîslește deasupra noastră mereu...

PRIMĂVARĂ

Cum răsună soarele-n câmpie,
ca trâmbița tuturor învierilor...
Trecește-te, iarbă, treziți-vă, merilor,
și tu, mărunță floare, păpădie,

treziți-vă. Și totul se trezește.
E zeul lumii, care poruncește
fințelor câte-a ivit din sine,
și vînturilor să se facă line.

Ascult-acum mărețul imn-al vieții,
în revărsatul roș-al dimineții,
mă simt și eu ca frunza ce se zbate
jumătate-n umbră și jumătate
luminată de-un zeu nevăzut.

Iată, pitulicea a și-nceput
imnul pe care eu nu-ndrăzneau
să-l cânt. Fericitul neam
păsăresc se deșteaptă-n crîng;
aș vrea să văd codobaturile cum strîng
paiele lungi, de aur, pentru cuib.
Și ca un arbor tînăr să mă-mbuib
de seva nouă, care curge-n toate
plantele, duios aplecate
cătră pămînt.

O, spune-mi, vînt,
s-a dezghețat lacul? Vorbesc izvoarele?
Sau poate ușoarele,
străveziile zîne nu s-au trezit;
dorm pe pămînt, cu părul despletit,
visînd ceșosul anotîmp și clara
cădere-a ploii cînd începe vara,
și cînd din ape se născură ele,
a lacului năluci și albe iele...

ÎN PĂDURE

*P*rimăvara-n pădure văzui
cum trecea Dumnezeu cu cetele lui,
și-aprindea în fiecare mugur un fir
de lumină, ca un safir.

Plecarea sevelor murmurătoare
și-ntîlnirea lor cu puterea din soare;
într-o dimineață, după zăpadă,
fiecare frunză-ncepea să vadă.

Apoi orice lucru părea
plin de rouă și sărutat de stea,
în noaptea care ne ținea ca pe toate
plantele nenflorite, neclătinate.

ÎN CRÎNG

*n crîngul plin de-a primăverii udă
podoabă verde și lumină crudă,
m-am dus să văd șoșirle și gândaci
și să vorbesc cu tinerii copaci.*

*Lira mi-am prins-o-n ramul înflorit
al măcieșului ce-am întâlnit.
Bondari de aur s-au suit pe strune
și paseri începură să s-adune.*

*Hulubi sălbateci se roteau pe sus.
«Surorile mele, le-am spus,
nu vă temeți, nu-i laț, nici căpcană;
e-o scornitură-omenească și vană...»*

Atunci pitulicile se bucurară.
«Vrei să-ți cîntăm eterna primăvară?»
«Vreau, paseri bune,
care n-aveți brațe, nici strune.»

OAMENII MĂ UIMESC

Oamenii mă uimesc și-acum.

Aș vrea să cunosc ca ei
toate lucrurile pe numele lor și-n drum
larg să-mi alătur pașii de pașii lor grei.

Fiecare zare să nu aibă-n spatele ei înc-o zare,
fiecare cuvînt să nu aib-un clopot mai mult,
de care numai eu, cînd se face noapte, s-ascult.
O viață-aș vrea, o viață oarecare,
atît de strîmtă,-ncît să pot dormi
și uita vocile nepămîntene;
cerul molatec, destrămat în gene,
să nu mai poată visuri zămisli.

Uneori îmi spun: am să mor
atît de singuratecă-n mijlocul lor;
limba simplă-a bucuriilor n-am învățat;
am să mor ca o pasăre care prea mult a zburat,
dar n-a făcut cuib nicăieri.
În loc să trăiesc, am cîntat melancolicul ieri;
și semnele pe care le-am primit n-au fost de la
oameni,
au fost de la flori. Tu cu cine te-asameni?
mă-ntrebau pururi privirile omenești.
Din pămînt ca noi toți pornești,
dar este-n inima ta o pace și o-ntunecime
din care cresc niște vorbe ciudate. «Mulțime,
nu mă goni, ca voi sunt, ca voi sunt și eu!»
Dar ei mă lăsau deoparte mereu,
și cuvîntul «poet» răsuna în rîs,
pe buzele lor, care n-au sărutat, n-au surîs.

NOAPTE

*A*scultam astă-noapte
crescînd pădurile pline de șoapte,
cît spațiul nalte,
aceleași și alte;
cu crengi felurit înflorite,
nu mai știu de unde pornite.
Stufos întunericul se făcea —
și rece-mprejurul tău, stea...

Unde sînt acum, unde sînt
ființe, lucruri tainic împăcate,
lîngă pămînt ca umbrele culcate,
și mirosind a pămînt?

CONFESIUNI

*A*m multe lucruri de scris,
de plante și ape line,
care toate-nchid câte-un vis,
mai rămuross, mai ciudat ca mine.

Cînd plouă nu se-ntîmplă nimic.
Oamenii spun: asta vine de sus;
streșinile-ngîină: pic, pic...
și gîlgîie-n putred apus.

Totuși, am văzut zîmile
cum țineau deasupra capului mîinile
și dansau în iarba cea nouă,
bucuroase că plouă.

Am văzut în fiecă lucr-o mișcare
de rugăciune și adorare;
în arbori, dimineața, o strălucire.
Nu te speria, trandafire!

E-atîta freamăt nebănuît
din cauza ceței, deasupra lacului adormit...
Și-apoi, fiecare spune: o floare,
ca și cînd n-ar fi o minune destul de mare.

Primăvara sta, o bucată grea de pămînt,
poate chiar un mormînt;
și-apoi deodată-aceste ființi,
străvezii ca îngerii, pășind cumiști.

« De unde veniți? întrebam,
aproape palidă de mirare și frică,
margarete, petunii, șopteam,
cine din noapte, cine vă ridică? »

Oamenii însă rîdeau de-aceste cuvinte;
pentru dînșii, auzul și văzu-i tocit.
Nimic nu luau aminte,
și jumătate parc-ar fi dormit.

Spuneau: « E nebun poetul,
vorbește cu arborii și cu pietrele »...
Atunci m-am depărtat de dînșii cu-ncetul,
le-am uitat graiul și vetrele.

NICI O FRUNZĂ
NU SE CLATINĂ SUS. . .

N

ici o frunză nu se clatină sus.
Cine ți-a spus că-i toamnă, cine ți-a spus?
În fructe dimineață-am văzut
luciu morții, zîmbetul ei temut.

Și-un strigăt verde-n câmpii mi-a venit:
nu mai putem îndura acest zenit,
lumina și fulgii albaștri de cer.
O, vie, împlinească-se tristul mister !

Cît de repede se petrecu !
Noaptea, un înger trecu.
Nu era un înger de pace, avea
zale de ploaie, fulgeru-n mîna sa.

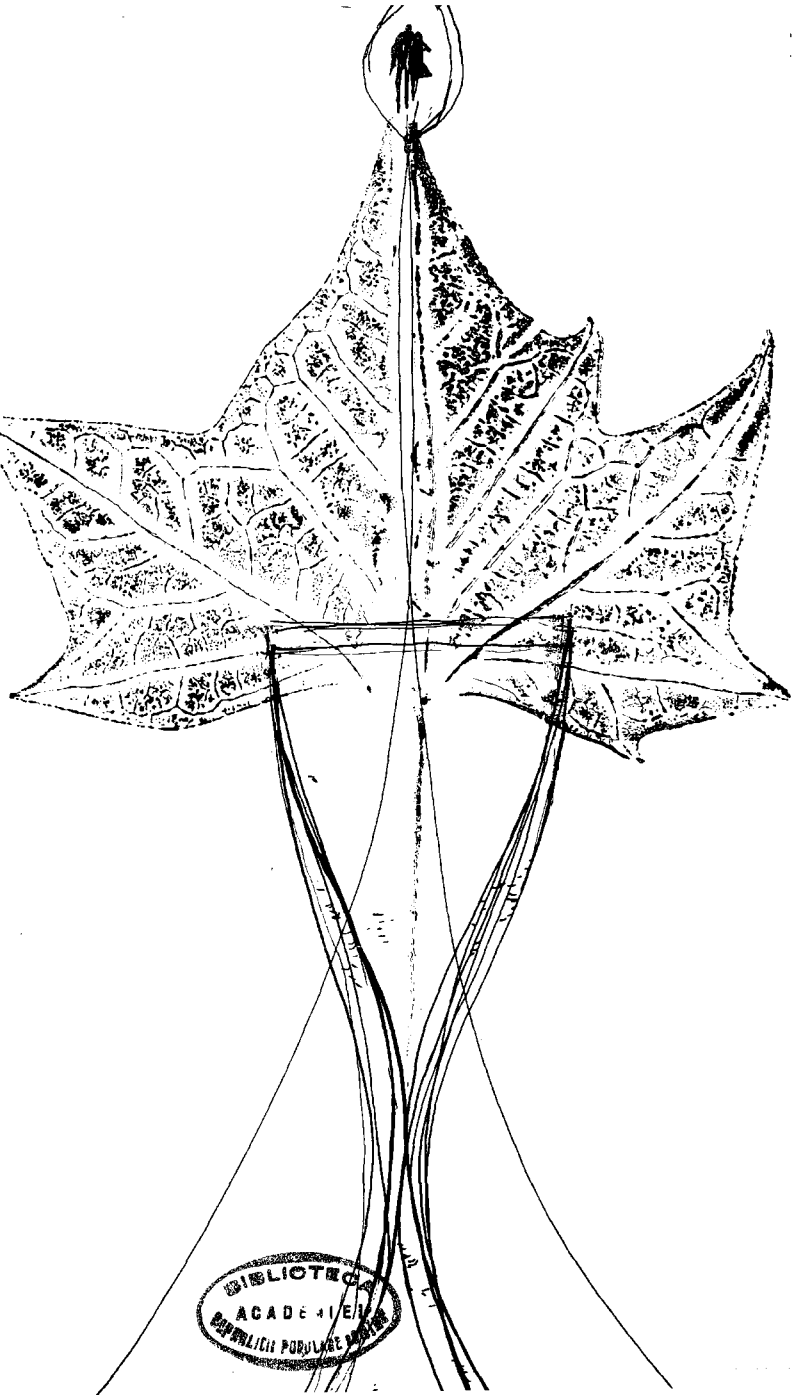
Întoarceți-vă, întoarceți-vă în pământ...
Și aripa-i mare de vînt
făcu să se scuture-ntreaga livadă,
să fie toamnă, apoi zăpadă;

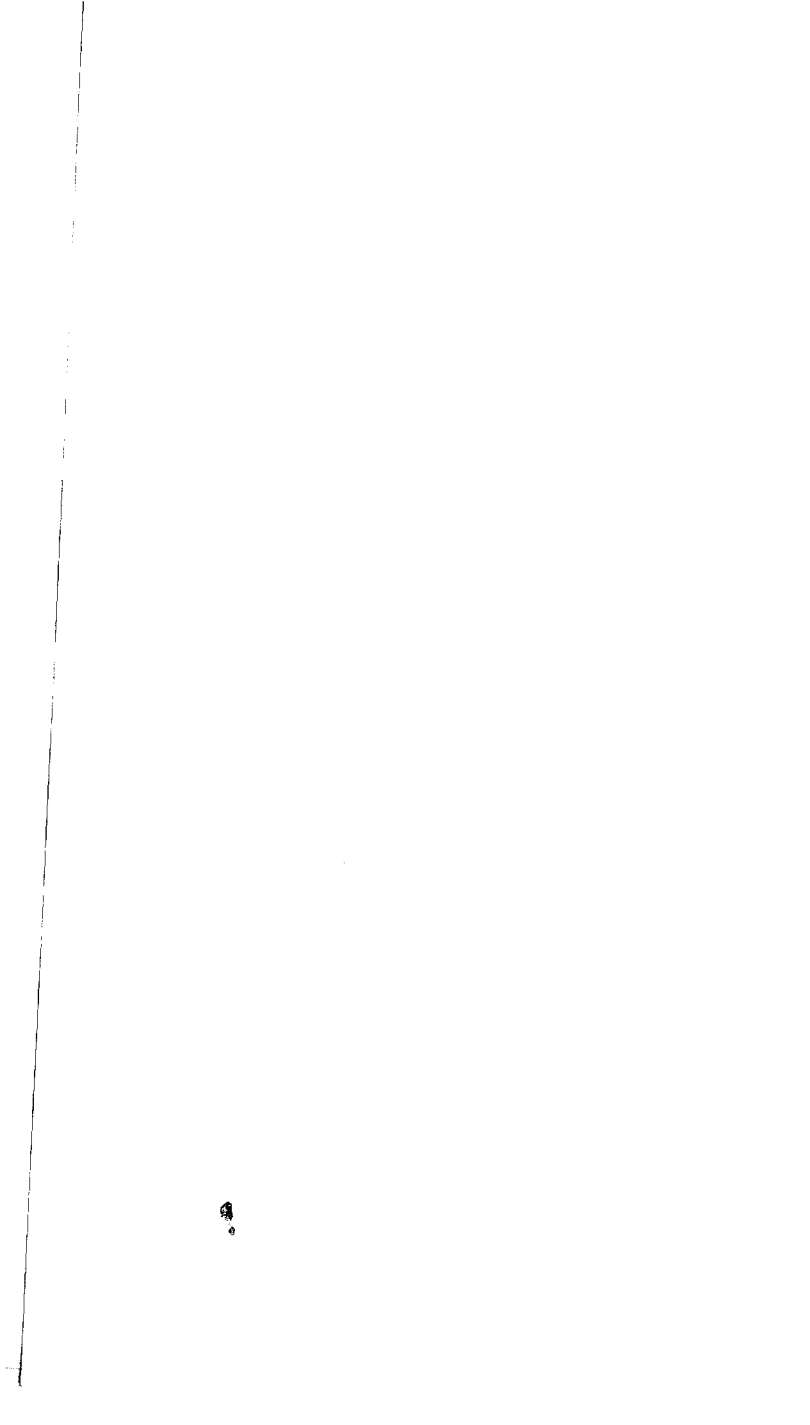
caldă zăpadă, somn îngeresc
pe toate pleoapele, pe toate grădinile.
O, cum se bucurau rădăcinile,
care pașnic respiră, cresc !

FATA

*A*nume deschise, zările
vesteau pământului primăverile.
Drumul fugea purtînd călăreții;
pomii de aur și-azur ai dimineții
creșteau ca-n povești,
acoperind înaltele ferești.

Printr-atîtea urme și cimitire,
fata purta tulpina ei subțire.
Neliniștite glasuri în frunzar
povesteau și rîdeau amar;
toate rîurile plecau undeva,
păsările toate căutau ceva,
zburînd în cer și iarăși pe pământ,
unde-nflorea ici-colo un mormînt.

«Cită grabă e-n lume, gîndea
fata, care-n fereastră vestejea;
aș vrea să nu fiu singură printre ruine.»
Și zise cocorului: «Ia-mă cu tine,
deasupra, ceru-n care-aleargă stele
nimica nu știe de visele mele».

Mă tem. Aștept. Ascult mereu pămîntul.
Un nume poate mi-aduce vîntul,
și pași aud grăbind neconținut,
pe drumuri care încă n-au sosit.

Ci de-o veni restriștea pămîntească
nu va putea să mă mai biruiască.
Împrejmuind casa și grădina,
vom domestici visele și lumina.

Vom fi ca la-nceputul lumii: doi
și toate-animalele blînde cu noi,
toate soiurile de poame dorite,
toate frunzele frumos împărțite.

Încît cimitirele-adînc îngropate
vor fi temeliiile vieții bine-așezate.

BĂRBATUL

Umplînd încăperea și inima toată,
bărbatul veni de-afară, din zloată;
glasul lui mare făcu să se sperie focul.
Suduia lepădîndu-și cojocul.

Parc-ar fi un stejar stufos,
gîndii în taină, dar era frumos.
Se supăra și-ndată rîdea.
Acum-am să-l fac să nu mai poată pleca.

« Tu ești subțire și ageră ca o nuia »,
îmi spunea uneori,
ești plină de ghimpi și flori;
teme-te de mîna mea, c-ai să mori. . .

Puterea izvora potolit,
din brațele și pieptul lui dezgolit. . .

Doamne, fă-mă ca Dalila, vicleană,
cînd o da geană prin geană,
să-i aflu taina și să-l robesc
visului meu pămîntesc.

TOAMNĂ

A cum se cheltuia înalta oră
de lumină sonoră —
și de desăvârșire și tăcere
soarele putrezea în mere.

Moartea-ncepea în fructele prea coapte;
în prune se făcuse-aproape noapte,
în gutui îngheța lumina de zi
și nu puteau putrezi. . .

Ploua, ne scuturam cu toți în vînt,
ne-ntorceam în pămînt. . .

ÎNGERUL

*S*i pe mine îngerul m-a vestit;
fața lui albă durea.
— Nu sunt Maria, nu, i-am șoptit,
nu-i vestea mea.

Iată un ram înflorit,
lui să-i vestești,
dac-ai venit, părăsind
cete cerești.

— Prunc ai să naști, auzii,
și m-am plecat.
Înger, aripi azurii
n-am mai aflat.

ZÎNA

Către sfârșitul zilei, ades,
oameni și lucruri capătă alt înțeles.
Sub raze lungi, piezișe, de-asfințit,
un arbore odată mi-a vorbit.

Or s-a-ntîmplat din păpuriș să iasă
zîna cu părul verde, rochii verzi,
cîntînd o baladă frumoasă
și-ntrebîndu-mă: « Cum nu crezi ? »

« O, zînă, a cui ești tu, a izvoarelor ? »
Degetele-i picură mireasmă, rîzînd
se ridică-n vîrful picioarelor
și spune: « Eu sunt un gînd,

o părere, o neființă ».
Nici nu poți crede-atîta necuviință.
Dar cînd întinzi mînile, s-a topit.
Știu eu? Poate-un arbore trist mi-a vorbit.

LUMINA ASTA

*L*umina asta vine din pământ,
nu se sperie, nu se scutură-n vînt.
O redau plantele sătule de vară,
toate ființele gata să moară.

Spațiului o redă fiecare
om singuratec, ori floare,
c-un gest melancolic, ciudat,
și-o pasăre parc-a zburat;

așa ți se pare mereu pe-acest cer,
c-a trecut un înger, un mare mister.

Însă pe pământ a-nceput
descompunerea lentă;
poame târzii cu carnea transparentă
s-au desprins și-au căzut.

O, totul se petrece-n tăcere !
Să reluăm grozava putere,
pe care-am împrumutat-o ființelor trecătoare,
așa spun zeii din pământ, din soare.

Îi aud și-n sîngele meu sărăcit;
stau în lumina de toamnă, zîbind liniștit,
și-i aud cum se sfătuiesc:
să luăm ființelor harul ceresc.

Da, e lumina vieții ce ni se ia,
nu te teme, păpădie, nu tremura,
am să-ți spun, am să-ți spun ceva:
zeii nu știu, însă noi vom învia.

CĂLĂTORIE

*A*m să-ncep o călătorie,
cătră sud, cătră sud, cum îți place ție.
Pe frunte-am să-mi pun viorele,
șopîrle-n loc de salbe ușurele,

șopîrle verzi, din verzile păduri,
vor înălța fierbințile lor guri
pîn' la urechea mea, să-mi dea povețe,
ziua și noaptea drumul să mă-nvețe.

Pădurile și toate florile
vor crește-acoperindu-mi pieptul și subțiorile,
însă eu am să merg mereu —
deasupra capului c-un curcubeu.

La dreapta c-un rîu încă tînăr, voios,
pornit și el, ca și mine, pe jos,
rîu străbătut de fulgere de mrene;
și-ndată ce-om ajunge ne-o fi lene,

și ne-om culca-n nisipuri amîndoi,
de soare străvezii, sătui de ploi,
vom adormi cu pleoapele deschise,
prins fiecare-n delta lui de vise.

ȚII MİNTE-NTȚIA PLOAIE ?

*T*ii minte-ntȚia ploaie cum cădea,
Icu fulgere, cu stele lungi în ea ?
Arborii stăteau drept, intonȚnd
imnul vieȚei și-n zarea foșnind,

verde ca un codru lichid,
s-auzeau cerurile cum se-nchid, se deschid.

Și noi stăteam ca pomii în picioare.
«Nimic nu moare, mi-ai șoptit, nu moare. . .»

Și plantele creșteau, ne făceau semne,
ca niște mâini, ca umbre nempăcate,
se străduiau spre viață să ne-ndemne
și iar cădeau în deznădejde toate.

ANOTIMPURI

Întîlnindu-se cu puterea din soare,
sevele se făceau cînd frunză, cînd floare.
Glasuri de zîne, sus, s-auzeau, și mulți
zei de lumină și apă, trecînd desculți.

Apoi, primăvara cu flamuri,
goruni și fagi și alte dîrze neamuri,
iar mai în fund mestecenii subțiri,
visătoare, lunatece firi.

Cîte zale, cîte platoșe, cîte hangere !
Nici noaptea-n pădure nu se făcea tăcere.
Numai toamna cînd venea se plecau toate
pletoasele oști și steaguri însîngerate.

PÎLC DE STEJARI

O, răcoroasa taină care-adie
în jurul vostru, arbori seculari,
goruni, și fagi și pîlcuri de stejari,
cu platoșa de ploaie fumurie.

Alături stați și sfătuiți, s-ar spune,
niște bătrîni, pletoși oșteni de-al'dat'.
Vîntul învie, soarele apune.

— Unde sunt roibii? unul a-ntrebat.

Unde-i cetatea, s-o despresurați?
Ici, colo cîte-o stea vă amăgește,
ca focul de popas frumos lucește;
voi ațintiți urechea și-ascultați.

Dar miezul nopții cînd răsună-n toate
turlele cetăței-apropiate,
vin telegari cu scările-atîrnînd
și bat pămîntu-n preajmă, nechezînd.

Atunci încălecați, sub luna plină,
vă strălucesc armurile ca noi.
Stă cîmpul singuratec în lumină,
foșnește zarea țarei de strigoi.

RAIUL

*P*rimăvara m-aș culca pe pământ,
cînd bate austrul, întîiul vînt
deschizător de muguri și sfînt.

Soarele mi-ar veni drept în față,
ca un rîs larg, ca un strigăt de viață
străbătător prin amintiri și ceață.

Aproape tare de urechea mea,
flori mici, în formă de inel și stea,
s-ar îmbulzi, iar ploaia de-ar cădea,

eu m-aş lăsa de ierburi biruită,
de blândeale brînduşi acoperită —
ca o colină-abia din mări ivită.

Da. Somnul meu ar fi adînc şi bun,
visul mai verde, geana-n funigei,
şi n-aş dori nicicînd, copiii mei,
în raiul trist, cu sfinţii să m-adun.

LOGODNĂ

*L*ogodnicul vine-n amurg,
vesele pletele-i curg.
Puneți-mi rochii albastre, flori.
N-auziți pașii biruitori?

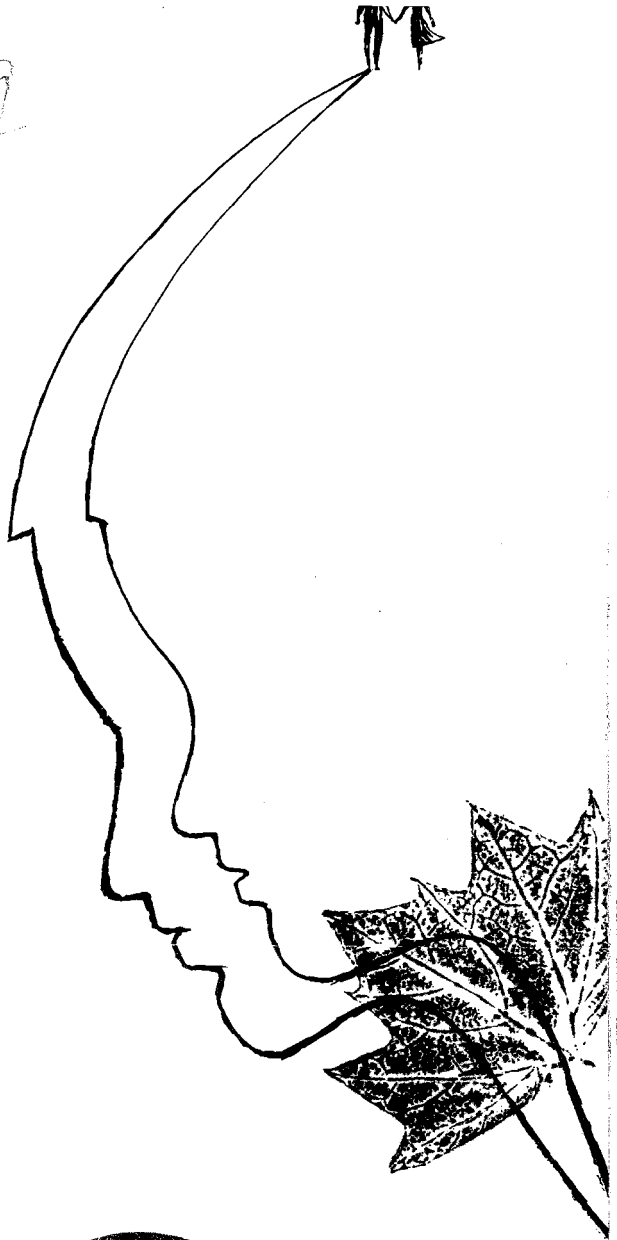
Unde-i inelul scump, dăruit?
Luna nu vreau să-l zărească.
O, ce poveste copilărească:
cum ne-am văzut, ne-am iubit.

Fragedă, inima ni s-a frânt.
Prielnici de-acum ne fie
zeii cei blînzi din pămînt
și-ai cerului zei o mie.

Creanga belșugului, neconținut
scuturată de noi, rodească.

O, ce poveste copilărească:
cum ne-am văzut, ne-am iubit.

9

BIBLIOTECA
ACADEMIEI
REPUBLICANEA

BĂTRÎNUL REGE

*A*rborele bătrîn ațipea;
multe lucruri uitase. Știa
să ridice seva, să ivească florile.
Îl supărau paserile și zorile.

Atîta cîntec nu putea pricepe;
auzea pitulicea că-ncepe,
și se trezea-n lumina încă slabă:
nu-i grabă, gîndea, nu-i grabă.

Dar pițigoi, botgroși și ciocîrlii,
zvîrlind în aer notele-argintii,
umflau gușele cu-nfocare,
cu ochii țintă spre imensul soare,

care-ncepea, la margini de pământ,
să suie pe aripele-acestui cânt...
Atunci bătrînul, deșteptat de-a bine,
simțea cu vîrful vînturile line,

și-ncet, încet, de cîntec legănat,
el se lăsa, ca regii, lăudat.

DUHURILE PĂMÎNTULUI

*A*m văzut duhurile pământului.
Aproape de moarte — le-am implorat;
pe repezi aripile vîntului
au venit în cortej ciudat.

Cu rădăcini subțiri în loc de păr
și cu semințe nencolțite-n mîni,
a venit Urieșul care doarme-n grădini
și m-a-ntrebat: — Te temi într-adevăr?

— De cine? — Se-nțelege, de moarte;
florile mele-nfloresc, nu cugetă mai departe;
însă tu mă tot chemi. Acum,
sufletul ți se poate risipi ca un fum.

Nu striga, liniștește-te; încă
decît moartea ta este-o moarte și mai adîncă. . .

Și-au mai venit — ținîndu-se de mîni —
cele mai frumoase iele și zîni,
unele ivite din apele stătătoare,
altele din umbroase izvoare.

Limpede glas aveau, verde cunună,
și-mbrăcate-n lumină de lună,
povesteau despre moartea-mpăcată
a frunzișului care cade deodată.

Erau aici și parcă nu erau;
— Nu te teme, nu, murmurau,
toate se refac și durează
cît o rază care tremură, cît o rază. . .

Ce frumos miroseau mînile ciotoroase
ale Urieșului și-ale frumoaselor între frumoase !
Mi se părea că sunt culcată-n fîn;
duhurile pămîntului mă rugau să rămîn,
să nu zbor într-un cer depărtat,
pe care niciodată nu l-am știut, care nu
m-a chemat.

OGLINZI

*D*e oglinzi mă mai tem și-acum.
Este înăuntrul lor ca un fum,
care noaptea se-ntinde-n odaie,
mai ales cînd e luna-n văpaie.

Se deschide-n oglindă-o poartă
spre nu știu ce lume moartă;
și ca un clopot sună, strălucește
iluzia care mereu pîndește.

Nu mi-ar părea nicidecum ciudat
sa iasă din oglinzi-un cavaler, un pirat,
și să-nceapă-a-și povesti toată viața,
încîndu-se-n apele lor dimineața.

Foarte mulți oameni se-neacă-n oglinzi,
femei palide, prunci suferinzi
s-ableacă-așa și se privesc spre seară —
puterea lor îi soarbe și-i omoară.

Însă noi, cînd intră-n odaie
luna cuprinsă-n veștedă văpaie,
acoperim ciudatele oglinzi:
suntem poeți și suntem suferinzi.

CINEVA TREBUIA SĂ IUBEASCĂ...

*C*ineva trebuia să iubească
armonia lumii, ascunsa lege-a cadențelor;
cineva trebuia să fie singur
și s-asculte-ndelung.

Acuma, din nou creată,
lumea scînteie, arborii, iată,
sus în cer mișcă crengile,
fără să scuture stelele.

Slavă vouă, slavă vouă, lucruri,
spațiu creator a toate,
culori și clopote redeșteptate,
slavă ție, bătrîină cetate.

RUGĂCIUNE

*P*entru pace mă rog, pentru lucruri uitate,
și pentru oamenii din singurătate.
Un cerc vrăjit se-nchide-n jurul lor.
Și fruntea-ngheață, orele cobor,
spre zi, mai albe, orele cobor.

FRUMOASE-S CÎMPIILE VIEȚII...

*F*rumoase-s cîmpiile vieții,
frumoasă primăvara de aur;
ci eu se cuvine să plec înainte
de-a-ntomna în pădure.

Se cuvine să plec înainte
de-a vedea miezul zilei,
cînd nu s-au copt încă perii vărateci
și grîul nu sună.

Frumoase-s cîmpiile vieții.
Întorc capul să mai văd o dată
ceea ce ani în șir am privit;
ceea ce șiruri lungi de ani n-am să mai văd.

LA-NCEPUT,
PRIN FERESTRE DESCHISE

*L*a-nceput, prin ferestre deschise,
fel și chip de nădejdi îmi veneau și vise.
Eram ca o turlă înconjurată de porumbei,
mereu cercetată de îngerii mei.

Somnul venea și ploaia miresmată
cînd începeau din aripi să bată.

Apoi, nu știu cum, s-a-ntunecat,
din fundul cerului pîn' lîngă pat;
duhuri fără pace, văpăi,
jucau peste tot în odăi.

Hohoteau, s-ascundeau în oglinzi.
Atunci te rugam s-aprinzi
și pentru mine-o stea, o lumină.
Statornică, pămîntească nădejde, vină !

Dar nu venea. O umbră prin unghere
se furișă c-un pas tăcut, și lîngă
picioarele patului meu aștepta, nătîngă,
sufletul veșted să mi-l poată cere.

— Ascunde coasa sub veșmînt; privește,
dacă-i prieten, pentru ce pîndește ?

— Ce-a mai căzut din cer, ce-ai auzit ?
Doi munți aproape-ntregi au înverzit.

Nu simți, miroase-a apă și-a grădini ?

— Un arbore să-mi răsădiți pe mîni.

Drept în mijlocul pieptului să-l puneți cu
rădăcinile,

să pot sui cătră soare-n toate zilele.

Păsări să zboare-n jurul frunții mele,

și să-nfloresc, mirată, printre stele.

ÎNTOARCERE

*A*cuma totul e altfel, chiar viața,
că fără veste s-a făcut primăvară
și-n prag un pom frumos o să răsară:
statura ta, și-n loc de soare — fața.

De bucurie, n-o să vorbim și-o să-mi cadă
cartea din mână. Ziua scădea-va la geamuri.
Cînd ai plecat, urma-ți vedeam pe zăpadă.
Astăzi te-ntorci — frunzele toate-s pe ramuri.

Dragul meu, stai; vrei să mănînci și ți-i sete.
Iată, m-aplec, singură-ți scot încălțările;
oare ești tu? Umbra-i a ta pe perete?
Poate mă-nșeală ceasul tîrziu, așteptările.

Ca mai demult, m-așez la picioarele tale;
tu povestești, noaptea-i afară deplină,
stelele ies cu lucitoare paftale,
luna coboară — lebădă albă-n grădină.

SPITAL

În aerul dens, gălbui —
mereu s-auzea numele lui,
al Dumnezeului tuturor îndurărilor;
eram sub temeliile mărilor.
Ceruri crepusculare
mureau acolo-ntr-o tăcere mare.

Și cîte umbre erau . . .
În timp ce dormeam, creșteau
pe timp și mîni
imenșii polipi marini.
Venea dragonul, șarpele de mare,
și s-așeza pe pieptul meu. Acum
trebuia să-i îndur privirea strălucitoare
și trupul greu, deși era de fum.

Din cînd în cînd, răcoarea eterului
ne-amintea lumea cealaltă.
Pajiștile verzi sub lumina cerului,
diminețile, seara-ncărcată
de-atîtea parfumuri ușoare;
oameni verticali, libertate, culoare.

Cei care pînă-n seară
trebuiau să moară
căpătau aripi, nădejdi,
vedeau sfinți în odăjdi,
ori cîntau cîte-un cîntec uitat.
Îngerul speranței stătea lîngă pat.

Avea straie de vînt;
mirosea a cer și-a pămînt
și murmura c-un glas neauzit:
«Chinurile tale-au luat sfîrșit».
— Vreau să mă-ntorc acasă,
gemia bolnavul, și-un grai ușor,
ca și cînd ai fi lovit o mătăasă,
murmura: «Vom pleca în zbor».

DOAMNE, N-AM ISPRĂVIT !

*D*oamne, n-am isprăvit
cîntecul pe care mi l-ai șoptit.
Nu-mi trimite îngeri de gheață și pară
în orice seară.

Nu pot pleca. Arborii îmi șoptesc;
florile calea-mi ațin și mă opresc.
Despre toate-am început o cîntare
de laudă și naivă mirare.

Oamenilor voiam să le las
sufletul meu, drept pîine la popas,
drept pășune, livadă și cer.

Tuturor acelora care nu mă cer
și nu mă cunosc, am vrut să le fiu
o candelă pentru mai târziu.

Căutam în iarbă și-n mohor
tainele ascunse tuturor.
Mă uitam în fântână și-n iaz,
și-ascultam — îndelung — sub brazi. . .

Atunci au venit îngerii și m-au chemat.
Doamne, nu pot pleca, n-am terminat!
Deschide colivia, fă să zboare
cîntecele mele nerăbdătoare.

DOAMNE, UNDE-AI SĂ NE-AȘEZI
PE NOI?

*D*oamne, unde-ai să ne-așezi pe noi,
visătorii,
care-am băut din corola florii
de mătrăgună — și-am trăit goi?
N-am avut altă-avuție
decît praful de pe tălpile noastre,
altă casă decît zările-albastre
din copilărie.

Oamenii, ocolindu-ne,-au zis:
cine sunt acești vînzători de vis?
N-am avut liniște, n-am avut masă-așezată,
însă tu ne zîmbeai cîteodată.
Te-arătai la sfîrșitul cîte unui cuvînt,
erai ca un fulger, ca o pală de vînt.

Și noi ne spuneam rugăciunile,
încrezători în toate minunile.

Doamne, dintre toți copiii tăi,
numai noi am fost ca păsările-n aceste văi.
Iartă-ne ce-am greșit și primește-ne în grădinile
pe care îngerii tăi le-au plivit.
Pune-ți mâinile
pe ranele noastre prea pămîntești
și spune că ne vindeci și ne primești !

TREBUIE SĂ PLEC ASTĂ-SEARĂ...

*T*rebuie să plec astă-seară
sau mâine. Un înger de pară
lîngă patul meu va veni:
scoală-te, nu zăbovi.

Îngere, lasă-mă pe pămînt.
Strînge-ți aripele pline de vînt
și privește:
totu-nflorește și crește.

Lasă-mă să-mi trec umbra pe-aici,
peste ape-n tremur și potoci,
să culeg flori, să-mpletesc cununi...
Iată, nu cer multe minuni.

*Ia o ramură și prefă-o-n femeie,
du-o-naintea dumnezeului tău să steie;
ea va răspunde nevinovată
despre viața mea toată.*

CEL PUȚIN, LEGĂNAȚI-VĂ,
RAMURI. . .

*C*el puțin, legănați-vă, ramuri,
străluciți, fericite neamuri
de dalii multicolore,
să fie vesele-aceste ore
câte-au rămas
înaintea marelui, singuratec popas.

Aș vrea să trăiesc în toate viețuitoarele,
să privesc, să privesc soarele,
s-aud toate glasurile, toate murmurile,
să-nverzească-n inima mea pădurile.

Stoluri de frunze și de ciuperci
să mă-ntrebe: «Nu vrei să-ncerci
viața noastră, nu vrei să fii
în toate-ale lumii cupe ciudate, vii?»

Dar, Doamne, toate mi se par puține;
veșnicia va cădea peste mine
ca un bloc de-ntuneric. Și-atunci
am să vă uit, păduri frumoase, lunci.

Oricât aș fi trăit de multe vieți,
naive bucurii și dimineți,
în vremea nesfârșită le voi pierde...
Leagănă-te, codrul meu verde!

PLECÎND

*N*optile uneori se deșteaptă
un clopot, ori geme o treaptă,
ca și cum ar veni cineva, ca și cum
m-ar chema către țara de fum.

Se-ntunecă și se clatină cerul.
S-alege de-o parte lemnul, de alta ferul.
Toate lucrurile se-nfioară. Din ape
uscate-nvolburat vrea să scape.

Nu-i nici-o lumină, nu-i nici-o floare.
Și iată: viețile viitoare
nu mă mîngîie că mă duc de-aici,
lăsînd ogoarele, copiii mici.

Aș fi vrut să mai am răgaz,
să mai fac o grădină și-un iaz;
să zidesc case, să pun livezi,
și vie să cresc, și cirezi.

Doamne, ce mult aș fi vrut
să le fac toate de la-nceput !

Însă Dumnezeu m-a strigat,
în mijlocul zilei de foc, și-am plecat,
lăsînd uneltele, lăsînd ogoarele,
pămîntul cel vesel și soarele !

COPILUL MEU,
SĂ NU MĂ CAUȚI

*C*opilul meu, să nu mă cauți. Toate
îți vor vorbi de mine cu dreptate.
După ce n-am să mai fiu,
să nu spui: « Pentru mama-i târziu ».

Să știi c-am să rîd în flori
și c-am să-nconjur de multe ori
cu nourii și cu ploaia ogrăzile
unde mi-am petrecut amiezile.

Dacă suferi, să mă chemi serile,
și-am să vin lîngă inima ta,
de-ar trebui să străbat zările
și marea cu aripa mea.

Să nu te temi de fața mea schimbată.
Să nu spui: «Mama n-a fost așa niciodată!»
Ai să-mi cunoști glasul poveștilor
în arborii din fața ferestilor.

Din multe semne-ai să-nțelegi că-s eu,
cînd am să vin lîngă patul tău
și-am să fac aerul răcoros,
scoborînd toate stelele jos.

Ai să cunoști că-i mama după pace
și după felu-n care totul tace —
durerea și grija de mîine —
după mirosul de gutui și pîine.

Ai să mă știi și-ai să zîmbești dormind.
Eu, cînd am să văd soarele răsărind,
de teamă să nu mă fac rouă și să nu mor,
am să-mi iau îngerii și-am să zbor.

CORTUL SINGURĂȚĂȚII

În pădure mi-am așezat
cortul singurătății și-am ascultat
cîntînd urieșii culmii —
stejarii și ulmii.

Acolo veneau pînă jos
poalele cerului răcoros.
Și-n nemișcare stînd și-n rugăciune,
munții așteptau o minune,

care să-i ridice-n picioare
și să-i poarte înapoi spre mare,

să-i facă iar nisipuri de-nceput de viață
pentru moluști și soiuri de pești —
într-o marină, caldă dimineață,
cu arbori de mărgean la ferești.

Așa visau munții. Dar nu mai știu.
În cortul singurătății mele se făcuse târziu.
Trebuia să mor. Mi-am pus mîinile
pavăză-n dreptul feței, să nu văd zîmile
cum veneau să-mi ia trupul pentru temeliile
pădurilor de stejar. Toate stihiile
zburau împrejurul lor;
mă temeam, mă temeam să mor.

Însă ele-mi spuneau: — Ai să fi
într-o sută și-o mie de lucruri vii!
— În flori aș vrea, murmuram.
— Ai să fii, spuneau zînele. — N-am
să uit cîntecele, n-am să orbesc?
— Scutură-te, pom pămîntesc!
au strigat zînele și stihiile cu putere,
și m-am prăvălit deodată-n tăcere
și-ntunecime. . .

Cu mine mai erau o mulțime. . .

ECHINOX

*A*cum cea mai înaltă zi
a echinoxului se trezi.
Aur era și miere-n toate cele;
pe fundul florilor grele
adormeau bondarii, albinile,
arborii își uitau rădăcinile,
clătinându-se-n ceru-nsorit
și-n apele c-un suflet liniștit.

Nu se ridica dimineața din văi
ceața primăverii dintăi.
Lumina biruise-n mii de feluri;
în spic, în maci și-n bobul de nectar
erau atinse minunate țeluri,
și umbra nu cădea pe minutar.

Cîteodată, paseri obosite
de-o lungă zi
adormeau printre frunze-aurite.
Puteam auzi
clopote de la mari depărtări. . .
Albastre flori și proaspete mirări
nu mai creșteau în lume nicăieri.

În lac, fugeau undele circulare,
zburau păpădii ușoare —
și totul cunoștea acuma cea
mai naltă culme pîn-a nu cădea
spre toamnă și amurgire. . .

S-alegeau semințele sub coaja subțire
și încă verde-a fructelor. Apoi
despletitele ploi
străbăteau ținutul dansînd
în sunetul tobelor și țimbalelor;
era vremea taclalelor
lîngă vetrele bine-aburind. . .

Ci pururi înăuntrul nostru trăiau
zilele-acelea de vară; sunau
clopotele, lumină mierea și aurul.
Sfîntul Gheorghe ucide în icoană balaurul,
și noi ne gîndeam:
iarna va fi la fel ucisă. Beam
vinul plin de soare și închinam
pentru morți, pentru Lari și Mani.
Cel puțin de n-ar trece pe rîu-nghețat dușmani,
de-ar ploua la vreme. . .
Și-ascultam cum geme
furtuna !

*Femeile se ridicau-atunci cîte una
și stingeau lumînările.
Doamne, fii în inimile noastre
și la toate intrările.*

ZÎNE DE ROUĂ

Zîne de rouă,
mă rog vouă,
să mă primiți
în pajiștea unde dormiți.
Drept lumînare,
aș vrea o floare.
Drept rugăciuni și tropare,
vîntul să bată, iarba s-aplece mai tare.

Voi, zîne bune,
zvîrliți-mi un brîu,
să se facă rîu
și să sune.

Apoi, sub torentul spumos,
îngropați-mă jos,
s-aud prin piatră,
ca și cum aș sta lângă vatră,
poveștile-acestui ținut luminos. . .

Așa mă rog vouă,
zîne de rouă,
să mă dezmierde
și-n moarte
zarea pămîntului verde.

IMNURI PENTRU PĂMÎNT

*A*cum vreau să cînt
imnuri pentru pămînt,
păduri și izvoare;
străvechea ta laudă, soare,
îmi arde buzele. Toate
plantele răspîndesc visuri ciudate.
Răcoarea nopții, stelele nestinse,
într-un cuvînt le-aș voi cuprinse.

Dar mai bine s-ascult.

Oare n-am fost și eu un arbore mai demult?

Și astăzi nu-s tot materie?

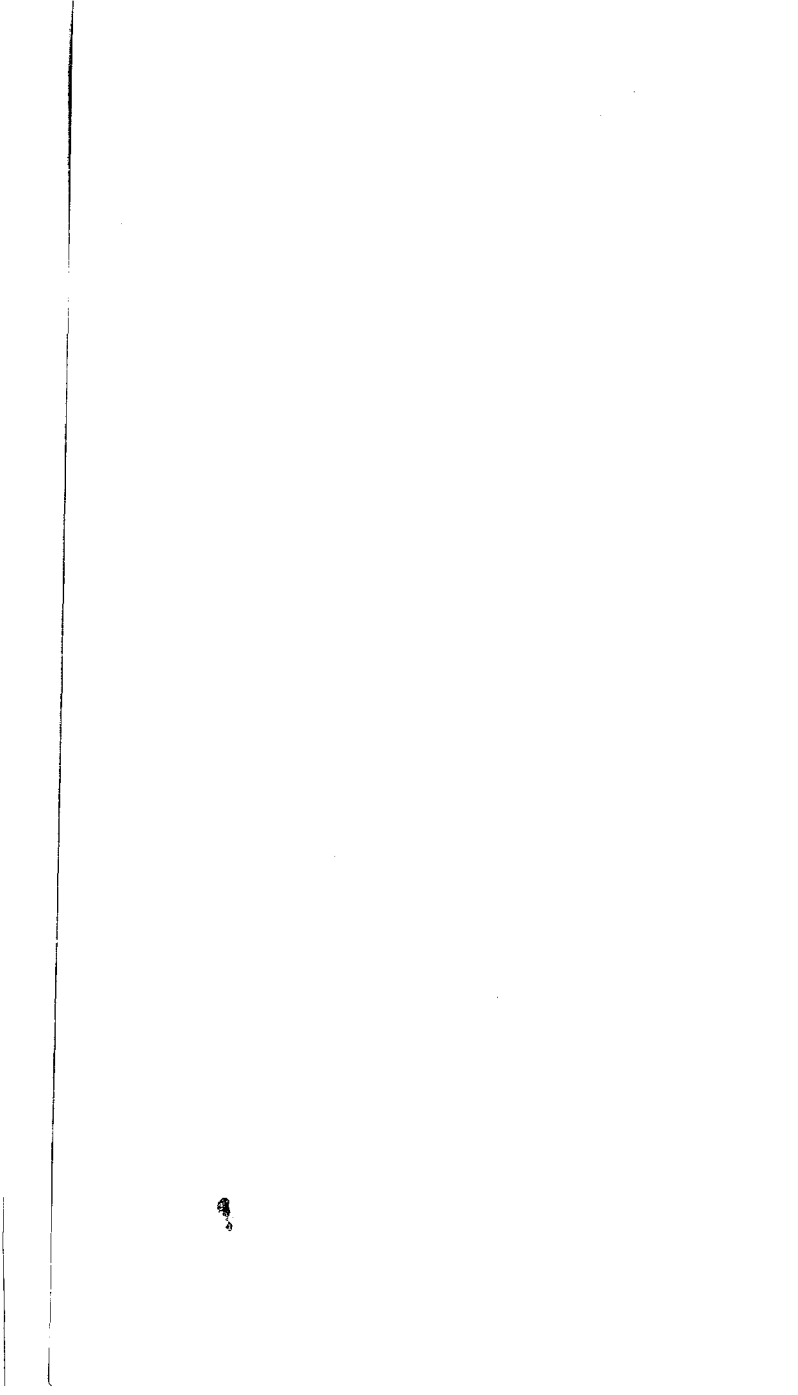
Forme pieritoare, vise puzderie,

de unde veniți ?
Laudă, oricum, laudă ție,
natură și forță vie,
mamă care ne legeni pe jumătate-adormiți.

Tu, care-ai născocit soarele,
umbra și apele —
și numai o dată mișcînd pleoapele —
stelele, strălucitoare !
Ai creat spațiul,
fințele chinuite de nesațiul
vieții,
mările licărind îndărătul ceții
celei dintăi;
amiaza de foc
și-nfloritele pămîntului văi.
Apoi, după larmă și joc,
somnia cel bun al morții.

Tu, ca o mamă, stai îndărătul porții;
s-a-nserat, se-ntorc risipiții copii,
și tu-i primești în cîmpiile liniștite;
fințe-obosite ! Ființe—obosite !

IMN PENTRU SOARE

*E*ram singură. Mi-aminteam nisipul
în care mi-apăsam mâinile reci și chipul.
Cît a trecut?
Soarele m-a privit, zeul temut.
Și ridicîndu-mă ca și alte ființi,
cu buze fierbinți,
am cîntat:
fii lăudat, soare...
Arborii, frunzele nerăbdătoare
repetau ca ecoul trezit:
și fii slăvit.
Apoi verdele cîmpului,
cîntecul adînc-al pămîntului,
imnuri pentru soare, sonore,
laude, pămîntești-aurore

și curcubeie
strigau: cine-ar putea să steie
înaintea ta dintre zei?
Biruită-nchideam ochii mei
plini de umbră. Plecam
fruntea-n amurg și-așteptam
răcoroasa noapte.

Ca mine, multe rodii prea coapte
sufereau în lumină.
Suntem oarbe, o, prea senină
ni-i carnea și sîngele sfînt.
Soare, nu ne privi, pulbere suntem și pămînt !

Astfel, imnul se făcea rugăciune.
Văile bune,
pline de ceață-ale pămîntului
ne primeau pe rînd,
o dată cu sfîrșitul cuvîntului,
oarbe, cîntînd.

RÎURI SFINTE,
MĂRI NETULBURATE

*R*îuri sfinte, mări netulburate
visam ades.
Inima pământului liniștită bate —
acolo-n șes.

Lacuri se fac potolitele ape.
Cine-ar fi zis?
Țărnu scoboară, marea-i aproape,
cerul deschis.

Bine miroasă cerul din apă,
algele vin
să ne cuprindă, dar mîna-mi scapă,
și-ncet mă-nchin.

Lunec cu riul, cu soarele-odată,
pătrundem greu
în marea densă, marea sărată...
Frînt curcubeu

atîrnă încă deasupra ceții.
Ceru-i deschis.
Noi părăsim cîmpiile vieții,
spre care vis?

URCAȚI CA FUMUL,
IMNURI LINIȘTITE!

*U*rcăți ca fumul, imnuri liniștite,
pentru pământ și soare, pentru zări;
pentru văzduhuri bine cumpănite
și pentru munții singuri, lângă mări.

Fiți rugăciuni, voi imnuri, fiți chemarea
acestei inimi mai adânci ca toate
apele care-mplinesc oceanul și marea.
Pasăre-n zbor și clopot care bate

aș vrea să-mi fie glasul. Poate-n fund,
unde ceru-ntâlnește câmpiile;
poate la temeliiile
lacului, unde stele s-ascund,

să se deștepte-un zeu și să m-audă;
păzește-mă ca pe iarba câmpului, crudă.
Doamne, aș striga, coboară-te-n sîngele meu,
care-amurgește și-ngheață mereu...

Cine știe,
poate m-ar auzi
zeul luminii și vieții,
mările licărind înapoia ceții
ca-n prima zi,
sau munții m-ar auzi...

Voi, prin văzduhuri bine cumpănite,
urcați ca fumul, imnuri liniștite,
pentru soare, pentru pămînt
și pentru puțina flacără care sînt.

PUSTNICUL

*D*oamne, mi-am întors fața
de la lucruri vagi, omenești;
am ascultat în ploaie cum crești
și-am cîntat dimineața

creațiunilor tale.

Fumul focurilor risipite-n vale
nu m-a mai ispitit.

Eram ca un arbore singuratec și fericit.

Anii treceau. Cunoșteam acum
povestea râului întors din drum
spre izvoarele care nu istovesc.
Aveam drept casă cortul tău ceresc,

cele patru zări, pereții de cleștar
ai templului în care mă umpleam de har,
sunau uneori pentru mine.
Sălbătăciuni supuse, vânturi line

veneau lângă peșteră să se-nchine.
Și prin aceste glasuri, prin toate
semnele care-ncepeau să s-arate
pricepui că s-apropie ceasul...

Prea scurt îmi părea popasul.
Aș fi vrut multă vreme încă
s-ascult în munte vocea ta adîncă;
dar era vremea. Mi-am ales sub stîncă

un loc ferit. Acum aștept să vii.
Leii îmblînziți mă-nconjoară.
Oare se vor întoarce la fiare iară?

Vai, ochii li-s ca focurile vii
care cîndva m-au ispitit în vale!
Doamne, primește-mă-n rîndul oștilor tale!

N-AUZI CUM BAT ȘI CHEAMĂ?

N-auzi cum bat și cheamă,
în soare, clopote mari de-aramă?
Din cețuri se ivește cetatea
și toate există în claritatea
ceasului fără-amintiri.

*Fire de iarbă subțiri
se înalță și cîntă;
crinii cîmpului se-nveșmîntă,
mii de flori cu cădelnițe și cățui
au ieșit întru slava lui.*

«Nici un bob de nisip, spun ele,
nu se mișcă fără voia ta.
Doamne, nu ne uita.»
Numai mâinile mele grele

nu se ridică pentru-nchinăciune.
Sufletul plin de umbre clătinătoare
nu mai pricepe zilnica minune
a răsăritului tău, soare.

În toate-i o lege profundă,
de care neamul meu omenesc
a fugit. În arborii liniștiți care cresc
în fuga timpului, albă, rotundă...
pe care numai noi o simțim.

În fiecă lucră e zeul de care fugim.

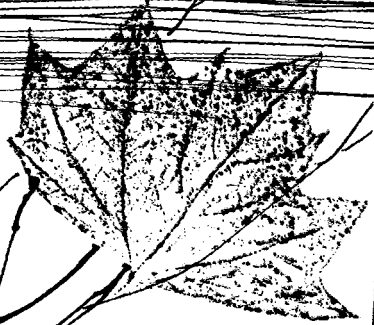
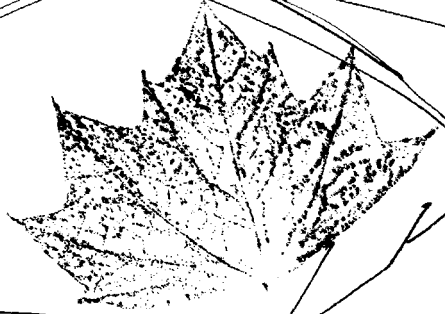
ÎN ASFINȚIT

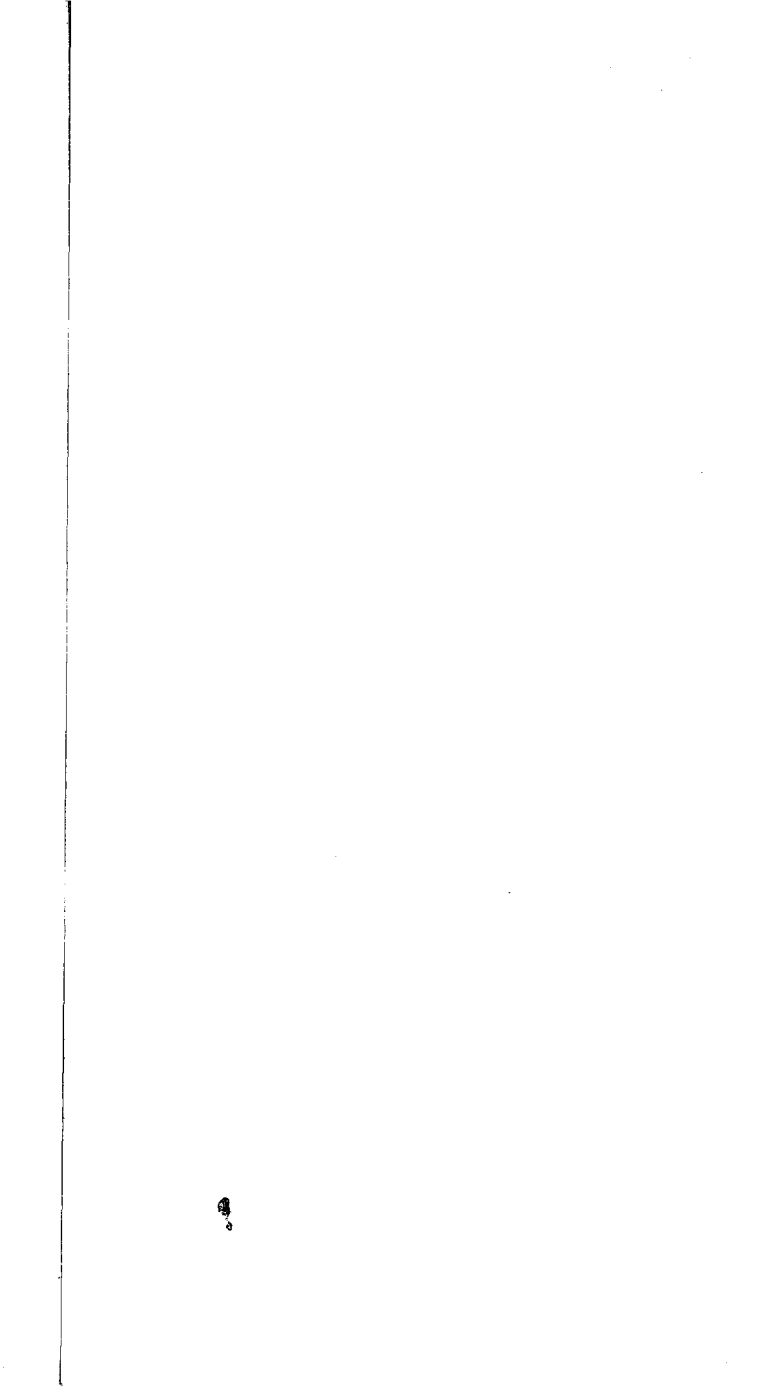
*În asfințit regăseam
umbra și sufletul meu liniștit,
acela cu care nădăjduiam
să trec în eternitate.
Auzeam strigătele cum se-ntorc mirate
iar pe pământ. Și cerul se făcea
albastru-mprejurul tău, stea
a serii. . .*

*Era pe la mijlocul verii,
cînd grîul se coace și sună.
Nu eram singură, ci-mpreună
cu arborii și alte ființi
plămădite din cel dintăi lut
al lumii, în ere uitate, fierbinți.*

Cu toții atîrnam în picătura
luminoasă ce precede noaptea.
O presimțire străbătea făptura
mea pieritoare:
oare-avem să te vedem, încă, mâine, soare?
Nu-i asta ultima clipă?
Și asfințitul, strălucita risipă
a culorilor ne-nspăimînta.
Adio, adio, sufletul pîlpîia,
și-n timpul veșnic clipa mea cădea.

2

NUNTĂ

*A*cuma pământu-ntreg putea
mărturisi pentru noi;
ca unele vărâtece, luminoase ploi,
plînsul și rîsul între noi plutea.

Eu eram principiul neschimbat,
țărîna, întunericul roditor,
luna, spre care marea tuturilor
oceanelor adînci au urcat.

Tu, soarele care-aruncă-n spații
arcu superbei grații,
amintind chiar în somn nemișcarea...
«Nu-mi clătina întunericul și nemișcarea»,

voiam la-nceput să strig;
și-auzii murmurul țurtureilor mici de gheață.
Stînd în lumină tremuram de frig
și nu știu cine mă chema spre viață.

Trebuia să-ascult negreșit acele porunci.
Ca și cînd aș fi dormit pîn-atunci,
priveam verzele ca un fum
al primăverii și simțeam precum

niște muguri de aripi pe umeri.
« Poți să trăiești și fără să numeri
zilele. » Glasul tău plutea
ca duhul deasupra apelor și creștea

parcă noaptea primului somn din noi...
Sunt unele văratece, luminoase ploi,
care prefac pămîntul și apa din temelii.
Și eram străvezii, străvezii.

ADDENDA

Poezii
publicate antum în periodice

AȘ VREA UN BASM

*Aș vrea un basm, dar cine să mi-l spună
cînd a tăcut de-o vreme chiar și vîntul?
E focul stins și noaptea-i fără lună,
și muzei mele i-a-nghețat cuvîntul.*

*Era o fată și-un bunic bătrîn;
erau povești și maci aprinși în lunci;
parfum și greieri ce cîntau în fîn —
și-i mult de tot de-atunci.*

*Bătrînu-i mort acum, și buzele-i sunt mute.
El doarme-n sînul bunului pămînt,
și de-ar trăi, azi, cine să-i asculte
povața înțeleptului cuvînt?*

Prin dealuri sărace, se-aude
un zvon care crește mereu.
Îl spun a pîrîului unde,
il cîntă tot sufletul meu.

O floare albastră și crudă
se-nalță sfioasă spre soare
și cată la loc să se-ascundă
de firea zăpezii ce moare.

Tu, soare, trimite lumină
în raze bogate spre noi
și fă să răsară-n grădină
frunzișul, pe arborii goi. . .

1932

GELOZIE

*A*i ochi fascinatori de șarpe;
ai ochii verzi ca lacul blestemat,
în care,-atrași de schimbătoare ape,
atîția trecători s-au înecat.

Ai ochii mincinoși și-atît de verzi;
cînd mă aplec și-i cercetex de-aproape,
eu văd un chip pe care tu-l păstrezi
în taina luminoaselor lor ape.

Un chip ciudat, un chip ce nu-i al meu
și mă căznesc să aflu-al cui e oare?
Cine-i străina care-mi fură gîndul tău
și ochii tăi cu ape schimbătoare?

Cînd văd privirea ta nepăsătoare,
țigara stinsă-n colțul gurii mută,
cum o urăsc pe-acea necunoscută
din ochii tăi cu ape schimbătoare !

1933

TOPORAȘI

*C*u sacu-i de banalități s-a prezentat
și anul ăsta zîna primăvară;
cu toate acestea noi ne-am bucurat
de parc-ar fi venit înțlia oară.

Contrazicîndu-mă cu mine însumi și,-n sfîrșit,
riscînd să-mi stric pantofii prin noroi,
m-am dus să văd ce flori au răsărit
în parcul vast și gol de lîngă noi.

De mult nu mă-ncercase așa dor
de viață, și călcam nerăbdătoare;
simțeam cum se-nfioară sub picior
pămîntul umed, fecundat de soare.

Copacii goi mi s-au părut încântători —
parc-aș fi vrut să-i strâng în brațe, să-i sărut
(trecusem pîn-atunci de-atîtea ori
pe lîngă ei și nici nu i-am văzut).

Iar ceru-albastru, vag, nedefinit
(ca rochiile care ies la spălat),
cu capul dat pe spate l-am privit
și l-am găsit de-a dreptul minunat.

Pe urmă-am dat de toporași lîng-un stejar;
erau așa de-albaștri, delicați —
ca niște firmituri de cer lăsate-n dar
de primăvară, printre pomii întunecați.

M-am aplecat, cu inima bătînd,
dar cînd era să-i rup, nici eu nu știu
de ce și cum, dar mi-a venit în gînd
că pentru ei paharu-i un sicriu.

Și m-am întors spre casă mai agale,
c-o oboseală fericită-n pași,
iar dacă mîinile-mi erau la fel de goale,
în schimb aveam în suflet toporași.

1934

MACII

*A*rdeau ca niște facke vii,
în vîrf de firave tulpini.
Își înălțau rîzînd zglobii
obrazul roșu dintre spini.

*I-am adunat cu mîini avare,
am rătăcit în seara blîndă,
umplîndu-mi brațele de floare
învăpăiată și plăpîndă.*

*Și m-am întors într-un tîrziu,
departe cîmpul rămînea,
atît de singur și pustiu,
în urma mea.*

Dar cînd acasă-am încercat
să-i strîng într-un aprins buchet,
toți macii mei s-au scuturat
ca niște lacrimi pe parchet.

1934

DORINȚA

N-aș vrea ca după moarte să-nvii
în alt tipar de om sau animal,
sau floare cu petale străvezii,
ci-aș vrea să trec în regnul mineral.

Să fiu bucată rece de granit,
ascuns filon de marmoră să fiu,
să-mi dorm, în fine, somnul liniștit
sub straturi suprapuse mai târziu.

Eu n-o să simt rozîndu-mă izvoare,
și peste-un veac o mîină de artist
va nemuri minuni strălucitoare
din trupu-mi fără liniște și trist.

1936

TOAMNA

E-atîta frig în mine,-ncît îmi zic,
ca o livadă toamna: «Oare n-am visat
c-a fost frumos și vară,-n vreme ce nimic
din toate-acestea nu s-a întîmplat?»

Dar sufletul, întocmai ca livada,-i greu
de ramuri frînte, frunze putrede și spini,
sunt semne că n-a fost la mijloc visul meu
ci-aieva dragostea trecu, lăsîndu-ne străini.

Sau poate și mai rău: iubirea, ca o floare,
și-a scuturat petalele pe jos,
și dorul, fructul ei cel veninos,
se coace-acuma liniștit la soare.

1936

CAISUL

*A*zi-dimineată m-am trezit,
căci mi-a bătut nerăbdător în geam,
cu degetele sale fragede de ram,
caisul, care peste noapte-a înflorit.

Și nu-l recunoscui de la-nceput...
Atîta alb și roz își răsfața risipa,
că m-am gîndit un înger c-a trecut
și-n ramurile lui și-a frînt aripa.

Dar poate nu-i caisul, m-am gîndit,
și-atuncea, supărat că tac astfel,
obrazul mi-a lovit cu ramul înflorit
și-ndată l-am recunoscut că este el,

prietenul copilăriei, mult iubit.

1936

CUVÎNTUL EVEI

*N*aș fi crezut că suferința poate
de la un timp plăcere să devină,
că deopotrivă se găsește-n toate
amestecată umbră și lumină.

Eram asemeni unei moarte
care-oglindește fără să-l încapă
un cer de dînsa pururi prea departe.
Tu m-ai făcut să fiu și cer, și apă.

Ca lumea mai-nainte de-a fi soare,
pe mine însămi nu m-am cunoscut,
și-n căutarea ta, rătăcitoare,
eram asemeni unui rece strop de lut.

*Dar tot aceeași taină care face
să se-nțîlnească suflete și stele
mi te-a adus, ca tu, de-acum încoace,
să fi puterea slăbiciunii mele.*

1936

DRAGOSTEA MEA

*E*u știu că tu nu meriți dragostea
și-mi place totuși să ți-o dăruiesc;
dar parcă bolta merită vro stea,
și totuși, câte-ntr-însa s-oglesc...

*Nu meriți iarăși clipele de-acum
și gândurile bune câte ți le-am dat,
dar parcă merită noroiul de pe drum
petalele ce peste el s-au scuturat?*

Iubirea însă e ca soarele,
care rămîne pururea curat
și după ce — milos — i-a sărutat
leprosului, pe uliță, picioarele. . .

1936

JUCĂRIA

*D*ușman grozav e timpul, mi se pare
acuma, ca și cînd te-aș fi visat,
cum poate mai visează cîte-o floare
pămîntul, iarna, după ce-a-nghețat.
Iubirea noastră astfel a trecut,
ca dîra luminoasă a unei stele,
și bezna-n urma ei s-a refăcut,
de-mi pare steaua fericirii mele
că niciodată n-ar fi strălucit.
Și nu mai știu acuma dac-am stat
cu tine, dacă-n pieptul tău iubit
eu inima-ntr-o zi ți-am ascultat.
Cuvintele pe care le rosteai,
din depărtări de basm răsună parcă,
pentru că mierea tot acelui grai,
lîngă urechea alteia le-ncearcă.

Din ce în ce mai șubred e sub pas
pământul amintirilor, și-mi pare
că dintr-un vis frumos mi-au mai rămas
frânturi ciudate și strălucitoare.
Zadarnic între ele să le leg
încerc acuma, fiindcă nu se poate
din cioburi vasul să-l mai faci întreg;
și tristă, surizînd, mă joc cu toate
aducerile-aminte la un loc,
ca un copil cu jucăria care
i s-a stricat, dar n-a dat-o pe foc,
pentru că alta mai frumoasă n-are.

1936

ROCHIA

*D*in lada mirosind a molii și-a parfum
a scos o rochie din tinerețea ei bunica.
Subțire-i și ușoară ca un fum,
de parcă-ar fi țesută din nimica.

Ce trist foșnește crinolina de mătase,
volanele i se distramă și se taie,
și-n joc de raze, siluete grațioase,
din alte vremi, dansează prin odaie.

Revede balul cel dintii bătrîna,
își recunoaște rochia de fată
și-i tremură pe-atlasu rece mîna,
de-nduioșare multă-nfiorată.

Și cum își pleacă fruntea tot mai tare,
i-așa de gîrbovă bunica-n vechiul șal...
Ce s-a făcut frumoasa dansatoare
care-a plutit în rochia de bal?

Picioarele ușoare și micuțe,
și ochii, și surîsul strălucit,
în trupul gîrbovitei bunicuțe
cum, oare, pe vecie de-au murit?

Și mi-au răspuns mătușurile moarte,
sau poate chiar bătrîna-n vechiul șal:
nu, n-au murit, dansează mai departe,
mereu în alte rochii, primul bal.

1936

ÎNVRĂJBIRE

Aș vrea să mor alături de tine
și tîmpla lîngă tîmpla ta s-o pun,
ca, ascultîndu-ți gîndurile bune,
să știi dacă mai ești și-acuma bun
și fără ascunziș ca mai nainte,
și să te-ntreb dacă-i adevărat
că nu mă mai iubești și m-ai uitat.
E lumea rea pe-aicea și mă minte
c-ar fi așa, dar dacă te-aș vedea,
cu gura, de pe ochi și de pe gură
îndepărtînd oricare vrajă rea,
iubirea din tăciunele de ură
aș reaprinde-o și ne-am recunoaște,
mirîndu-ne c-atîta învrăjbire
în suflet din cuvinte poate naște.

Și-am fi pe urmă cum is două fire
într-o împletitură, să nu poată
o umbră între noi să se strecoare
și astfel să-mi întunece c-o pată
surîsul care-mi ține loc de soare.

1937

BLESTEM

*Sunt mii de ani de cînd ne-am întîlnit,
și-am pus vînatul nostru la un loc,
și-n grotă — după ce-am aprins un foc —
legîndu-ne tovarăși, ne-am iubit.*

*Mi-i glasul tău așa de cunoscut,
și-n ochii tăi e-un soare de demult
(de care-ți amintești că ne-am temut
și ne-nchinam la dînsul). Cînd te-ascult,*

*străveche bucurie crește-n mine,
și toate parc-au fost, dar le-am uitat
și mi le-aduc aminte lîngă tine.
Eu și pe-atuncea-n tine-am căutat*

iubire, și-am găsit numai durere;
sunt mii de ani și pentru totdeauna
e blestemul, de n-au avut putere
atâtea nopți din noi să facă una.

1937

LACUL

*În inima pădurilor bătrâne,
spun basmele c-ar fi un mîndru lac,
de nuferi plin și locuit de zîne,
cu ape care totdeauna tac.*

*Pe țărături iarba-i scurtă, mătăsoasă;
poteci, nici urme într-acolo nu-s;
se strînge-n jur pădurea tot mai deasă
și blînd lumina picură de sus.*

*E-așa de clară apa, că pe-alocuri
se vede bine fundul presărat
cu pietre verzi și umede, cu smocuri
de alge și de mușchi catifelat.*

În neclintitul luciu tremur vîi
toți brazii de pe țărături, bolta goală;
că, de privești o vreme, nu mai știi
de-ntr-adevăr privirile te-nșeală.

Din cînd în cînd vin ciute, căprioare,
de-albastrul adîncimilor atrase;
cu botul ars de sete și fugare,
înaintează-n salturi grațioase.

Și se opresc, adulmecă pe vînt,
de-atîta liniște fricoase și uimite,
s-adapă lung și-n umedul pămînt
rămîn o vreme urme de coșite.

Cînd cade noaptea, codrul se-nfioară,
dar lacul e la fel de nemișcat,
cu apa mai adîncă și mai clară:
un hîrb de cer pe pajiște uitat.

Și, una cîte una, mari și mici,
s-aprind pe cer și-n lacul străveziu
ciudate lampioane de pitici,
cu focul rece, albăstrui și viu.

Pînă cînd tot cerul nopții, aplecat
deasupra apei cu tezaure ca-n vis,
și-admiră frumusețea lui mirat
și pătimaș, întocmai ca Narcis.

CALUL DE LA BIRJA
DE NOAPTE

*P*arcă s-ar fi-nchegat din ceață: șade
bătrîna birjă-n gară și se-aud
locomotive triste-n aer ud —
în care-așteaptă ploaia și nu cade;
și se gîndește calul fără vlagă
la biciul ce-l pîndește și la drum,
la umezeala grajdului și cum
e hamul greu și nu i-l mai dezleagă.
Iar buza lui bătrîna se-nfioară
de-o suferință fără răzvrătire,
simțind aroma fragedelor fire
de iarbă, ce răsar pe cîmp afară;
și, pirotind, urechea-și ațintește,
s-audă glasul aspru care-i cere
mereu să-și miște trupu-ntr-o durere,
ce, ca și drumul, nu se mai sfîrșește.

O vreme-avu pe-alătura tovarăș,
și boturile cînd li s-atingeau,
povara mult mai lesne-o dovedeau,
dar a căzut prietenul — și iarăși
stă calul și nu poate să priceapă
întunecoasa lege care-l mîină
prin nopți mucegăite și prin apă.
Și-n sinea lui se roagă să rămînă,
cum a rămas și celălalt, pe paie,
nesimțitor la bici și-njurătură.
Fierbinte fulger gîndurile-i taie,
și-adînc simțind încă-o înjurătură,
pornește,-n spate roțile s-aud,
ca ieri, ca-ntotdeauna, și departe
locomotive,-n aerul cel ud,
ca strigăte de dincolo de moarte.

1937

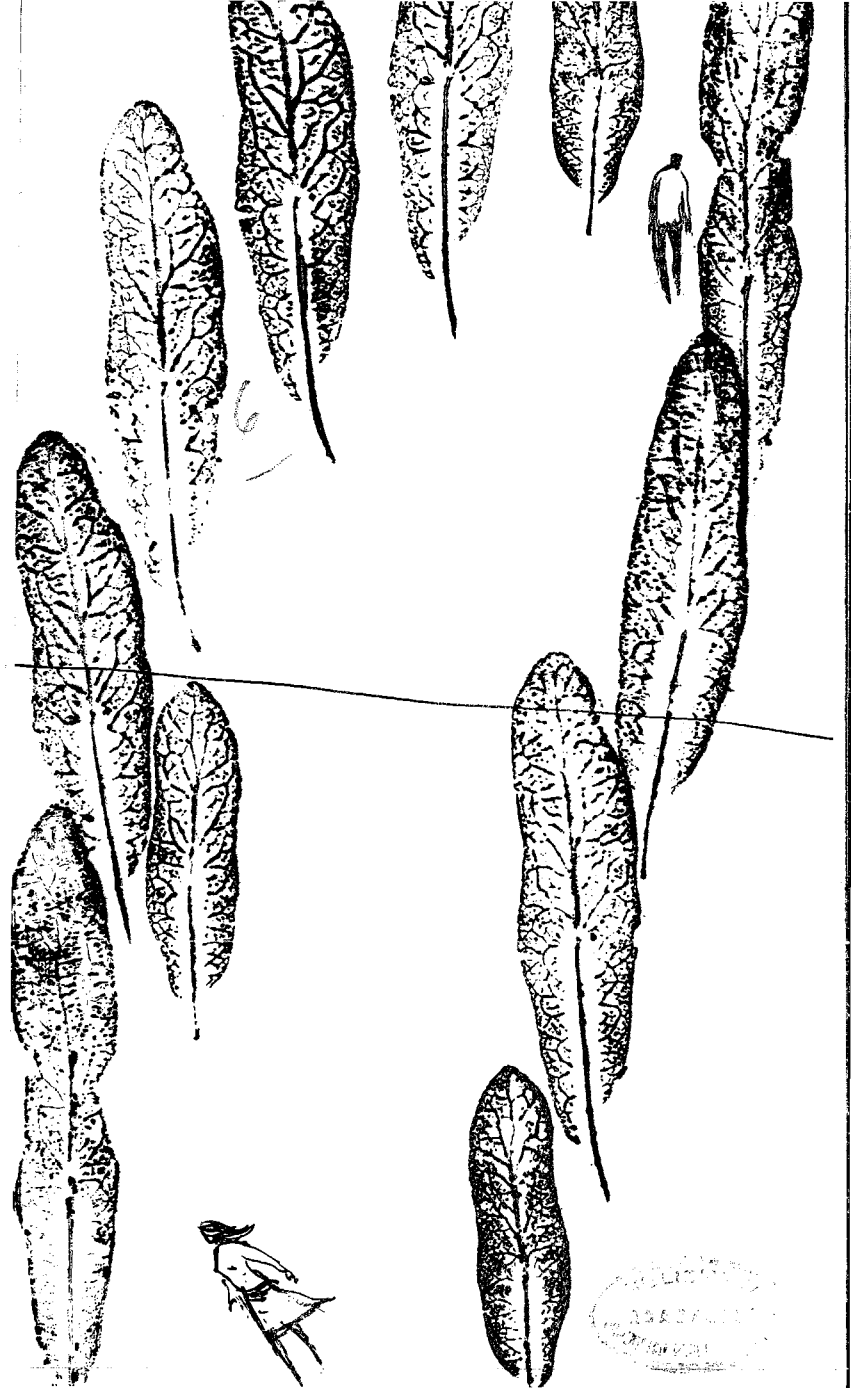
ULTIMUL SĂRUT

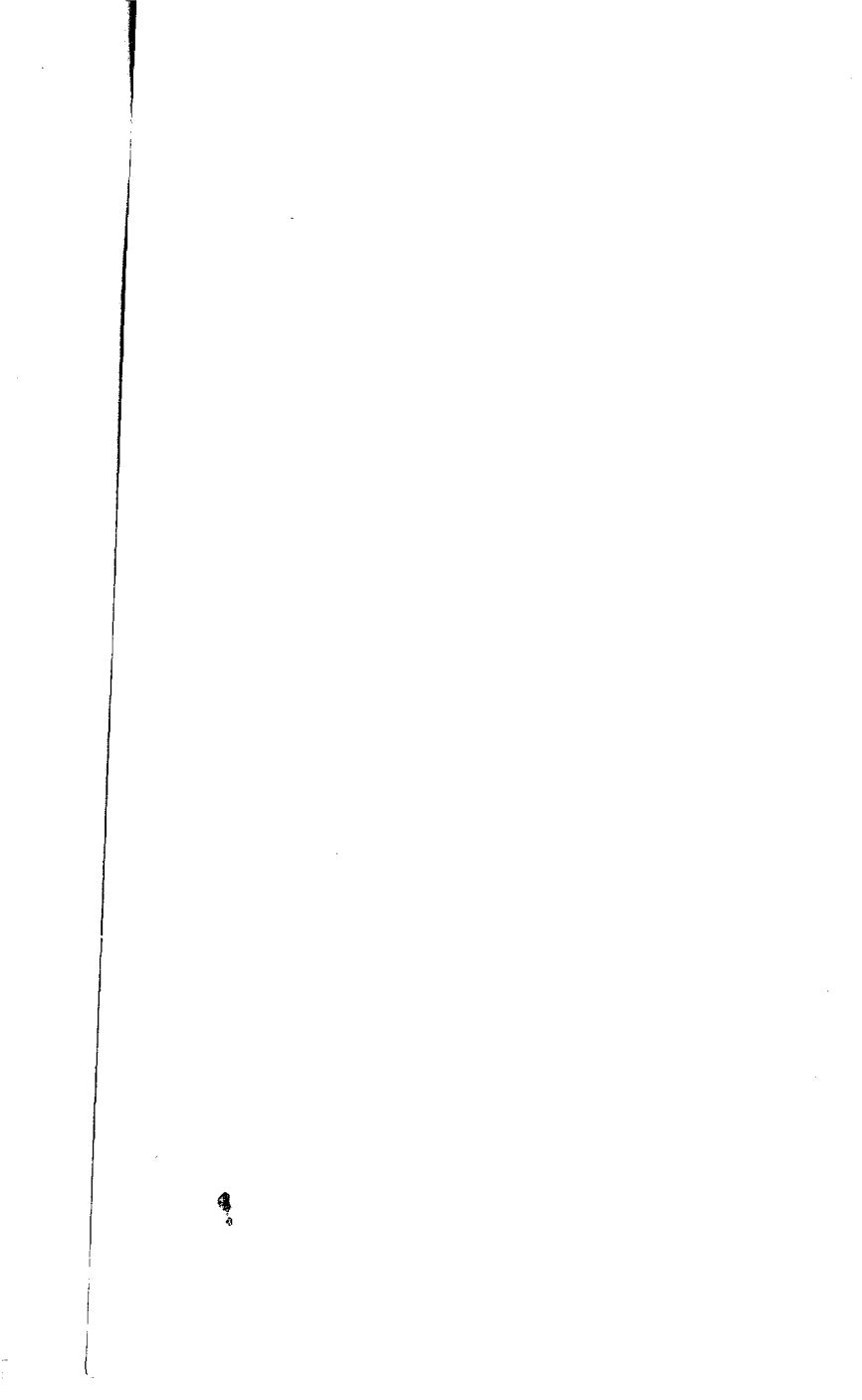
*B*uzele tale scumpe-n astă-seară
inima tristă mi-au pecetluit,
ca dragostea, ce-acolo a-nflorit,
cît vei fi departe să nu moară.

Și toate cîte vieții i-am furat,
cu lacomă și-nfrigurată mîină
(orice-ar veni de-acuma), să rămîină
ca-n clipa asta bun și nentinat.

Buzele tale triste mă rugară
— pecetluindu-mi inima, tăcute —
să nu las amintirile să moară
cînd numai ele n-or mai fi trecute.

1937

LOĢODNĂ DE PRIMĂVARĂ

Vai, frumusețea ceasului de-acuma
de ce nu-mi este dat s-o sorb cu tine,
și-alături să simțim sub talpă huma
de iarba vieții grea, cum de suspine
mi-i inima de cînd nu te-am văzut?
Vreau soarele, pe degetele noastre
unite, un inel să făurească;
albastre zările-n privirile-ți albastre
să le privesc și dragostea să crească
din rădăcini bătrîne ca grădina
(mai mîndră decît cea care s-a dus),
să-mi ierți, și eu să-ți iert, de-asemeni, vina
de-a fi iubit mai mult decît am spus.

Și să ne ducem colo, sub coline,
a primăverii zîină-nduioșată
să ne prefacă-n gemene tulpine,
pe care-aceeași moarte să le-abată.

1937

RISIPIRE

S-a scurs din inima mea tinerețea ca vinul
dintr-un vas prea plin, care s-a revărsat,
și astăzi sîngerează sufletul de spinul
regretului că nici o picătură n-am păstrat.

Pentru că numai ea, cu ochii săi, făcea
să strălucească-așa de tare soarele,
și florile se desfăceau frumoase pentru ea,
și visurile toate-i sărutau picioarele.

De cînd s-a dus, sunt ca o creangă veștedă,
care-nainte de-a-nflori se scutură,
și lumea nici o bucurie nu-i mai dă
inimii mele, goală și putredă ciutură.

1937

VIS VEGETAL

*V*reau, suflete, să mă dezbar de tine
și să trăiesc ca pomii de pe vale,
cu flori în locul gândurilor tale,
o viață fără rău și fără bine.
Depart, ntr-o pădure de la munte,
cînd păsările toate-or face haz,
să mă trezesc cu soarele pe frunte
și lacrimile cerului pe obraz.
Și despletita ploaie să mă spele
de pulberea durerii de demult,
din care rădăcinile mi-am smult,
iar nopțile să-mi dea cercei de stele.
Luna cea plină vreau s-o cumpănesc
mirată-n lanțul crengii ca pe-un cuib.
De raze și de sevă să mă-mbui,
ca tot deasupra altora să cresc.

Atunci mi-oi face ferecate strune
din ramurile mele și-am să cînt
doar bucuria fragedă că sînt;
pădurea-n jurul meu o să s-adune.

1937

MURIM... CA MÎINE

E-așa de trist să cugeți că-ntr-o zi,
poate chiar mîine, pomii de pe-alee
acolo unde-i vezi or să mai stee
voioși, în vreme ce vom putrezi.

Atîta soare, Doamne,-atîta soare
o să mai fie-n lume după noi;
cortegii de-anotimpuri și de ploi,
cu păr din care șiruie răcoare...

Și iarba asta o să mai răsară,
iar luna tot așa o să se plece,
mirată, peste apa care trece —
noi singuri n-o să fim a doua oară.

Și-mi pare-așa ciudat că se mai poate
găsi atîta vreme pentru ură,
cînd viața e de-abia o picătură
între minutu-acesta care bate

și celălalt — și-mi pare nențeles
și trist că nu privim la cer mai des,
că nu culegem flori și nu zîmbim,
noi, care-așa de repede murim.

1937

CAPRICII

S-apleacă primăvara pe ferești,
cu părul tot numai zuluși de soare,
așa cum stai în umbră și zîmbești,
o fi crezut că gura ta-i o floare.

Simți răsuflarea ei cu iz de ploi
și iarbă crudă scînteind sub coasă?
Să nu te miști. Poate că intră-n casă.
Vom prinde-o, să rămîină printre noi.

Ba nu, că — cine știe — ești în stare
mai mult decît pe mine s-o iubești;
și-apoi, îmi face rău atîta soare.
Fii bun și lasă storul la ferești.

1937

ROMANȚĂ

*A*lbastru marin,
n-am mîni să mă-nchin,
și-albastru ceresc,
sînt aripi pe umeri că-mi cresc.

Se clatină-n mine catarguri
și doruri de larguri,
de lanuri cu spicul de spumă,
cu sarea deasupra drept brumă.

Ți-s ochii ca două ferești
spre mare, chenare cerești;
și genele-o sută de furturi,
comise-ntr-o țară de fluturi.

Pe ce nesfârșituri de-ocean
găsit-ai inel de mărgean,
cu margini atîta de dulci,
în mijlocul feței să-l culci?

Și curge pe tîmpla ta bună
de-acolo, și-adesea răsună,
cînd scoica urechii e-aproape —
atavice certuri de ape.

Pricepi tu tăcerea-ntristării
ciudate, de-a fi lîngă tine,
cum lîngă miracolul mării
stau țărături, s-ableacă ruine...

1937

RUGĂCIUNE
ÎN PĂDUREA DE BRAD

*C*a să ne-ntîlnim noi doi acum,
stelele-au făcut atîta drum,
și-a fost soare-n lume, și-au fost ploi,
cer rotund și lanuri pentru noi...

*Doamne, n-am genunchi să-ți mulțumesc
pentru pomi și turme cîte cresc,
ocrotite-n poala ta albastră,
toate pentru bucuria noastră...*

*Ne-nchinăm de aceea Răsăritului,
apei și pămîntului, truditului...
Și-o să-ți sărutăm, colo, pe munți,*

marginea veștmîntului, să-ți spunem
lauda, și sub picior să-ți punem
praful nostru, praful de pe frunți...

Ne-or primi pădurile și turma
ierburilor alergînd aproape
de pămînt... Și zînele din ape
ne-or cunoaște pe nisipuri urma...

Umbre-n asfințit ne-or face semne,
vom striga ecoul să ne-ndemne,
și, luminîndu-i urma, vom cunoaște
locul unde căprioara paște...

Vom cunoaște scunde-mpărății
de ciuperci și vizuini pustii,
de dușmani sau poate de prieteni,
ce-și uitară oasele sub cetini.

După urma ciutei fără vină,
ne vom face drum și-apoi hodină
pîn'la stîncile ce nu-obosesc s-aștepte
pasul Domnului, pe primele lor trepte...

BIBLIOTECA
ACADEMIEI
REPUBLICII ROMANE

REGRET

*C*eva nespus de tînăr s-a pierdut...
Așa, cu golul fiecărui ceas,
s-a risipit în mine, s-a retras,
ca un izvor de nimenea știut.

Mi-a fost de mine însămi tot mai dor,
ca de-un prieten bun care-a murit...
și m-am întors adese și-am privit
la toate cu tristeți de călător.

1938

FRAGMENT

Oare voi avea destulă putere să scriu
despre grădina cu verdele ei timpuriu,
despre lumina ce-ncepe lângă pământ,
tunsă ca iarba, și despre multe ce sînt ?

Uneori, cînd mă trezesc dimineața,
parc-aș striga cuiva: frumoasă-i viața.
Dați-mi o sută de ani s-o trăiesc și s-o spun,
vreau să cobor în poemele mele soare bun.

Plantațiile albastre ale cerului
cine le va cosi lângă țările gerului ?

.
Cînd inima, ca și luna prea plină, e tristă,
Doamne, te plîng că vezi lumea
ca pe-o batistă...

1938

INTERIOR

*În casa asta trecură zilele mele,
leneșe ca pernele pe canapele,
cuminți ca niște fete de pe vremuri.
Candelă de sub icoană, de ce tremuri?...*

*Maica Domnului seamănă nu știu cu cine!
Mamă, câteodată seamănă cu tine.
Amîndouă ați împletit și-ați spălat,
noaptea mai târziu decît toți v-ați culcat...*

*Mi-s dragi portretele, mi-s dragi ungherele
pe unde se-ascund să toarcă tăcerile,
ca niște pisici singuratece.
Casa e plină de zbor de perdele lunatece...*

M-aș duce să caut în scrinul de lemn
(pe care se lasă lumina ca un îndemn)
portocale și mere și să-nțîlnesc printre rufe
mîinile unei fetițe, fragede tufe...

1939

FATA BĂTRÎNĂ

Cîntecul încă necîntat al vieții
s-a stins în pieptul ei sub multe șaluri,
și ea visează munți ca-n basme, baluri
și sănii zvelte străbătînd nămeții.

Ai săi au putrezit de mult sub dealuri;
cînd iese-n prag în clarul dimineții,
ca buhna fac la ea din drum băieții;
nepăsător, orașul curge-n valuri.

De leturghie clopotul cînd bate,
cu grabă merge-n strană să se-nchine,
dar nici acolo nu e pietate...

Ținînd copilu-n brațele ei pline,
Madona spune: « Dacă n-ai păcate,
nefericito, nu veni la mine... »

1943

MAI SUNT CÎTEVA VERI

*M*ai sunt cîteva veri
de trăit sub soare.
Cîteva cîntece și tăceri
roditoare.

Cîteva strălucitori
ani de ramură verde și flori.
Cîteva popasuri cu sfat
și vin în pahare turnat.

Cîteva sărutări mai sînt,
pînă la sărutarea ta, pămînt.
Nu vă certați, prieteni drumeți,
pentru nălucirile-acestei vieți.

1943

AȘTEPTÎND

Așteptînd să vină cel drag,
am pus o ramură verde pe prag.
Fereștile nu știu cum luminau.
Parcă rîdeau.
Florile aduse din cîmp
au fost și ele vesele-un timp.
Toate lucrurile cîte erau în casă
se făcuseră de-argint și mătăasă.

Dar a trecut amiaza. E seară.
Oamenii reintră în casele lor.
Păsări, obosite de zbor,
în cuiburi ascunse coboară.

*Ridic ramura stinsă de jos:
amîndouă suntem de prisos.*

1943

CA FLORILE NE-AM SUPUS

*C*a florile ne-am supus iubirii:
« Meșterul știe taina zidirii... »
Cîntau în jurul nostru pădurile.
Ne-am unit mîinile, gurile.
Și, despărțindu-ne ca lumina de noapte,
sîngele se umpluse de șoapte.

1943

DRAGOSTEA

*D*ragostea care ne purta pe noi
nu știa de amintiri și strigoi.
Venea din pământ, din ape,
poruncindu-ne să ne ținem aproape.
Și-avea puterea plantelor tăcute,
de multe ori în jurul trunchiului petrecute.

1943

Poexii
publicate postum in periodice

INSULA SCUFUNDATĂ

În podul palmei sale ridicase
zeul mării insula cu terase
și munți de safir.
O scufunda din cînd în cînd, o trăgea c-un fir
nevăzut, înapoi, în mare,
cînd s-arătau corăbii în zare,
sau cînd bătea vîntul prea tare.

Altfel, plutea
ca o frunză de aur pe ape.
Zeul dormea pe-aproape,
undeva, pe nisipul mărunt,
cu părul de sare cărunt,

plin de crabi și de scoici. Vedeam
prin pînza de apă subțire
tîmpla-i cu vinișoare de mărgean.
O, cîtă pace era-n ocean
atunci...

Odihnindu-se de asprele lui porunci,
meduzele și peștii străvezii
dormeau lîngă albastrele temelii
ale insulei. Beau apa ușoară
din gura râului. Poate-ascultau
păsările, care-n fece seară,
ascunse-n stufiș, cîntau.

Nimenea nu călcase încă
nisipul. Vedeam urma adîncă
a unui monstru marin mort de mult.
Oasele lui albesc lîngă munți. I-au smult
păsările carnea înc-aburind.
Și algele, cu fece val tresărind,
s-au depărtat.
Marea s-a zbătut și-a oftat:
— Unde mi-i fiul,
întraripatul și străveziul?

De-atunci insula s-a încins
c-un inel de coral
de care se sparge întîiul val
de mînie-al oceanului necuprins.

Stă singură. Munții din mijloc sclipesc.
Pădurile cad într-o pulbere neagră.

Altele cresc.

Pasărea paradisului, schimbându-și penele,
presară poienele.

S-aud căzînd fructele cocotierului,
care-ndată se desfac pe nisip.

Și-ndoita splendoare a cerului
și-a mării luminează-ntr-un chip
nefiresc

toate lucrurile care-aruncă umbre și cresc,
pînă cînd se deșteaptă zeul și trage c-un fir
nevăzut insula de safir;

înapoi, pe nisipul mărunt,
în fundul mării, unde-atîtea sunt.

1945

VISUL E-APROAPE...

Aștept primăvara
în fiecare zi.
Aș vrea să pot auzi
cum naște ziua și cum scade seara.

Pe sub pământ
a-nceput urcușul
și-adâncul avânt.
Greierii își caută arcușul.

Visul e-aproape,
fă-i numai semn,
călător pe pământ și ape,
în corăbii și cară de lemn...

Întîrzie seara...
«Va veni primăvara»...
spune el, și zîmbește.
Zarea din vis, visul din zare
crește...

Acuma-n februar
se petrec minunile.
Pădurea-și făurește cununile.
Pămîntul se umple de har...

Și fiecare floare,-n ascuns,
ridică creștetul uns
de Dumnezeu cu lumină.
Cine-o să vină?

1947

VEAC DE SÎNGE

Veac de sînge și zgură,
vîlvătaie de ură...
Minciuna-i stăpîină.
Urlă urît și ne-ngîină.

Nu mă tem
să strig și să chem,
în numele vieții,
în numele dimineții
ce va să vină,
din ruină,
ca o nouă religie, caldă lumină...
Striga-n cîmpii Dumnezeu:
«Cain, ce-ai făcut cu fratele tău?»

Și spicele de grâu se plecau
și murmurau:
« L-am văzut, l-am văzut
pe Abel, în țărină căzut... »

1947

ACUM, DIMINEAȚA

*A*cum, dimineața e-naltă și plină
de arbori care tremură ușor
și de coline singure-n lumină,
ce-n respirații unice cobor.

E vară, pînă sus în cer e vară,
și verdele acestor mari cîmpii
ne-nvață că și morții au o țară,
și mările, tăcute temelii.

1947

ALBASTRE SUNT SERILE

*A*lbastre și-acuma sunt serile,
sfârșitul de toamnă cel jalnic,
cad frunze, cad grabnic
și cresc peste noi depărtările.

Ce vreme, ce vreme haină !
Ți-aduci tu aminte de mine ?
Depart, -n cîmpia străină,
cad frunze, sfârșitul meu vine.

O floare pe-ngustul pervaz
mai știi-eu de unde-a venit...
și-n ceasul ciudat de-asfințit,
te-apropii, văratec obraz.

Albastre și-acuma sunt serile,
cocorii-n ceruri strigă, i-ascult;
și-aduci tu aminte mirările
și dragostea cea de demult?

1947

DORMIȚI, DORMIȚI...

*D*ormiți... dormiți, sub proaspătă zăpadă,
morminte rotunjite-abia-n cîmpie.
Așa de rece noaptea o să cadă,
așa degrabă vremea o să vie.

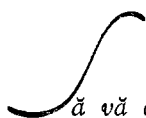
Și voi sunteți cupole scufundate,
dintr-un oraș odată-nfloritor,
cînd ca un ultim clopot mai străbate,
azi, sufletul poetului, sonor.

Dar auziți-l, auziți-l, voi,
morminte reci, cetăți nepăsătoare,
prin care se coboară negre ploi
și subțirică, albă, trece-o floare.

*Dormiți, dormiți cu stelele de pază
și-ntr-un crepuscul dulce-ngrămădite,
popoare-ntregi de plante-acum visează
furtuna unor crengi nebiruite.*

1947

SĂ VĂ CÎNT, FRUCTE...

ă vă cînt, fructe, să vă cînt...
Adînci îs rădăcinile-n pămînt.
Dar gloria-mprejurul frunții voastre
e ca un nimb de tresăriri albastre.

Merele-n iarbă rostogolite,
prasade pe creanga plecată, gutui...
Ce veselă horă de fete gătite!
Și viermele doarme pe laurii lui.

În carnea cu miros de floare
aurora boreală răsare;
harbuzul trosnește, semințele curg.
Și-i toamnă și-amurg...

1948

DUPĂ CE...

*D*upă ce frunzișul fu plin de șoaapte,
după ce soarele privi îndelung lucrurile
cele vii și moarte de pe pământ,
atunci își aprinse toamna-n cer rugurile.

Și-ntr-o zi văzui că totul e gata.
Rotunjimea merelor egal răsuna;
prasadele, poama ciugulită și coaptă
în zarea lovită de aripi sclipea.

Frunzele încă nu cădeau. Florile încă
întârziau pe-un pământ sunător.
Jur-împrejur atunci izbucniră pădurile:
aur, și sînge, și flăcări. Toate mă dor !

1948

Inedite

[O, PRIMĂVARĂ...]

O, primăvară, de temut ești, zîină,
cînd oarbă treci și mîinile-ți întinzi
spre mugurii din vîrf cu totul blînzi
și loc de cuiburi cauți în grădină.

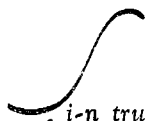
Tu încă nimica nu știi de culori,
de vocea calelor gravă.
Tu nu știi nimica de fata bolnavă
ce stă la fereastră-ntre flori.

Ești naltă, ești naltă, copacii
spre umerii tăi se ridică,
o, zîină, tu nu știi nimica,
șoptesc lîngă praguri săracii.

Acuma tu nu știi nimica și-ascuți
tăcerea din arbori și oameni;
acuma nu știi nimica, dar mulți
te-așteaptă să ari și să sameni.

Eu văd fața ta calmă încă:
mari ghețuri o acopăr; ci toate
luminile-n preajma ta sunt bogate.
Ce melodie, ce melodie adâncă !

IARBA

i-n trup și-n spice viața grea s-adună
și, fără să păstrăm vreo amintire,
eu și cu iarba, sora mea cea bună,
voioase creștem peste cimitire.

Deasupra noastră cerul întretaie
cărări de stele, fără să ne vadă,
și pentru amîndouă-aceeași ploaie
din ochii lui albaștri o să cadă.

Și eu și iarba ne-nchinăm la soare;
de-a lungul primăverilor visăm,
și-i ducem zării triste la picioare
tot aurul pe care i-l furăm.

Ni-i dragă lumea pururea frumoasă,
dar paiul vieții noastre e subțire;
și eu și iarba vom cădea sub coasă,
ca să ne căutăm prin cimitire.

VARIANTĂ

*Sunt sora ierbii tinere de-afară.
Aceleași seve curg într-amîndouă,
și ne-a lăsat aceeași primăvară
pe gene suferința, ca o rouă.*

*Privirea dimineților albastre
mirată soarbe boabele de rouă,
care străbat prin zîmbetele noastre
cînd ne-nfioară toamna pe-amîndouă.*

*Ne-am copt încet, ca pîinea-ntr-un cuptor
și, spic de aur, sufletul așteaptă,
culegător ales, cu mîna dreaptă
s-adune bobul dulce-sunător.*

ÎNTÎLNIRE-N NOAPTEA DE PRIMĂVARĂ

*P*rin vreme, dintr-o altă primăvară,
se-ndreaptă către mine-agale-o fată
(ce cunoscută mi-i și-ndepărtată !);
ea-ntinde mîna, parc-ar vrea să-mi ceară
un zîmbet, dintr-acele fără rost,
și mă privește-n față, cu mirare,
și tristă, fata asta despre care
fotografii și oameni spun c-am fost.
Aș vrea s-o iau de mînă și să plîng,
dar nu știu pentru ce nu pot s-o fac —
e-n jurul ei un farmec de copac
abia-nflorit — și-n scoica mea mă strîng,
s-adorm, să nu mai simt că-i primăvară,
întocmai ca și-atuncea cînd o fată
(ce cunoscută mi-i și-ndepărtată !)
se-ndrăgostise pentru-ntîia oară.

RĂTĂCIND CU LUNA

*E-așa frumos să rătăcești o noapte,
cu luna, ca o amforă, pe umăr,
să simți, asemeni fructelor prea coapte,
cum cad în tine gânduri fără număr.*

*Se-ntinde caldarîmul ca o apă,
ademenind molatecă piciorul,
și casele-și răsfață larg pridvorul,
în care luna n-a putut să-ncapă,*

*și-a curs — argint și miere — prin grădină...
Splendoarea ei poate-a făcut să cadă
— pierdute-ntr-o beție de lumină —
atâtea flori de-acacia pe stradă,*

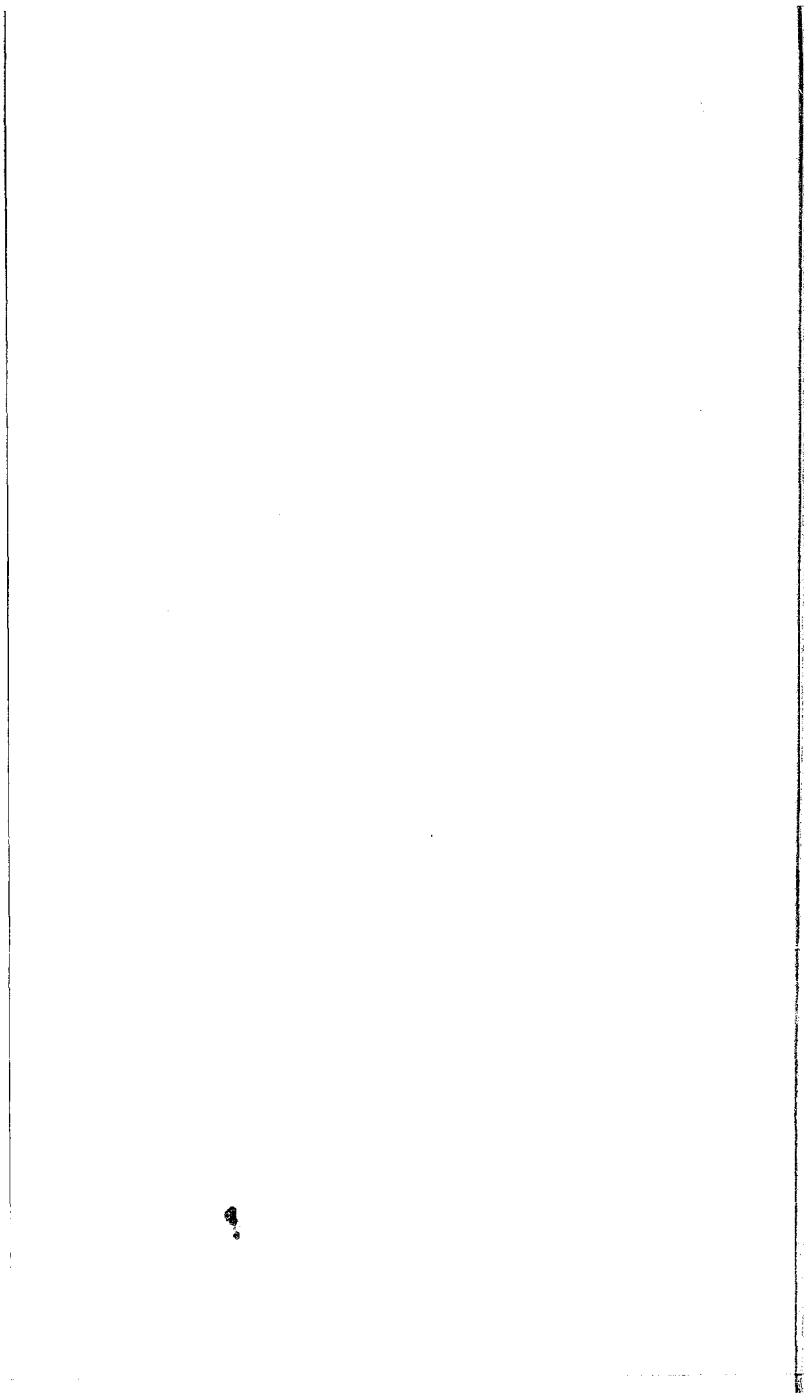
și ea-i aceea care-n astă seară
îți face dor de-o vorbă de iubire
și de-un fermecător odinioară
pierdut în nu știu câte cimitire.

Asemeni unui braț de fată moartă
e luna ce te duce-așa, de umăr —
stafie, tu și ea, din poartă-n poartă,
să numeri gândurile fără număr.

Oprește-te, cuprinde-ți capu-n mâini,
și, dacă nu se poate altfel, plîngi.
Că luna, luna asta n-o s-o stîngi
decît cu jarul soarelui de mâini...

BIBLIOTECA
ACADEMIEI
REPUBLICII POPULARE ROMANE

GÂNDEȘTE-TE, N-AR FI PĂCAT...

R o m a n ț ă

*Î*nvață-mă cu ce să-ncep întii
și-n care vorbe-anume tuturor
să spun ce-albastru-i ceru-n ochii tăi,
și cum, de-atîtea lumi luminător,

*pe gura ta surîsu-i ca un soare;
ei poate niciodată n-or să știe
din fiecare clipă trecătoare
cum ne-am durat noi cîte-o veșnicie*

*iubindu-ne; și nu vor ști că-n glas
îți cînt-atîtea cîntece cînd spui
cuvinte ce pe buzele oricui
niște cuvinte simple-ar fi rămas.*

Învăță-mă cu ce să-ncep și cum
să-i spun acestei lumi cât mi-i de dragă
că te-a născut, cu truda ei întreagă,
pe tine, bucuria mea de-acum.

Ea, poate, niciodată n-o să știe
c-a înflorit în flori și-a curs în ape,
ca din pământ și sură vecinicie
să mi te-aducă,-așa cum ești, aproape;

și, fiindc-o să murim și noi odată,
gîndește-te: n-ar fi păcat să moară,
cuprinsă-n noi, atîta primăvară,
și dragostea cu inima deodată?...

De-aceea, spune-mi cum să-ncep anume,
și eu voi scrie toate, fir cu fir,
ca, disprețuitori de cimitir,
să ne iubim de-a pururea pe lume.

CÎNTECUL DEȘERTĂCIUNII

Îmi risipesc ca o miliardară
comoara mea de zîmbete și versuri,
și-n toate aflu proaspete-nțelesuri,
cum află flori o zi de primăvară.

Asemenea fărîmelor de stele
în august, eu alunec către moarte,
de care numai clipa mă desparte,
și scrumu-i taina strălucirii mele.

De la un loc cu pulberea și iarba
am legănat sub soare cîte-un vis
și tînră și mîndră l-am și scris,
ca vremea să-și împiedece-n el graba.

Eu voi trăi puțin, însă prea mult
cînd cuget cît cules-am din durere,
și-adesea-mi par și mie că-s părere,
și nu mă cred, cu toate că m-ascult.

M-am copt asemeni spicelor și-aștept
să vie secerișul și să cad
într-un hambar de scîndură de brad,
în care stai cu mîinile pe piept.

Și, iată, de nimica rău nu-mi pare,
la gîndul că m-apropii de-acel ceas,
ca de iubirea cîtă mi-a rămas
necheltuită-n suflet, și de soare.

STÎNGĂCIE

*Tu ai ținut cîndva întreaga-mi viață
în mîna ta cam mare și stîngace,
cum ții un pui, care-ntr-o dimineață
năuc și fraged iese din găoace,*

*și-i simți bătaia inimii atunci
cum asurzește dramul lui de lut,
de frică să nu-l sfarmi ori să-l arunci,
dar tu se vede că n-ai mai avut,*

*în mîna ta, o floare ori un pui,
pe care — asta-i trist — să-l fi iubit,
și nu e vina ta că l-ai strivit;
se-ntîmplă dintr-acestea orișicui.*

STROFELE POETULUI BOLNAV

*D*e trupu-n care mă pîndești, durere,
m-aș despărți cu inima ușoară,
ca să răsar într-o împrăștiere
de iarbă și de flori la primăvară.

I-o taină pentru ce i-a trebuit
lui Dumnezeu acest clondir de sînge
(dizgrațios și greu de mînuit),
cînd gîndul se putea, de-o pildă, strînge,

scînteietor, pe-aripa unui flutur,
ori între două foi de trandafir,
care-s așa frumoase cînd se scutur
pe-al straturilor verde cimitir.

De cîte ori îmi simt putrezăciunea
în care sufletul mi-ai răsădit,
eu, Doamne, nu-ți contest înțelepciunea,
da-mi zic c-a șasea zi ai obosit.

[CÎND FÎNUL COSIT...]

Cînd fînul cosit miroasă
a vară sfinșită, a flori,
spre zarea pămîntului joasă,
cu seara, cu basmul cobori.

Și greierii sună — pămîntul
s-ar zice că murmură, plin
de cîntece-n ceasul senin,
cînd tace și apa, și vîntul.

ÎNTRE OGLINZI

*A*prind candela anume,
ea clipește-n ceea lume.
Ceea lume cine-o știe?
Străvezie, cenușic...

Candelă întârziată,
cine, oare, ne momește?
Ochiul meu, clipind, clipește
în atâtea lumi deodată.

Șapte uși s-au dat în lături.
Au intrat, cu pașii rari,
șapte domni în haină neagră,
lăcrămînd sub ochelari.

Lîngă doamnele acestea,
despletite, fără număr,
s-au oprit șapte odată
și le-au pus un braț pe umăr.

M-am întors țipînd spre dînsul.
« Cît de cunoscut îmi pari,
vreau să te privesc în față,
domnule cu ochelari ! . . . »

Din pădurile oglinzii,
mă pîndește iar. Îl simți ?
I-am văzut sub haina neagră
vîrful aripei cu zimți.

Candelă întîrziată,
te-am aprins tîrziu, anume,
să clipești doar pentru mine.
Tu clipești în ceea lume.

[ACUMA CÎNTECUL S-A SFÎRȘIT...]

*A*cuma cîntecul s-a sfîrșit.
Nu știu de-i bine ori rău.
Din frunze-am cîntat. Dumnezeu,
lîngă mine stînd, mi-a șoptit.

De fapt nu era Dumnezeu, era pom.
Și cîteodată-avea glas de om.
« Sărbătorește, mi-a spus el, aceste
cîmpii dezmiardate și creste... »

Și ca o pasăre neînvățată
m-am apucat să cînt. Eram mirată
și bucuroasă, și nici n-am simțit
cum trece anotimpul fericit !

Zburați, cîntece, zburați departe,
scuturați-mă de pămînt și moarte,
și preamăriți natura-n care încă
e liniște și-nțelepciune-adîncă.

БИБЛИОТКА
АКАДЕМИИ
НАУК ПУМПУНГА

[CA NIȘTE PAȘI...]

*C*a niște pași, ca aripi muiate-n lumină
trec amintirile peste susletul meu,
și fermecată de zborul acesta, senină,
asemenea zărilor, toamna, sunt eu.

*Vin amintirile către inima mea
ca navele care se întorc de departe,
și pe coastă, dulce povară și grea,
ele-mi aduc bucuriile dragostei moarte.*

*Poate că — cine știe — chiar tu le-ai trimis,
ca-n plasă de fire vrăjite să mă-mpresoare
și să mă ducă spre tine prin poartă de vis,
cum duce pescarul prada fără de păsare.*

STRĂBUNII

*S*imt în mine neliniștitul vostru suflet, străbuni
de mult putreziți în țărîna străvechii Helade,
semizei îndrăgostiți de-adevăr și frumos, iluștri
nebuni,
în fața cărora însăși puterea timpului cade.

*Simt în bătăile inimii mele-arzătorul elan,
și-ndrăzneala, și chinul ce v-a făcut să săpați
marmora albă de Paros, ca și cuvîntul viclean
în care pîlpîie sufletul vostru, corăbieri și pirați.*

Curtezane și filozofi libertini, pentru ce
mi-ați lăsat
frea voastră-nsetată de aur și desfătare,
de dragoste multă și-amețeala oricărui păcat,
curtezane și filozofi ai Greciei arse de soare.

Vă simt retrăind în sîngele meu laolaltă,
vă blestem, sunt mîndră de voi și sufăr prea
mult —
moștenirea ce mi-ați lăsat-o e grea și-i bogată,
străbuni putreziți în țărîna Heladei, demult.

1934

CIUTA

*D*in umbră și desigur o ciută naltă sare
ca-n basmul Genevevei, speriată și fugară,
cu nările pe dunga de vînt tremurătoare,
nencrezătoare-n pacea din juru-i, se-nfioară.

Picioarele-i sunt nalte, subțiri, atente, pline
de tresăriri nervoase, abia s-ating de stîncă.
Grumazu-ntors și neted, cu șnurul unei vine,
de-o grație perfectă, tot mai zvîcnește încă.

Sub pielea ei lucioasă cu păr catifelat
și sumbru ca-nnoptarea, ca fumul și ca ceața,
toți mușchii se-nfioară, și-n trupul nemișcat
auzi cum bate parcă, înspăimîntată, viața.

Atentă și-ncordată, pe cer se profilează
atît de lămurită, c-o clipă ciuta pare,
așa cum șade-n coasta pădurii și veghează,
o piatră viu cioplită, simbolică-ntrupare.

1934

FLOARE RARĂ

*C*îndva, pe vrejul sufletului meu
o floare-a-mbobocit, o floare rară,
ce se numea iubirea, însă eu
am rupt-o și-am lăsat-o ca să moară.

De-atuncea sufletul, bătrîn și obosit,
n-a mai putut să deie altă floare
ca dînsa, care timpuriu s-a veștejit,
frumoasă și plăcut mirositoare.

Și-adesea dorul florii minunate
și unice, pe care n-am știut
s-o strâng pe veșnicie dintre toate,
asemeni unui ghimpe m-a durut.

1934

FATA DE CINCISPREZECE ANI

*F*ata de cincisprezece ani și jumătate unde-i ?
Era la chiș ca mine și cozi purta pe spate ;
mi-i dor de voioșia, de îndrăzneala ei,
acuma, cînd nădejde și visuri mi-s uscate.

O caut în inima mea bătrîna și seacă,
în ochii fără zîmbet și-n gura mea amară
pe-adolescenta care nu m-a vestit că pleacă
și care spune lumea c-am fost odinioară.

Aș vrea măcar alături de mine să mai vină,
cu păr rebel, cu suflet de-a pururea bogat,
și-n ochii goi și singuri privirea ei lumină
să-mi verse și să-mi zică: « Eu încă n-am
plecat ! »

ÎNRUDIRE

*N*u-i vina mea, nu-i vina nimănui
că sufletul ca țărna mi-i bogat,
că pățimaș și bun ca dînsul nu-i
un altul, sau ca dînsul nempăcat.

Inima mea-i ca țărna-n care toate
își au înfipte trainic rădăcina;
iubirea, ura, și chiar gîndul, poate
că-și trage din adîncul ei lumina.

*De-aceea cred că cerul m-a făcut
cu inimă cu tot așa cum sînt
și, cum vorbește biblia, din lut,
legîndu-mă cu totul de pămînt.*

1934

SAPHO

*S*apho, te văd ca și aieva, frumoasă străbună,
așa cum vechiul basorelief te arată,
cu dulci palori de fildeș și de lună
pe-obrazul supt și fruntea ta curată.

Cu ochii adânciți și arzători,
pe care pleoapele-ostenite s-au lăsat
ca două vinete petale-a unei flori,
iar nările sculptate chiar se zbat.

Și nu știu ce enigmă mai plutește
în jurul pătimașei tale guri,
ce desfrînat și tainică zîmbește
plebeicei batjocure și uri.

Străbuno, chipul tău i-așa divin,
că piatra-n care-i migălit respiră viață
și-aievea parcă buzele suspin
pe palida și oacheșa ta față.

Iar dac-aș îndrăzni să te sărut
în lutul modelat și ars la soare
de peste-atîtea veacuri ce-au trecut,
m-ar frige gura ta nemuritoare.

1935

NAUFRAGIU

*C*a cerul peste ape mă aplec
peste sufletul meu singur și trudit,
lumini și umbre ca-n oglindă trec
și toate doar de tine-au povestit.

*Basmul dragostei noastre nu l-a uitat
apa cea stătătoare a inimii mele,
cum nu uită lacul nuferi c-a purtat,
sau, în zori, că noaptea oglandise stele.*

*Din adâncuri neștiute nici de mine, cheamă
sufletul imaginea pe care-a scăldat-o
și tremură de bucurie și de teamă
văzînd că nici o trăsătură n-a uitat-o.*

Amintirile ca algele și mîlul mă cuprind,
și iată-mă împotmolită, tristă barcă,
fără catargul voinții și cîrmă de gînd.
Cine către țărături are s-o întoarcă?

1935

SEARĂ DE PRIMĂVARĂ

*C*u mii de ochi ceru-ntreabă de tine
— ce mă-nvățaseși limba să i-o știu —
și-a tresărit noianul tăcerilor din mine
la glasu-i de lumină, ca o dojană viu.

Copacii de pe strada noastră mă-ntrebară,
amestecîndu-și umbrele sub pași,
zvonind din crengi chemări de primăvară,
ci eu, simțindu-mi sufletul de-ocnaș,

tăceam; dar iată că tăcerile din mine
s-au rupt ca gheața de pe râuri și-au pornit
să plîngă — nu știu, pentru mine, pentru tine,
sau pentru dragostea dintii, care-a murit.

1936

TORENTUL

*A*stă-noapte ploaia scoborî din nori
un torent de munte, care-acuma saltă,
străbătut de raze și-ndrăgit de flori,
căt-re șesul unde îl așteaptă-o baltă.

Fața ei sclipește vrajă-nșelătoare
și-l ademenește, mincinos tezaur;
stele mari și nuferi desfăcuți în floare
par s-aștepte-acolo pe-o tavă de aur.

Și torentul n-are pic de somn pe prund,
vrea să vadă totul bine și de-aproape;
cînd va fi acolo nămolosul fund
lacom o să-l sugă și-are să-l îngroașe.

Și-n beznă-o să se-ntrebe torentul chinuit:
« Dar unde e comoara de nuferi și de stele
în care-atât crezusem, pe care le-am iubit
și viața mi-am jertfit-o ca să ajung la ele? »

MÎNA TA

*M*îna ta nu-i fără de temei fierbinte,
sau rece, grea ca plumbul, sau ușoară;
eu vorba i-o-nțeleg, și ea nu minte,
cum are obicei stăpînul, bunăoară.

E ca o frunză mare, pală, ce s-a scuturat
pe fruntea mea, să steie răcoroasă,
și, cînd pe umeri cîteodată mi se lasă,
eu știu de ești sau nu ești supărat.

În părul meu ce albe-s degetele mîinii tale,
și-așa de visătoare, că de femeie-mi par,
dar ard și dor pe brațe pînă la umăr goale,
de-mi zic că au în vîrfuri și-n podul palmei jar.

Știu orice linie sau vinișoară albăstrie
a mîinii tale, orișicît de nensemnată,
după cum și dînsa pe de rost mă știe
și să mă mai uite n-ar putea vrodată.

BELȘUG TRIST

*D*nima mi-i pom împovărat
de rodii sîngerii;
le-am scuturat, și nu s-au scuturat,
și trebuie să vie.

Ramurile să se-ndrepte vor
cătrecer și soare ușurate,
tu știi că doare bogăția lor,
culege-le cu mîna ta pe toate.

[EU NU REGRET...]

*E*u nu regret povestea de iubire,
dar e nespus de trist și de ciudat
să simți că-asemeni unui fir subțire
ceva frumos din tine s-a sfărmat.

Și nu mai știu anume ce, și-anume când,
căci toate ca-ntr-un vis s-au petrecut,
de-ți vine să pornești, de alții întrebând
de-au fost aieva cele ce-au trecut.

CUM POVESTEȘTE VIAȚA

*L*a-ncheietura mîinii mele-ascult
cum povestește viața, și mă mir,
și-mi amintesc și-acuma c-am fost fir
de iarbă, și-am fost scoică, mai demult.

Și poate mai-nainte-am respirat
pe-ntinderile vaste, și-am privit
în față cerul tainic și-am dorit
să nu mai fiu ocean, și-am fost uscat.

Eu știu ce simt copacii care cresc,
și fructele pe creangă cînd se coc,
ce simt vulcanii care izbucnesc,
c-am fost copac, și ramură, și foc.

Cu șerpîi pe nisip am stat la soare
și-am mers la vînațoare, și-am ucis,
în piatră spaima gîndului mi-am scris
cînd îmi făcusem brațe din picioare.

Și cîte somnuri nu mi-au trebuit
ca de la capăt truda să mi-o ieu,
și multe le-am uitat, dar pururi eu
am fost, și niciodată n-am murit.

1937

DARURI

*Tu ești în inima mea ca un dar
neașteptat și mult prea scump,
pe care îl cercetez mirată iar și iar,
cu-aceeași nesecată desfătare.*

*Ești tainica-mi putere și mândrie,
de când te știu mi-i cerul mai aproape
și nu mai pot durerile să vie,
să-mi tulbure-ale sufletului ape.*

*Tu mi-ai făcut țărîna mai ușoară
și inima așa de dulce grea,
ca ramura ce toamna se-mpovară
de greutatea roadei de pe ea.*

Asemeni unui mare cer cu stele,
mi te-ai răsfrînt în suflet ca-ntr-un lac,
și-adînci de-atuncea-s gîndurile mele,
de aur glodul inimii, sărac.

Aceste toate să ți le plătesc
nu voi putea, ci lasă-mă măcar,
risipitorul meu, să te iubesc,
din darurile tale dîndu-ți dar.

1936

LECTURĂ

O carte-mi ține-ades tovărășie
și-a mai rămas pe rîndurile ei,
ca pulberea de soare străvezie,
lumina unui gînd din ochii tăi.

Din cînd în cînd, cu buzele-o ating,
căldura mîinii tale s-o culeg,
și bucurii trecute să-nțeleg
eu nu-ndrăznesc, de teamă să nu plîng.

Stau astfel vremea fără s-o mai număr;
mă-nșeală visul bun și mă gîndesc
că-mi urmărești lectura peste umăr,
și, dacă taci, e pentru că citesc.

1937

INSOMNIE

Noapte, noapte, caută mai bine
în burduful tău cusut cu stele
căpățiul ce mi se cuvine,
somnul meu și visurile mele.

În zădar cu fața la perete
m-aș întoarce, că din orice parte
mă privesc, de dincolo de moarte
și de vreme, tristele portrete.

Ceasul e, sau inima ce bate?
Din adînc de suflet mai aproape
vine să-nflorească sub pleoape
amintirea dragostei bogate.

TRIUMFUL IUBIRII

Motto:

«Lîngă fereastră, unde-n colț
luceafărul așteaptă...»

E m i n e s c u

Aș vrea să fiu ca aerul ușoară,
și să mă sui la cer, și să-l sărut,
de bucurie că se desfășoară
deasupra mea și-a ta și c-a făcut
să ne-nțîlnim mereu în cîte-o stea,
la care încă de copii priveam
cînd răsărea-n anume ceas la geam,
și eu și tu spuneam: «E steaua mea».

*

Și-asemeni stelei, va fi fost și-o carte
care-n aceeași vreme să ne placă
mie-ntr-o parte, ție-ntr-altă parte
a strîmtei lumi; și cine știe dacă
ne-am despărțit cîndva cu-adevărat
privirile pe cer și pașii pe pămînt,
de vreme ce ni s-au amestecat
într-un universal și orb alint. . .

*

Aș vrea să fiu ca aerul ușoară
și să m-ating de toate ce-ai atins,
sărutul meu de-a pururea aprins
să fie-acela care te-nfășoară;
cînd vei privi-ntr-o apă, să mă vezi,
și clătinarea fiecărei flori
aminte-aducă-ți că de-atîtea ori
ne-au cununat macabrele livezi,
și mîna mea pe umeri ți-a fost stat
acolo,-n întuneric, ochii mei
și-amestecară lacrima cu-ai tăi
mult mai naintea primului păcat.

*

Ții minte limba-n care mi-ai vorbit
întîia oară, și-n ce țară-anume,
și cîte trupuri am schimbat și nume,
cînd trecătoare morți ne-au adumbrit ?
.

Eu nu mai știu, dar amintirea ta
e ca un fir pe care-l simt prin vreme,
și nu m-aș rătăci, și nu m-aș teme
decît în clipa-n care m-ai uita.

Atunci, atîtea lumi ce plămădiră
cu truda lor ființa noastră, una,
s-ar sparge-n haos pentru totdeauna
ca să desfacă ceea ce-mpletiră.
Din cer, ca dintr-un pom, cînd s-ar desprinde,
ciocnindu-se bezmetice-ntre ele,
ca focuri de-artificii; și din stele,
ca la-nceput, un soare s-ar aprinde,
împrăștiind pe-ntinderea albastră
noi sateliți, că viața n-o să stea. . .
Și fiecare, surghiunit pe cîte-o stea,
am aștepta-o seara la fereastră
și-am spune tresărind: « E steaua mea ».

VORBELE LA CARE MĂ-NTORC

*V*orbele la care mă-ntorc uneori
ard ca niște flăcări pe comori.
Aș vrea să scriu despre oameni săraci,
despre dobitoace, despre copaci.

Universul meu vesel sau crud
aș vrea să-l sun și să-l aud,
nu știu, dar dintr-o dată mi-i jale și dor,
și-s ca un steag în lumină, multicolor.

Fie, numele meu nu va rămîne,
nimica n-am desăvîrșit. În amurg
privesc la ape care totuși curg
și se-ntîlnesc în mările regine.

Sicriul meu va fi mic, va fi mic,
undeva, în pământ, fără glorie stînd,
mîna mea, ca o frunză uscată de vînt,
o să fie uitată-n curînd.

[IUBIREA. . .]

Iubirea.-N jurul ei frumoase-s toate,
de-ți vine să-ngenunchi, și de mirare
ți-i sufletul mai fraged ca o floare,
înmlădiat pe lanuri de păcate.

Sunt oameni triști, sunt oameni care mor
în ceasu-acesta, însă tu nu vezi
decît prea sus — albastrele livezi
a unui cer ce rîde tuturor.

Din creștet pînă-n sprintenul călcîi
simți viața ca un val domol și plin,
a cărui spumă spulberă spre sîn
o bucurie fără de temeii,

ce crește-n tine-asemena c-un soare,
de-ți vine să-ntinzi brațele spre zări,
pământul să-l presari cu primăveri,
așa cum ai zvîrli — glumind — o floare.

1937

ULTIMA ZI

*C*înd voi muri, știu că va fi o zi frumoasă, voi culege-n palme soare și voi simți înțlia sărbătoare, gîndind că mîine n-am a mă trezi.

Copacii, doar de dînșii de-o să-mi pară rău, cînd îi voi vedea cu ceru-n brață vestind la geam ciudata dimineață în care toate trebuie să moară.

Mă va cuprinde-o dragoste nătîngă de mine, lacrimi tulburi de pămînt în colțul gurii mele-or să se strîngă și voi zîmbi, mirată că mai sînt.

Dar pe neașteptate o să crească
o noapte pe deasupra frunții mele,
și deopotrivă, zîmbete și stele,
departe, mai departe-or să pălească.

Prin somn, ca printr-un zid voi auzi
cum se lovește-un ram de cercevea,
cum plînge lîngă mine cineva
încet, de parcă m-aș putea trezi.

Și dintr-o dată totul sub pleoape
căzînd adînc spre liniștea de-apoi,
ca-ntotdeauna, eu voi fi aproape,
și totuși prea departe, lîngă voi.

1937

ȚARA AMINTIRILOR

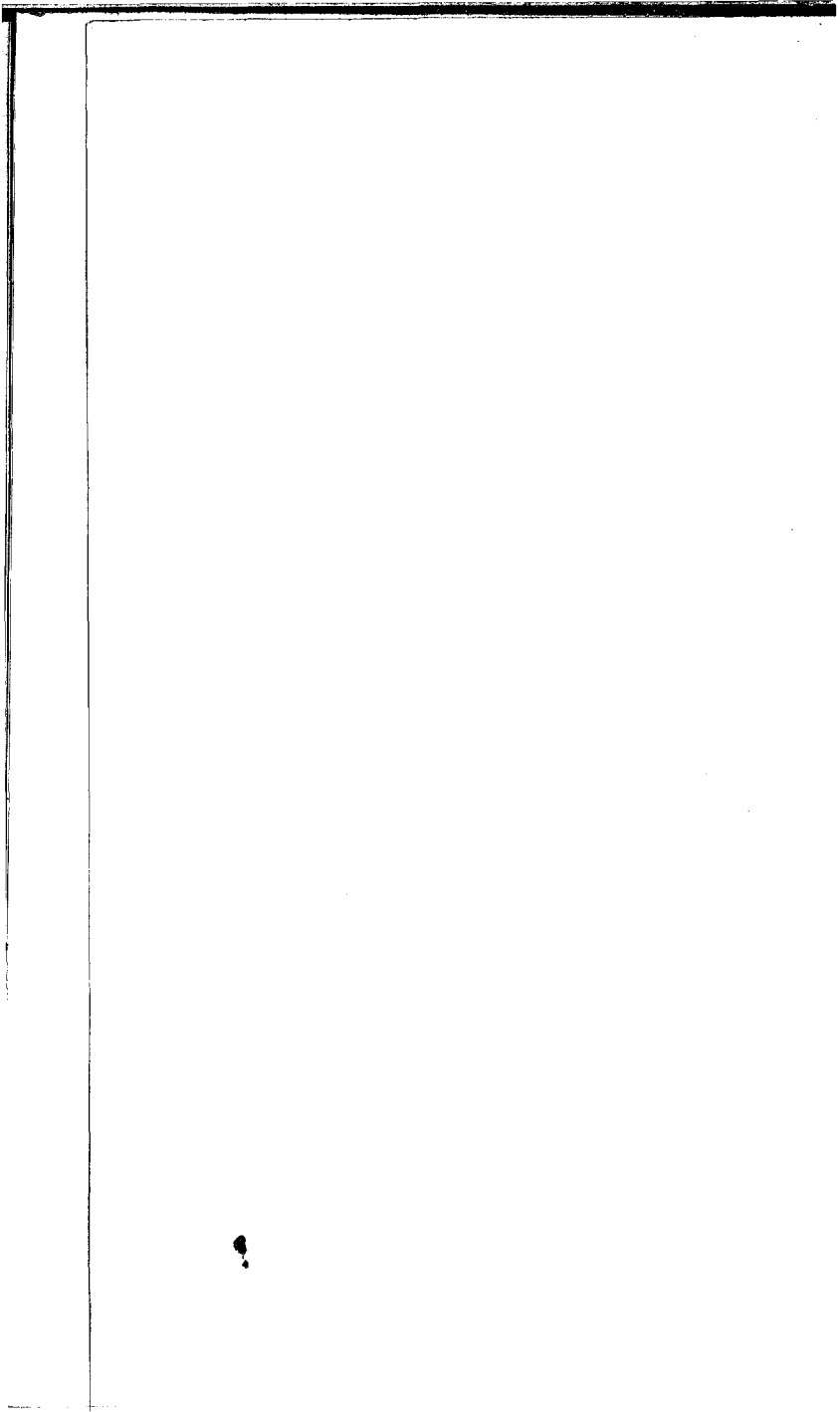
*A*dună-mă la pieptul tău. Pe-aproape
sînt țara amintirilor comune,
în care încă dragostea n-apune.
Să mergem. Cu-o bătaie de pleoape
am și ajuns; pămîntul e uscat
și cîte ploi pe-aicea n-au trecut,
dar noi suntem de-aseenea din lut,
eu plîng și tu zîmbești — și-am și uitat.
Mai arde-n capul crîngului și-acum
frumosul ceas de vrajă și de seară;
pe lîngă noi, tovarășă de drum,
tăcută, luna plină-o să răsară.
Să mergem reculeși, destăinuiți
prea multe sunt în liniște, nu-i nime —
și inima, de-atîta frăgezime,
se teme c-ai sfărma-o sub priviri.

Din tot trecutul, cum culegi o floare
îndepărtînd frunzișul în pădure,
hai, pîn' nu vine toamna să ne-o fure,
să regăsim întîia sărutare.

.

Că țara amintirilor comune
lucește-n stropi de lacrimi sub pleoape,
atît de-ndepărtată și de-aproape
(și mă-nfior, gîndindu-mă că-apune).
Dar cade stropul, visu-ntreg apune.

VIS VEGETAL

Motto:

«Crescu la fereastra împăratului un brad
nalt și frumos de era minune cum de
crescuse într-o noapte.»

(Rodiile aurite din Basmele rominilor
de P. Ispirescu)

Aș vrea să fiu copac și-aș vrea să cresc
lângă fereastra ta, te-aș auzi
și-n voie te-aș privi întreaga zi.
M-aș apuca și iarna să-nfloresc,
ca să te bucuri. Păsările cele
mai mîndre-ar face cuib pe creanga mea,
și nopțile mi-ar da cercei de stele,
pe care, ca pe frunze, ți le-aș da.
Prin geamul larg deschis, de-atîtea ori

m-aş apleca uşoară, să-ţi sărut
cînd părul ce pe frunte ți-a căzut,
cînd buzele, cu buze moi de flori.
Spre toamnă m-aş juca, zvîrlindu-ţi mere
şi foi de aur roşu prin odaie,
cu-a ramurilor tînă ră putere
ți-aş apăra obloanele de ploaie.
Şi, cine ştie, poate că într-o seară
de primăvară, cînd va fi şi lună,
va trece prin grădină-o zîină bună,
făcîndu-mă femeie să fiu iară.
Atuncea, sprijinindu-mi de pervaz
genunchiul ud de frunze şi pămînt,
cu părul încă doldora de vînt,
cu rouă şi cu lună pe obraz,
eu ți-aş sări în casă, şi senină
(uitînd de-atîta vreme să vorbesc),
cu cîte-un cuib în fiecare mîină
întinsă, aş începe să zîmbesc.

[CÎTE LUCRURI...]

*C*îte lucruri au sunat inimii mele?
Grabnic a trecut pe fața mea umbra,
și tu, luminătoarea vremurilor duse,
toamnă, de ce întîrzii?
Soarele tău străbate departe-n urmă
prin zare de copaci desfrunziți.
Văd casa-n amurg tupilată,
castanii de aur domnind.
Acolo am fost tînără, acolo, demult,
în altă parte visam să mă duc,
acum să mă-ntorc mi-e teamă —
vechile ziduri n-or fi căzut?
Seara dacă va fi albastră
voi mai vedea umbra unei femei
în rochia ei lungă, frumoasă,
umbra unor ani minunați.

SCĂLDĂTOAREA-N ZORI

*C*ălciul ei ca soarele scînteie,
ducîndu-se spre lac să-și spele fața
de cer, zglobie trece dimineața,
pierzînd conduri de aur prin aleie.

S-adună norii toți să-i facă scară,
genunchiul i se-ndoaie luminos.
Ea, dezbrăcîndu-și haina, scoboară —
s-ar bate pentru dînsa Făt-Frumos.

*Î*ncearcă-nfiorată primul val,
din fund vin peștii, palma de-i dezmiardă;
fac trestiile semne către mal
c-au început și apele să ardă.

Plutește printre nuferi zîmbitor
al dimineții chip împărătesc —
cînd fără veste broaștele pornesc
să cheme valea toată-ntr-ajutor.

ÎN LUMEA ASTA...

*În lumea asta de n-ar fi culori
și sunete, ușor ți-ar fi să mori;
sau, de-ai putea, măcar un sноп de soare
s-aduni și pentru viața viitoare;*

*unde pământul pururea e ud,
nici gândurile tale nu s-aud,
și-n ochii tăi nu tremură măcar
o stea, din câte altora răsar.*

*Pe unde-mi vor fi buzele și nara
cea lacomă de flori, când primăvara,
cu glezna-n iarbă, părul roi de-albine,
va trece pentru toți, nu pentru mine?*

Cînd viața, ca o insulă-nsorită,
de unde s-a desprins cîndva o barcă,
mă va uita sub țărml său, de parcă
nici n-aș fi fost, cu inima răzbită

de frig și umezeală, fără gînd,
mi-oi număra mătăniile albe
a degetelor mele tot mai slabe,
din care cad falangele pe rînd.

În lumea asta de n-ar fi culori
și sunete, ușor ți-ar fi să mori,
de n-ar fi pomi înalți, cu ceru-n brață
și pe mormîntul tău—atîta viață.

1937

[CU OCHII MEI...]

Cu ochii mei închiși eu pot vedea
atîtea lumi, cît numai creatorul,
cercînd azurul trainic cu piciorul,
în ziua cea dintîi închipuia.

Și-apoi aleg cuvintele, că știu
că-s rude cu metalul care-nșală,
cu vremea strălucirea lor se spală,
dar, dacă-s bune, sunetul e viu.

Aleg cu trudă vorbe: cînd înalte,
cînd mici, cînd mătăsoase; drept unelte,
doar ritmul și cu rima, ci nimic
nu-mi place; a doua zi, ce-i gata stric.

Întocmai ca Manole, simt eu bine,
c-am să-mi durez atuncea mănăstire
în veacuri, când te-oi pune și pe tine
la temelia versului: iubire.

DIMINEAȚA-N BALTĂ

*P*ierzînd conduri de aur pe-o aleie
albastră, trece-n ceruri dimineața,
să-și spele-n lacul lebedelor fața;
călciul său ca soarele scînteie.

S-a-ncins cu curcubeul la mijloc,
și-n poală duce stele vestejite,
căzute de pe fruntea sa de foc
la roua cea dintîi. Pe sub răchite,

*d*e-un sînge tainic apa se pătează
(fu printre pești, pesemne, un omor),
ascute săbii trestia vitează
și broaștele fac repede sobor.

Cu burta grea de gheme, robotesc
păianjării de la un ram la altul
spînzurătoarea. Unde-i vinovatul?
Pe-aproape, prunduri albe licăresc.

De urma unui pas cu soare scrisă,
respiră cineva prin pomi și este
pe buza nenufarilor deschisă
un început de cîntec sau poveste.

1937

APUS

*În ape foarte limpezi și-n lumină,
sunt gânduri care nu pot să ne vină,
sunt îngeri ce-și contemplă transparența
și lasă să le picure din poală
luceferi galbeni, pînă cînd prezența
lui Dumnezeu devine materială.*

*Dacă-aș întinde mîna, l-aș atinge,
și rănilor lui sîngeră lumină.
Îmi amintesc de-un suflet fără vină,
pe care nu-l mai am, și-ncep-a plînge.*

1937

CASA

*V*oi fi visat, ori am văzut o casă
ce stă-n grădina galbenă și-ascultă
cum cîte una frunzele se lasă
pe streșină și mor de toamnă multă;

cum cîte una urmele se șterg
sub iarbă, dar s-audă ea nu poate
picioarele copiilor cum merg
și ostenesc pe drumuri depărtate,

picioarele copiilor ghiduși,
care-au crescut acolo-n bătaură,
treceau furtună veselă prin uși
și se-ntreceau cu plopii la statură.

Pe unde-or fi? Și-n serile cu lună,
și-acum, de larma glasurilor lor,
inima ei de piatră mai răsună
și toate-ncheieturile o dor.

Doi lilieci deretecă odaia
de musafiri, în vreme ce-n pământ
scoboară zidul, ajutat de ploaie,
să-i caute pe cei ce nu mai sînt.

NU-I VINA MEA

N-aș vrea să fiu cum sînt, nu-i vina mea,
mi-i drag pămîntul, dragă dimineața,
ca celui dintăi om ce se-nchina
la soare, așa de dragă-mi este viața.

Nu pot urî nimic, nu-i vina mea —
presimt în toate ochiul de lumină
a celui fără timp și fără vină
care-a tăiat din beznă prima stea.

Și ca și valul, sufletul meu clar
zvîcnind de bucurii și trecător,
de se revarsă-n calea tuturor,
în sine se retrage mai amar.

Nu-i vina mea, n-aș vrea să fiu cum sînt
și-mi par și mie fără de-nțeleș,
ulcior stîngaci și șubred de pămînt,
în care toți străbunii s-au cules.

DIMINEAȚA

*V*reau să descopăr lumea, niciodată
n-am crezut, cum spun poeții, că-i frumoasă.
Însă astăzi, cu lumină pieptănată,
dimineța mi-a intrat în casă.

Fumegam de somn, când am simțit
pașii cuiva lângă perete —
ea dansa cu trupul arcuit
sub priviri mirate de portrete.

Cu picioare goale ea pășea,
în oglindă răsuna cristalul,
dimineța strămutase balul
fetelor-lumini în casa mea.

Și privind, eu mă gîndeam: e bine
să fi tînăr cînd afară-i soare.
Zi frumoasă, îți voi pune legătoare
după gît și-o să te iau cu mine.

PLÎNG MORȚII

*C*olo-n foc ce plînge și suspină?
Nu-i copac, nu-s lăcrămi de rășină,
e străbunul care l-am uitat,
osul lui, cu pomii cununat.

Ochii lui și mâinile cum gem...
Și se lasă flăcărilor ghem,
după cum iubirii se lasară
într-o neștiută primăvară;

cum iubirii, soarelui și vieții,
cînd nu-i năpădiseră scaieții,
pe privirea naltă și pe trup.
Inima lui, pajiște și stup,

va fi fost ca inima ta plină
cînd treceau, ținîndu-se de mînă
și zîmbeau gîndindu-se: « Departe
ești de noi, și nu ne temem, moarte ».

Colo-n foc, și-n pietre, și-n pămînt,
nu simțiți ce triști străbunii sînt?
Pașii tăi să fie mai ușori
peste ochii lor clocotitori.

Peste pieptul lor, peste picioare
subțirele-n fluier și ușoare,
și pe tîmpla lor care-a fost vatră
gîndurilor, ca s-ajungă piatră.

Sufletu-i, ca ceara de pios,
pentru somnul fetelor mlădii,
crește pretutindenea pe jos,
părul lor cel galben, păpădii.

Alții pentru noi or să se-ndure
cînd vom fi cîmpie și pădure,
că mi-i trupul candelă și pîine
pentru foamea dragostei de mîine.

CRĂCIUNUL ALTORA

Oare pentru cine vine
Crăciunul cu clopoței și beteață?
Nu pentru mine,
nici pentru tine,
care ești departe și trist
ca la sfârșitul poveștii lui Crist.

Oare pentru cine
s-aprind pretutindeni lumine?
Ale noastre s-au stins,
și-n suflet ne-ai nins,
întunecime.

Mă gîndesc totuși la mîinile
tale sărutate de zînele
nenorocului, și-n inima mea
totuna e cîntec de moarte, cîntec de stea.

ÎNȚELEPCIUNE

*Î*nțelepciune este să respiri
ușor, și după lacrimi să zîmbești,
petalele ce cad din trandafiri
și nu s-aud cînd mor, să le iubești.

Privește pomii dreپți din bătătură —
ei cată totdeauna cătră cer,
și-n ruga lor cea verde parcă cer
mai multă ploaie, mai puțină ură.

Nu te gîndi la mîine, nici la ieri.
Poate naintea spicelor să cazi,
stăpîni cînd nu suntem decît pe azi,
nu te gîndi la mîine, nici la ieri.

TÎRZIU

Copacii spun foșnind: «E-atîta soare,
că ți-ar veni și toamna să-nflorești» —
și-asemeni unor frunți copilărești
stau frunzele la geam nerăbdătoare.

Dar chiar sub ochii mei îmbătrînesc
și galbene și triste se desprind;
pîn' mîine, cine știe, mă gîndesc...
Și frunze cad, și orele pe rînd.

[AȘ VREA...]

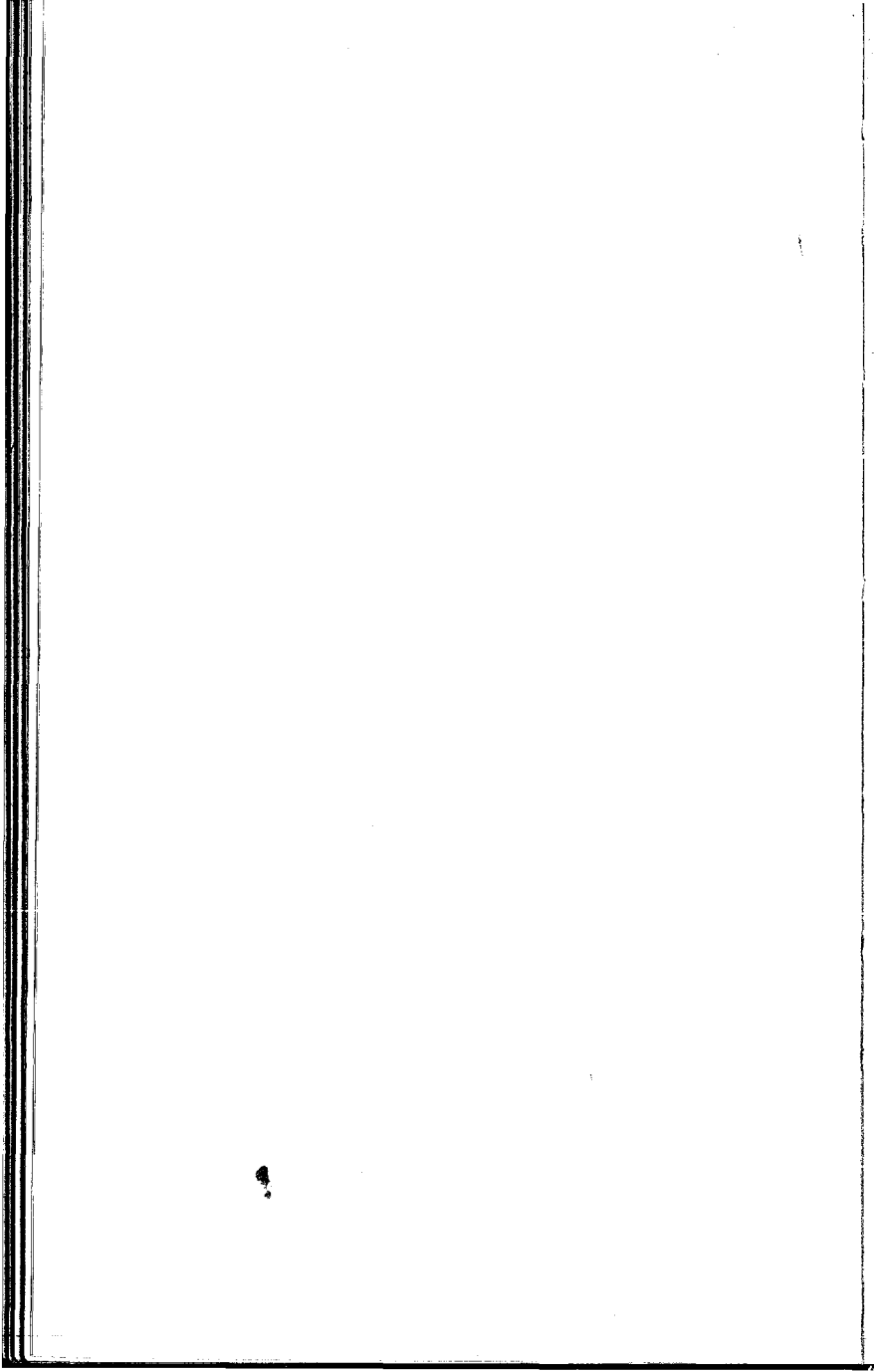
Aș vrea acest poem să-l ridic ca un val,
s-acopăr cu el partea neagră din lume,
totul să fie alb ca-ntr-un mare spital,
fără morți, fără nume.

*

În vreme ce orele zilei, rotunde și descrescînd
în lumină,
trec pe dinaintea mea și se sfarmă-n grădină,
o, s-ar zice că toate se joacă-n lume,
numai eu cu meșteșugul meu nențeles
stau aicea fără să cos, fără să țes.
Cum voi găsi acestora toate un nume?

BIBLIOGRAFIE

INDICE ALFABETIC
AL TITLURILOR

POEZII PUBLICATE ÎN PERIODICE

- Pomii cei tineri.* Revista Fundațiilor, an. VII, 1940, nr. 7, pp. 71—72.
- Auz.* Cetatea Moldovei, an. IV, 1943, vol. IX, nr. 24, p. 75.
- Înger din lumină.* Adevărul literar și artistic, an. XIX, 1939, seria a III-a, nr. 960, 7 mai, p. 6, cu titlul *Rugăciune*.
- Cînd cel iubit.* Cetatea Moldovei, an. IV, 1943, vol. IX, nr. 5, p. 230.
- Flori.* Revista Fundațiilor, an. VII, 1940, nr. 7, p. 70. Republicată în ziarul *Victoria*, an. II, 1945, nr. 168, 17 mai, p. 2, cu titlul *Vijelioase flori*.
- Copilăria mea.* Partea a doua e publicată cu titlul *Moartea bunicului (Iașul, an. VI, 1938, seria a II-a, nr. 151, 26 septembrie, p. 5)*.
- Noapte.* A apărut (după publicarea în volum) în *Almanahul Universul*, 1947, p. 171.
- Cerul acela.* A apărut cu titlul *Zori în Iașul, an. VI, 1938, seria a II-a, nr. 103, 1 august, p. 5*.
- Măscald în zi.* *Iașul*, an. VI, 1938, nr. 229, 26 decembrie, p. 6. S-a publicat cu titlul *Poem*, apoi cu titlul *N-am ieri, nici mâine* în *Adevărul literar și artistic*, an. XIX,

1939, seria a III-a, nr. 960, 7 mai, p. 6. În a doua versiune, poeta a omis din poezie strofa a doua:

« Mi-s dragi copacii zvelți în băătăură,
ce-ntotdeauna caută spre cer,
și-n rugăciunea verde parcă cer
mai multă pace, mai multă ură »...

La strofa următoare a schimbat versul:

« Și despre tine, despletită dimineată »...

cu

« Tu sărută-mi cartea, dimineată »...

De asemenea, a reapărut în ciclul publicat de Camil Baltazar în *Revista literară*, an. III, 1947, nr. 42, 30 noiembrie, p. 5, alături de poeziile *I-așa de trist*, *În diminețile clare*, *E vară*.

Pădurea. *Vremea*, an. XIV, 1942, nr. 654, 28 iunie, p. 7.

Ion. *Cetatea Moldovei*, an. III, 1942, vol. VII, nr. 11, p. 199.

Zerii. *Cetatea Moldovei*, an. VI, 1943, vol. X, nr. 7, pp. 65—67.

Insulă. *Iașul*, an. VI, 1938, seria a II-a, nr. 211, 5 decembrie, p. 5. Retipărind-o în volum, poeta renunță la ultima strofă (a treia):

« Cine știe dac-o s-ajung pîn-acolo
unde m-așteaptă poemele mele, m-așteaptă
țara lor, poate-o adulmecă marea
în vreme ce plîng în camera mea ca pe-o
insulă »...

La marginea cimitirului. *Însemnări ieșene*, an. II, 1937, vol. III, nr. 3, p. 1.

Îngerii. Tipărită în *Vremea*, 1943, an. XV, 16 mai, p. 7, cu titlul *Solii cerului*.

Păsările. *Vreamea*, an. XV, 1943, 16 mai, p. 7.
Bătrîna. Publicată cu titlul *Spital în Cetatea
Moldovei*, an. IV, 1943, vol. VIII, nr. 1, p. 52.
*Poemul femeii care iubea primă-
vara*. *Vreamea*, an. XVI, 1943, nr. 693,
1 aprilie, p. 6.

După apariția volumului de *Poezii*, în *Cuget
moldovenesc*, an. XII, 1943, nr. 5-7,
pp. 103-106, s-au republicat patru poezii:

Auz, Cineva cînta, Cavalerul și Multe chipuri.

Aștept anul unu. *Tribuna poporului*, an. I,
1944, nr. 43, 27 octombrie, p. 2.

Doamne, n-ajung pîn'la tine? *Victoria*,
an. I, 1944, nr. 12, 2 noiembrie, p. 2.

Aceste mîni. *Tribuna poporului*, an. I, 1944,
nr. 78, 3 decembrie, p. 2.

Dumnezeu. *Vreamea*, an. XV, 1943, nr. 729,
25 decembrie, p. 18, cu titlul *Îngerii*.

De-am fi împărțit pe dreptate. *Revista
Fundatiilor*, an. XII, 1945, nr. 3, p. 498.

Mama. *Victoria*, an. II, 1945, nr. 162, 7 mai, p. 2.

Ospăț. *Victoria*, an. I, 1944, nr. 32, 26 noiem-
brie, p. 2.

Munții lumii, pe inima mea. *Tribuna
poporului*, an. I, 1944, nr. 69, 23 noiembrie,
p. 2.

*Florile și fiecare sens luminos al
lumii*. A apărut cu titlul *Poem în Jur-
nalul literar*, an. I, 1939, 16 aprilie, p. 3. În
revistă poezia mai conținea încă o strofă:

« Să fie cald în curtea mea și bine
ca sub copaci în rumenă amiază.
Dar versurile singure s-așează,
și ca un vis stă zarea lîngă mine »...

Am văzut și eu oameni plecînd.
Publicată în *Victoria*, an. I, 1944, nr. 3,

27 octombrie, p. 2, și în *Orizont*, an. I, 1945, nr. 9, 15 martie, p. 3.

Măștile galbene. *Tribuna poporului*, an. I, 1944, nr. 7, 14 decembrie, p. 2. (E publicat numai ultimul fragment — V — din poemul *Prin el am cunoscut norodul.*)

Oamenii mă uimesc. Cu titlul *Oamenii* a apărut în *Revista Fundațiilor*, an. XI, nr. 5, pp. 342—344.

Bărbatul. *Revista Fundațiilor*, an. X, 1943, nr. 10, pp. 61—63.

Toamnă. *Idem.* Republicată în *Lumea*, an. II, 1946, nr. 28, 6 aprilie, p. 4.

Îngerul. *Vreamea*, an. XVI, 1944, nr. 737, 20 februarie, p. 6 (*Bunavestire*).

Anotimpuri. Publicată în *Cetatea Moldovei* cu titlul *În pădure*, an. IV, 1943, vol. XI, nr. 11, p. 155.

Duhurile pământului. *Vreamea*, an. XVI, 1944, nr. 753, 11 iunie, p. 2.

Oglinzi. *Revista Fundațiilor*, an. XI, 1944, nr. 5, pp. 342—344.

Întoarcere. *Iașul*, an. VI, 1938, seria a II-a, nr. 24, 24 aprilie, p. 3, cu titlul *Întoarcerea gospodarului*. S-a retipărit în volum, eliminându-se ultima strofă:

«*Dragul meu, stai, fruntea de praf ți-i pătată:
tînără nu-s, nu mai sunt poate frumoasă.
Mărul rotat s-ableacă pe streșina joasă.
Noi te rugăm: Nu mai pleca niciodată!*»

Spital. *Revista Fundațiilor*, an. XII, 1945, nr. 3, p. 450.

Trebuie să plec astă-seară... *Universul literar*, an. LIV, 1945, nr. 1, 31 ianuarie, p. 6.

Cel puștin, legănați-vă, ramuri... *Revista Fundațiilor*, an. XII, 1945, nr. 3, p. 499.

- Urcați ca fumul, imnuri liniștite!*
A apărut (după publicarea în volum) în
Revista literară, an. III, 1947, nr. 11, 27 aprilie,
p. 5.
- Aș vrea un basm.* *Licurici*, an. I, 1932, nr. 2,
28 mai.
- Primăvara.* *Licurici*, an. I, 1932, nr. 2, 28 mai.
- Gelozie.* *Licurici*, an. II, 1933, nr. 2, 1 aprilie.
- Toporași.* *Crai nou*, an. I, 1934, nr. 3, 31 martie,
p. 8.
- Macii.* *Ghiociei*, an. I, 1934, nr. 3, p. 12.
- Dorința.* *Însemnări ieșene*, an. I, 1936, vol. II,
nr. 24, p. 472, și în *V. B.*, an. V, 1936, nr. 1,
p. 20.
- Toamnă.* *V. B.*, an. V, 1936, nr. 1, p. 40.
- Caisul.* *Cuget moldovenesc*, an. V, 1936, nr. 6—8,
p. 16.
- × *Cuvîntul Evei.* *P. B.*, an. I, 1936, nr. 8, p. 5.
- Dragostea mea.* *Însemnări ieșene*, an. I,
1936, vol. II, nr. 17—18, p. 168.
- Jucăria.* *Însemnări ieșene*, an. I, 1936, vol. II,
nr. 24, p. 473.
- Rochia.* *Însemnări ieșene*, an. I, 1936, vol. II,
nr. 24, p. 474.
- Învrăjbiere.* *Însemnări ieșene*, an. II, 1937,
vol. III, nr. 3, p. 2.
- Blestem.* *Însemnări ieșene*, an. II, 1937, vol. III,
nr. 6, p. 405.
- Lacul.* *Însemnări ieșene*, an. II, 1937, vol. III,
nr. 6, pp. 406—407.
- Calul de la birja de noapte.* *Însemnări ieșene*, an. II, 1937, vol. III, nr. 7,
p. 515.
- Ultimul sărut.* *Însemnări ieșene*, an. II, 1937,
vol. III, nr. 7, p. 516.
- Logodnă de primăvară.* *Însemnări ieșene*,
an. II, 1937, vol. III, nr. 8, p. 599.

- Risipire.* Însemnări ieșene, an. II, 1937, vol. III, nr. 8, p. 601.
- Vis vegetal.* Însemnări ieșene, an. II, 1937, vol. III, nr. 9, p. 714.
- Murim ca mine.* Însemnări ieșene, an. II, 1937, vol. III, nr. 11, p. 928.
- Capricii.* Însemnări ieșene, an. II, 1937, vol. III, nr. 11, p. 929.
- Romanță.* Însemnări ieșene, an. II, 1937, vol. IV, nr. 23, p. 639.
- Rugăciune în pădurea de brad.* Însemnări ieșene, an. III, 1938, vol. V, nr. 1, p. 111.
- Regret.* Însemnări ieșene, an. III, 1938, vol. V, nr. 3, pp. 456—457.
- Fragment. Iașul,* an. VI, seria a II-a, 1938, nr. 52, 3 mai, p. 3.
- Interior.* Jurnalul literar, an. I, 1939, nr. 205, 28 noiembrie, p. 5.
- Fata bătrână.* Vremea, an. XVI, 1943, nr. 708, 25 iulie, p. 7.
- Mai sunt câteva veri.* Revista Fundațiilor, an. X, 1943, nr. 10, p. 62.
- Așteptînd.* Revista Fundațiilor, an. X, 1943, nr. 10, p. 63.
- Ca florile ne-am supus.* Cuget moldovenesc, an. XII, 1943, nr. 11—12, p. 44.
- Dragostea.* Cuget moldovenesc, an. XII, 1943, nr. 11—12, p. 44.
- Insula scufundată.* Revista Fundațiilor, an. XII, 1945, nr. 3, pp. 451—452. Figurează și în sumarul volumului Țara luminii (Imnuri pentru pămînt).
- Visul e aproape...* Revista literară, an. III, 1947, nr. 7, 30 martie, p. 1.
- Veac de singe.* Revista literară, an. III, 1947, nr. 7, 30 martie, p. 5.

- A cum, dimineața.* Publicată cu titlul *E vară* în *Revista literară*, an. III, 1947, nr. 42, 30 noiembrie, p. 5.
- Albastre sunt serile.* *Revista literară*, an. III, 1947, nr. 42, 30 noiembrie, p. 5.
- Dormiți... dormiți.* *Revista literară*, an. III, 1947, nr. 42, 30 noiembrie, p. 5.
- Să vă cînt, fructe...* *Almanahul Universul*, 1948, p. 105.
- După ce...* *Almanahul Universul*, 1948, p. 105.

SCRIERI PUBLICATE ÎN VOLUME

- Poezii.* Iași, Institutul de arte grafice, 1943.
- Cîntarea munților.* Poeme. Cu un portret al autoarei. Prezentare de M. Beniuc. București, Ministerul Artelor, 1945.
- Focurile.* Dramă în patru acte. București, Fundația pentru literatură și artă, 1945 (în colaborare cu Eusebiu Camilar).
- Țara luminii.* Versuri. București, Fundația pentru literatură și artă, 1946.
- Poezii.* Culegere, cu o prezentare de Camil Baltazar. București, Editura Casei Școalelor, 1947.
- Versuri,* București, E.S.P.L.A., 1955.
- Soloviev (Leonid), *Minunata istorie a lui Nastratin Hoge.* Traducere din limba rusă de Magda Isanos și Eusebiu Camilar. București, Ed. Cartea rusă, 1945.

- Traian Chelaru: Poezii (Cronica literară) — *Universul literar*, an. LII, 1943, nr. 17, 20 iunie, p. 5.
- Mircea Pavelescu: Magda Isanos, Poezii (Cronica literară) — *Vremea*, an. XV, 1943, nr. 711, 15 august, p. 9.
- x G. Ditr.: A murit Magda Isanos — *Victoria*, an. I, 1944, nr. 26, 18 noiembrie, p. 2.
- G. Mărgărit: Poezia Magdei Isanos — *Tribuna poporului*, an. I, 1944, nr. 89, 16 decembrie, p. 2.
- Al. Popovici: La moartea Magdei Isanos — *Revista Fundațiilor*, an. XI, 1944, nr. 12, pp. 669—670.
- Al. Piru: Magda Isanos, Cîntarea munților — *Tineretea*, an. I, 1945, nr. 20, 18 noiembrie, p. 2; Magda Isanos și Eusebiu Camilar, Focurile — *Tineretea*, an. II, nr. 28, 20 ianuarie, p. 2; Magda Isanos, Țara luminii, Națiunea, an. I, 1946, nr. 100, 22 iulie, p. 2.
- Ion Călugăru: Cîntarea munților. Poeme de Magda Isanos (Cronica literară) — *Scînteia*, an. XVI, seria a III-a, 1945, nr. 389, 26 noiembrie, p. 2.
- Camil Baltazar: Magda Isanos — poeta luptătoare — *Revista literară*, an. III, 1947, nr. 42, 30 noiembrie, p. 5.
- Mihu Dragomir: Magda Isanos — *Gazeta literară*, an. I, 1954, nr. 15, 24 iunie, p. 2.
- Veronica Porumbacu: Magda Isanos, o poetă a vieții — *Tinărul scriitor*, 1955, nr. 5.
- x Constantin Ciopraga: Magda Isanos — *Iașul literar*, 1956, nr. 1, pp. 88—92.
- x Aurel Martin: Magda Isanos — *Contemporanul*, 1956, nr. 15, 13 aprilie, p. 3.

† *Magda Isanos* (bibliografie): *Luceafărul*,
an. IV, 1961, nr. 4, 15 februarie, p. 4.

Camil Baltazar: *Contemporan cu ei*, E.P.L.
1962, pp. 29-40.

- Aceste mâni, 114
 [Acuma cîntecul s-a sfîrșit...], 365
 Acum, dimineața, 336
 Albastre sunt serile, 337
 Am fost departe de oameni, 127 ✕
 Amiaza, 49
 Am văzut și eu oameni plecînd, 157 ✕
 ✓ Anotimpuri, 204
 Apus, 418
 Aștept anul unu, 103
 Așteptînd, 322
 [Aș vrea...], 431
 Aș vrea un basm, 265
 Auz, 47

 ✓ Bărbatul, 192
 Bătrîna, 91
 ✓ Bătrînul rege, 211
 Belșug trist, 387
 Blestem, 291

 Ca florile ne-am supus, 324
 Caisul, 279
 Calul de la birja de noapte, 295

- √ Călătorie, 200
 - [Ca niște pași...], 367
 - Capricii, 307
 - Casa, 419
 - Cavalerul, 64
- √ Cel puțin, legănați-vă, ramuri..., 232
 - Cerul acela, 60
 - Cine va cînta, 35
- √ Cineva trebuia să iubească, 217
 - Ciuta, 370
 - Cînd cel iubit, 52
 - [Cînd fînul cosit...], 362
 - Cînt, 116
 - Cîntarea adormiților, 112
 - Cîntecul deșertăciunii, 357
 - [Cîte lucruri...], 409
 - Clipă, desfă-ți aripile, 44
- √ Confesiuni, 186
 - Copilăria mea, 55
- √ Copilul meu, să nu mă cauți, 236
- √ Cortul singurătății, 238
 - Crăciunul altora, 427
 - Cum povestește viața, 389
 - [Cu ochii mei...], 414
 - Cuvîntul Evei, 281

- Dîruri, 391
- De-am fi-mpărțit pe dreptate, 129
- Departate sunt volburi, 37
- Din dragostea de oameni, 131
- Din orașe arzînd, 124
- Dimineața, 423
- Dimineața-n baltă, 416
- Dimineață de primăvară, 70
- Doamne, n-ajung pîn'la tine?, 107
- √ Doamne, n-am isprăvit!, 226
- √ Doamne, unde-ai să ne-așezi pe noi?, 228

- Dorința, 275
Dormiți, dormiți..., 339
Dragostea, 325
Dragostea mea, 283
✓ Duhurile pământului, 213
✓ Dumnezeu, 120
După ce..., 343
- ✓ Echinoc, 240
Ei sunt săracii, 149
Epilog, 99
[Eu nu regret...], 388
- ✓ Fata, 190
Fata bătrână, 318
Fata de cincisprezece ani, 374
Febră, 83
Floare rară, 372
Flori, 53
✓ Florile și fiecare sens luminos al lumii, 152
Fragment, 314
✓ Frumoase-s cîmpiile vieții..., 219
- Gelozie, 269
Gîndește-te, n-ar fi păcat..., 355
- Iarba, 349
Iartă-mă, frate, 126
Icoana, 87
✓ Imn pentru soare, 247
✓ Imnuri pentru pământ, 245
Insomnie, 395
✓ Insula scufundată, 329
Insulă, 75
Interior, 316
Ion, 68
[Iubirea...], 401

- În asfințit, 257
- ✓ În crîng, 181
- În diminețile clare, 42
- Înger din lumină, 51
- Îngerii, 88
- ✓ Îngerii morții, 173
- ✓ Îngerul, 195
- În lumea asta ..., 412
- ✓ În pădure, 180
- În pădurile țării mele, 141
- Înrudire, 375
- Întîlnire-n noaptea de primăvară, 352
- Înțelepciune, 429
- Între oglinzi, 363
- ✓ Întoarcere (Acuma totul e altfel, chiar viața), 222
- Întoarcere (Vor fi și-atuncea ierburi și zăpezi...), 54
- Învărbire, 289

Jucăria, 285

Lacul, 293

La marginea cimitirului, 78

Lampa, 41

- ✓ La-nceput, prin ferestre deschise, 220

Lectură, 393

- ✓ Logodnă, 209

Logodnă de primăvară, 299

- ✓ Lumina asta, 198

Macii, 273

Mai sunt cîteva veri, 320

Mama (Cu-nceputul, spațiul s-a mai lărgit), 66

Mama (Mama a trecut printre plumbi), 133

Mă gîndesc la oamenii risipiți, 137

Mă scald în zi, 62

Mîna ta, 385

Moartea prorociței, 118
Mulle chipuri, 58
Munții lumii, pe inima mea, 150
Murim... ca miine, 305

Naufragiu, 379

- ✓ N-auzi cum bat și cheamă?, 255
- ✓ Nici o frunză nu se clatină sus..., 188
- ✓ Noapte (Ascultam astă-noapte), 185
- ✓ Noapte (Cît de-nctet acei fulgi de-ntunerice căzură), 59
- ✓ Nu-i vina mea, 421
- ✓ Nuntă, 259
- ✓ Nu pot înțelege de ce..., 122
- ✓ Nu știu cum s-a făcut, 39
- ✓ Nu vă scuturați, florilor..., 177

- ✓ Oamenii mă uimesc, 183
- ✓ Oglinzi, 215
- ✓ [O, primăvară...], 347
- ✓ Ospăț, 147

Pădurea, 63

Păsările, 89

Pentru pace mă rog..., 111

Peste câmpiile viitoare, 109

Pîlc de stejari, 205

- ✓ Plecînd, 234

Plîng morții, 425

- ✓ Ploaia, 175

Poemul femeii care iubea primăvara, 95

Pomii cei tineri, 33

Primăvara (Frumoșii arbori dorm acum sau zac), 61

Primăvara (Un aer călduț, parfumat), 267

- ✓ Primăvară, 178

Prin el am cunoscut norodul..., 159

- ✓ Pustnicul, 253

- ✓ Raiul, 207
 - Rădăcina, 76
 - Rătăcind cu luna, 353
 - Regret, 313
 - Risipire, 301
- ✓ Rîuri sfînte, mări netulburate, 249
 - Rochia, 287
 - Romanță, 309
- ✓ Rugăciune, 218
 - Rugăciune în pădurea de brad, 311

- Sapho, 377
 - Să vă cînt, fructe..., 341
 - Scăldătoarea-n zori, 410
 - Seară de primăvară, 381
 - Serile, 153
 - Sîngele, 144
 - Solii pămîntului, 85
- ✓ Spital, 224
 - Stîngăcie, 359
 - Străbunii, 368
 - Strofele poetului bolnav, 360

- Testament pentru fata mea, 155
- Tîrziu, 430
- Toamna, 277
- Toamnă, 194
- Toporași, 267
- Torentul, 383
- ✓ Trebuie să plec astă-seară..., 230
 - Triumful iubirii, 396

- Țara amintirilor, 405
- ✓ Țara luminii, 171
- ✓ Ții minte-ntîia ploaie?, 202

- Variantă, 351
- Veac de sînge, 334

Veac mare, veac larg, 139

Viață, nu mă părăsi, 45

Visul e-aproape..., 332

Vis vegetal (Vreau, suflete, să mă dezbar de tine), 303

Vis vegetal (Aș vrea să fiu copac și-aș vrea să
cresc), 407

Voi n-ați aflat?, 135

Vorbele la care mă-ntorc, 399

Zăriți veșnicul munte?, 105

Zei, 72

v Zina, 196

v Zine de rouă, 243

Zinele, 93

Ultima zi, 403

Ultimul sărut, 297

v Urcați ca fumul, imnuri liniștite!, 251

CUPRINS

Prefață	5
Notă asupra ediției	29

POEZII

Pomii cei tineri	33
Cine va cânta	35
Departa sunt volburi	37
Nu știu cum s-a făcut	39
Lampa	41
În diminețile clare	42
Clipă, desfă-ți aripile	44
Viață, nu mă părăsi	45
Auz	47
Amiaza	49
Înger din lumină	51
Cînd cel iubit	52
Flori	53
Întoarcere	54
Copilăria mea	55
Multe chipuri	58
Noapte	59
Cerul acela	60
Primăvara	61

Mă scald în zi	62
Pădurea	63
Cavalerul	64
Mama	66
Ion	68
Dimineață de primăvară	70
Zei	72
Insulă	75
Rădăcina	76
La marginea cimitirului	78
S p i t a l	
Febră	83
Solii pământului	85
Icoana	87
Îngerii	88
Păsările	89
Bătrîna	91
Zînele	93
Poemul femeii care iubea primăvara	95
Epilog	99

CÎNTAREA MUNȚILOR

Aștept anul unu	103
Zăriți veșnicul munte?	105
Doamne, n-ajung pîn' la tine?	107
Peste cîmpiile viitoare	109
Pentru pace mă rog...	111
Cîntarea adormiților	112
Aceste mîni	114
Cînt	116
Moartea prorociței	118

* Dumnezeu	120
Nu pot înțelege de ce...	122
Din orașe arzînd	124
Iartă-mă, frate	126
Am fost departe de oameni	127
De-am fi-mpărțit pe dreptate	129
Din dragostea de oameni	131
Mama	133
Voi n-ați aflat?	135
Mă gîndesc la oamenii risipiți	137
Veac mare, veac larg	139
În pădurile țării mele	141
Sîngele	144
Ospăț	147
Ei sunt săracii	149
Munții lumii, pe inima mea	150
Florile și fiecare sens luminos al lumii	152
Serile	153
Testament pentru fata mea	155
Am văzut și eu oameni plecînd	157
Prin el am cunoscut norodul...	159

IMNURI PENTRU PĂMÎNT

Țara luminii	171
Îngerii morții	173
Ploaia	175
Nu vă scuturați, florilor...	177
* Primăvară	178
În pădure	180
• În crîng	181
* Oamenii mă uimesc	183

Sumar

• Noapte	185
• Confesiuni	186
• Nici o frunză nu se clatină sus...	188
• Fata...	190
• Bărbatul	192
• Toamnă	194
• Îngerul	195
• Zina	196
Lumina asta	198
Călătorie	200
Ții minte-ntlia ploaie?	202
Anotimpuri	204
Pîlc de stejari	205
Raiul	207
Logodnă	209
Bătrînul rege	211
Duhurile pămîntului	213
Oglinzi	215
• Cineva trebuia să iubească...	217
Rugăciune	218
Frumoase-s cîmpiile vieții...	219
La-nceput, prin ferestre deschise	220
Întoarcere	222
Spital	224
Doamne, n-am isprăvit!	226
Doamne, unde-ai să ne-așezi pe noi?	228
Trebuie să plec astă-seară...	230
Cel puțin, legănați-vă, ramuri...	232
Plecînd	234
Copilul meu, să nu mă cauți	236
Cortul singurătății	238

Echinox	240
Zîne de rouă	243
Imnuri pentru pămînt	245
Imn pentru soare	247
Rîuri sfinte, mări netulburate	249
Urcași ca fumul, imnuri liniștite !	251
Pustnicul	253
N-auzi cum bat și cheamă ?	255
În asfințit	257
Nuntă	259

ADDENDA

Poezii publicate antum în periodice

Aș vrea un basm	265
Primăvara	267
Gelozie	269
Toporași	271
Macii	273
Dorința	275
Toamna	277
Caisul	279
Cuvîntul Evei	281
Dragostea mea	283
Jucăria	285
Rochia	287
Învrăjbire	289
Blestem	291
Lacul	293
Calul de la birja de noapte	295
Ultimul sărut	297

<i>Logodnă de primăvară</i>	299
<i>Risipire</i>	301
<i>Vis vegetal</i>	303
— <i>Murim... ca miine</i>	305
<i>Capricii</i>	307
<i>Romanță</i>	309
<i>Rugăciune în pădurea de brad</i>	311
<i>Regret</i>	313
<i>Fragment</i>	314
<i>Interior</i>	316
<i>Fata bătrână</i>	318
<i>Mai sunt câteva veri</i>	320
<i>Așteptînd</i>	322
<i>Ca florile ne-am supus</i>	324
<i>Dragostea</i>	325
Poezii publicate	
postum în periodice	
<i>Insula scufundată</i>	329
<i>Visul e-aproape...</i>	332
<i>Veac de sînge</i>	334
<i>Acum, dimineața</i>	336
<i>Albastre sunt serile</i>	337
<i>Dormiți, dormiți...</i>	339
<i>Să vă cînt, fructe...</i>	341
<i>După ce...</i>	343
INEDITE	
<i>[O, primăvară...]</i>	347
<i>Iarba</i>	349
<i>Variantă</i>	351
<i>Întîlnire-n noaptea de primăvară</i>	352

Rătăcind cu luna	353
Gîndește-te, n-ar fi păcat... (Romanță)	355
Cîntecul deșertăciunii	357
Stîngăcie	359
Strofele poetului bolnav	360
[Cînd finul cosit...]	362
Între oglinzi	363
[Acuma cîntecul s-a sfîrșit...]	365
[Ca niște pași...]	367
Străbunii	368
Ciuta	370
Floare rară	372
Fata de cincisprezece ani	374
Înrudire	375
Sapho	377
Naufragiu	379
Seară de primăvară	381
Torentul	383
Mîna ta	385
Belșug trist	387
[Eu nu regret...]	388
Cum povestește viața	389
Daruri	391
Lectură	393
Insomnie	395
Triumful iubirii	396
Vorbele la care mă-ntorc	399
[Iubirea...]	401
Ultima zi	403
Țara amintirilor	405
Vis vegetal	407

[Cîte lucruri...]	409
Scăldătoarea-n zori	410
În lumea asta...	412
[Cu ochii mei...]	414
Dimineața-n baltă	416
Apus	418
Casa	419
Nu-i vina mea	421
Dimineața	423
Pling morții	425
Crăciunul altora	427
Înțelepciune	429
Tîrziu	430
[Aș vrea...]	431
Bibliografie	433
Indice alfabetic al titlurilor	433